

**PREDLOG
EVA 2018-2430-0100**

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ENERGETSKEGA ZAKONA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Energetski zakon (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15; v nadaljnjem besedilu: EZ-1) je začel veljati 22. 3. 2014. Z uveljavitvijo EZ-1 je Republika Slovenija v celoti prenesla tretji energetske sveženj, to je vsebino desetih direktiv in posamezne določbe petih Uredb EU, predvsem glede določitve nadzornega organa in kazenskih sankcij. Vlada, ministrstvo, pristojno za energijo, in Agencija za energijo so izdali v obdobju od uveljavitve zakona pa do sedaj večino podzakonskih predpisov. Na podlagi teh predpisov so bile pripravljene podlage za delovanje sistemskih operaterjev, sklenjene koncesijske pogodbe in sprejeta večina sistemskih obratovalnih navodil sistemskih operaterjev. Pri izvajanju EZ-1 ni bilo ugotovljenih večjih težav ali pomanjkljivosti.

Kljub navedenemu pa so se v obdobju od uveljavitve EZ-1 do sedaj prepoznale nekatere manjše pomanjkljivosti, ki jih je potrebno odpraviti oziroma spremeniti nekatere določbe EZ-1. Razlogi za novelo EZ-1 so predvsem v:

- neskladnosti s predpisi EU (prenos direktiv in uskladitev z EU uredbami),
- odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije in
- uskladitve s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020(2014/C 200/01).

S predlagano novelo EZ-1 se odpravljajo nekatere nedoslednosti, predlog zakona pa se usklajuje tudi z EU zakonodajo in razvojem na področju obnovljivih virov energije.

1.1. Kršitve evropske zakonodaje – odprava nepopolnega prenosa direktiv

1.1.1. Napoved tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti iz drugega odstavka 13. člena Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti stavb (prenovitev) (UL L št. 153 z dne 18.6.2010; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/31/EU)

Evropska komisija se je odločila, da proti Sloveniji sproži postopek pred Sodiščem, ker ni zagotovila skladnosti z Direktivo 2010/31/EU. Direktiva 2010/31/EU od držav članic zahteva, da določijo in izpolnjujejo minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb, zagotovijo certificiranje energetske učinkovitosti stavb ter zahtevajo redne preglede ogrevalnih in klimatskih sistemov. V skladu z Direktivo 2010/31/EU morajo države članice zagotoviti, da bodo do leta 2021 vse nove stavbe t. i. „skoraj nič-energijske stavbe“.

Med drugim države članice morajo zagotoviti prikaz energetske izkaznic v stavbah, v katerih se pogosto zadržuje javnost. To pravilo naj bi ozaveščalo javnost o pomenu učinkovite porabe energije ter spodbujalo prenove.

Evropska komisija ugotavlja, da Republika Slovenija ni v celoti izpolnila obveznosti iz drugega odstavka 13. člena Direktive 2010/31/EU, kjer je opredeljena obveznost, da morajo biti energetske

izkaznice izdane v skladu s prvim odstavkom 12. člena Direktive 2010/31/EU, za stavbe, v katerih se na skupni uporabni tlorisni površini nad 500 m² (250m²) pogosto zadržuje javnost, ne glede na to, ali so te stavbe v lasti javnih organov oziroma jih ti uporabljajo, prikazane na vidnem mestu in jasno opazne javnosti. V 24. točki recitala k Direktivi 2010/31/EU je navedeno, da »obveznost velja za stavbe, ki jih uporabljajo javni organi ali v katerih se pogosto zadržuje javnost, kot so trgovine, nakupovalni centri, supermarketi, restavracije, gledališča, banke in hoteli«. Ob sprejemu EZ-1 s strani Evropske komisije še ni bilo opredeljeno jasno tolmačenje tega dela direktive.

Če Sodišče Evropske unije ugotovi, da država članica krši pravo EU, t.j. da ni izvršila njegove sodbe oziroma ni pravočasno prenesla direktive v svoj pravni red, ji lahko v skladu z 260. členom PDEU naloži plačilo denarne kazni (t.j. pavšalnega zneska in dnevne denarne kazni). Višina kazni je odvisna od resnosti kršitve in njenega trajanja.

Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz navedene direktive je potrebno dopolniti 336. člen EZ-1 tako, da obveznost namestitve energetske izkaznice velja tudi za lastnike in najemnike stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost. Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 92/14), ki je izdan na podlagi EZ-1, pa bo v skladu s spremembo zakona dopolnjen s točnimi klasifikacijami objektov, na katere naj bi se dodatna obveznost nanašala.

1.1.2. Neusklajenost definicij z Direktivo 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL EU L št. 315 z dne 14.11.2012; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/27/EU)

V skladu z 2. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti se z novelo zakona dodaja nov pomen izraza, ki navaja, da „učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh prej navedenih virov. Pomen izraza, ki je določen v direktivi, je manj zahteven kot je bilo to preneseno v EZ-1. Ker so analize pokazale, da je predpisana zahteva zaradi ciljev in posledično zahtevanih investicij do leta 2020 v trenutni situaciji postala težko stroškovno opravičljiva, se predlaga uskladitev z zahtevo, navedeno v Direktivi 2012/27/EU.

1.1.3. Uradni opomin Evropske komisije zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (kršitev št. 2018/2199)

Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz navedene direktive je potrebno spremeniti 354. člen tako, da se podrobneje predpiše zakonska podlaga za vzpostavitev celovitega procesa nadzora nad energetskimi pregledi (nad izvajanjem in kakovostjo le-teh). Velike družbe bodo o izvedenem energetskem pregledu morale poročati agenciji, ki bo o tem vodila evidenco, izvajala nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti in nad kakovostjo energetskih pregledov, skladno z metodologijo.

1.2. Uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z odločbo št. U-I-133/13-24 in U-I-134/13-22 z dne 11. 2. 2016 odločilo, da je bila osma alineja prvega odstavka 59. a člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07-prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 10/12 in 94/12- ZDoh-2L; v nadaljnjem besedilu: EZ), v neskladju z ustavo.

Osma alineja prvega odstavka 59. a člena EZ je določala, da se kot pravica graditi šteje tudi izjava investitorja, da je vročil lastnikom zemljišča ponudbo za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske

pravice ali stavbne pravice v javno korist v skladu s tretjim oziroma četrtem odstavkom 59. člena EZ in odločbo pristojnega upravnega organa o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začet postopek za pridobitev služnosti v javno korist.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v postopku odločilo, da je osma alineja prvega odstavka 59. a člena EZ v neskladju z Ustavo, ker zakonodajalec ni predvidel plačila ustrezne denarne odmene za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. Ustavno sodišče Republike Slovenije je ocenilo, da je pomenila izpodbijana določba prekomeren poseg v lastninsko pravico iz 33. člena Ustave. Zato je bila osma alineja prvega odstavka 59. a člena EZ v neskladju z Ustavo.

Vsebinsko podobno je besedilo določeno v osmi alineji 475. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15). V citirani alineji je določeno, da kot dokazilo pravice graditi šteje tudi sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena EZ-1 o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začet postopek za pridobitev služnosti v javno korist. V teh določbah je EZ-1 drugače uredil postopek oziroma podlago za pridobitev pravice kakor to zahteva 100. člen Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/04-popr., 58/03-ZZK-1, 33/07-ZPNačrt, 108/09-ZGO-1C in 80/10-ZUPUDPP), ne z odločbo upravnega organa o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti, ampak s sklepom pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena EZ-1 o uvedbi postopka razlastitve, na katerega ni možna pritožba. Sklep se zaznamuje v zemljiški knjigi.

Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije učinkuje na vse postopke, ki so v teku in se tudi v teh postopkih lahko ugotovi neustavnost osme alineje prvega odstavka 59. a člena EZ z enakimi učinki in posledicami, kot bi jih imela razveljavitev določila osme alineje prvega odstavka 59. a člena EZ. Ustavno sodišče Republike Slovenije izpodbijane določbe ni razveljavilo, ampak samo ugotovilo njeno neskladje z Ustavo, saj je navedena določba EZ med postopkom pred Ustavnim sodiščem prenehala veljati.

EZ-1 v osmi alineji 475. člena določa, da je izkazana pravica graditi, če se kot dokazilo predloži sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena EZ-1 o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začet postopek za pridobitev služnosti v javno korist. Glede na odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije je potrebno dodati še postopek pridobitve plačila ustrezne denarne odmene (odškodnine) za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

1.3. Uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020(2014/C 200/01)

V 372. členu EZ-1 je določeno, da se podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene elektrike izvaja za proizvodne naprave z nazivno močjo do 1 MW. EZ-1 je bil sprejet marca 2014, tri mesece kasneje pa je Evropska komisija objavila nove Smernice za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020(2014/C 200/01), kjer je prag za zagotovljen odkup omejen za elektrarne z močjo do 500 kW.

Smernice v 125. točki določajo, da se pomoč lahko podeli le kot premija poleg tržne cene, pri čemer proizvajalci električno energijo prodajajo neposredno na trgu, če je moč proizvodne naprave 500 kW ali več. Republika Slovenije se je zavezala, da bo v Energetskem zakonu pogoj za zagotovljen odkup uskladila s Smernicami, in moč elektrarn, ki želijo pridobiti zagotovljen odkup za proizvedeno električno energijo znižala iz 1MW na 500 kW. Glede na navedeno se z novelo zakona predlaga spremembo prve alineje šestega odstavka 372. člena EZ-1, kjer se besedilo »1 MW« nadomesti z besedilom » 500 kW«. Pri tej spremembi gre za spremembo EZ-1, ki jo je potrebno nujno izvesti, saj gre za izpolnitev zaveze iz 11. točke odločbe Evropske komisije¹.

¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/258741/258741_1837725_153_2.pdf

1.4. Druge spremembe in dopolnitve EZ-1

Pri izvajanju trenutno veljavnega Energetskega zakona so se pokazale nekatere nejasnosti in nedoslednosti ali pa izvajanje določb ni prineslo načrtovanih/predvidenih rezultatov, zato se z manjšimi spremembami urejajo posamezne vsebine v tem predlogu novele EZ-1 (kot na primer: črtanje rednih cenikov, odgovornost dobaviteljev, ki prodajajo preko posrednikov, odklopi po predhodnem obvestilu in odklopi brez predhodnega obvestila, varstvo osebnih podatkov, sklicevanja na pravilne odstavke, odprava nejasnosti pri določitvi strank v postopku pred agencijo,...).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji, ki se zasledujejo z novelo EZ-1 so predvsem uskladitev z evropskim pravnim redom in z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020(2014/C 200/01). Z novelo pa se ureja še druge manjše spremembe za določitev pravnih podlag za bolj jasne določitve obveznosti za posamezne udeležence na energetskem trgu, ter odprave nekaterih nedoslednosti.

Del energetske politike Slovenije bo v skladu z Uredbo o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov (Uredba 2018/1999/EU) tudi energetsko-podnebni načrt, v katerem bodo določeni cilji in prispevki na področjih: razogljičenje, energijska učinkovitost, energetska varnost, notranji trg energije in raziskave, inovacije in konkurenčnost.

Slovenski prag za podeljevanje pomoči elektrarnam OVE in SPTE v obliki zagotovljenega odkupa je 1 MW, kar je potrebno znižati na 500 kW za proizvodne naprave, ki bodo vstopile v podporno shemo po novem postopku iz 373. člena EZ-1. To je ena od zavez, ki jo je Republika Slovenija dala Evropski komisiji, ki je v postopku priglasitve spremembe sheme državnih pomoči dne 10. 10. 2016 potrdila spremembo podporne sheme. Znižanje praga za podeljevanje podpore v obliki zagotovljenega odkupa na 500 kW je uskladitev EZ-1 in na njegovi podlagi uvedene podporne sheme za elektriko iz OVE in SPTE s Smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014-2020 (2014/C 200/1).

2.2 Načela

Predlagani zakon vsebuje enaka načela, kot so vsebovana v sedaj veljavnem EZ-1. Poleg navedenih načel, predlog zakona sledi predvsem naslednjim načelom:

- načelu usklajenosti z EU zakonodajo in izpolnitve zavez, ki jih je Republika Slovenija dala Evropski komisiji;
- načelu spoštovanja odločitev Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

1. v 2. členu se dopolni sklic na EU predpise, ki se prenašajo z EZ-1;
2. črta se definicija točke št. 36 v 4. členu »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje«, ker je že določena v 322. členu EZ-1, kar bo prispevalo h enoznačnemu razumevanju pomena izraza v EZ-1;
3. črtanje državnega razvojnega energetskega načrta in uvedba nacionalnega energetsko-podnebnega načrta s cilji energetske politike, ki morajo biti skladni s cilji energetske unije za razsežnosti energetske varnosti, notranjega trga energije, energijske učinkovitosti in razogljičenja; zaradi navedene spremembe se spremeni drugi odstavek 20. člena, peti odstavek 23. člena, 24. člen in prvi odstavek 30. člena EZ-1;

4. če cilji za rabo obnovljivih virov energije ne bodo doseženi, lahko Vlada RS sklene z državami članicami Evropske unije dogovore o statističnih prenosih energije (skladno z Direktivo 2009/28), za zagotovitev statističnega prenosa se sredstva zagotavljajo v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za energijo in ministrstva, pristojnega za okolje;
5. izrecno se zapiše, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje prepovedan tudi preko posrednikov;
6. v 51. členu se doda nov četrti odstavek z obveznostjo distribucijskega operaterja, da po preveritvi pogojev za nujno oskrbo pisno obvesti končnega odjemalca o izpolnjevanju pogojev za nujno oskrbo in mu predloži v podpis pogodbo o oskrbi v obdobju preložitve odklopa;
7. v prvem odstavku 74. člena se črta naštevanje sistemskih storitev, ker velja določba za vse sistemske storitve, tudi za primarno regulacijo;
8. za 157. členom se doda novo poglavje »Osební podatki v naprednem merilnem sistemu« z novimi členi od 157.a do 157.e;
9. spremembe posameznih členov zaradi uskladitev z Uredbo (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010, (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1938/EU);
10. spremeni se besedilo prvega odstavka 200. člena EZ-1 z obveznostjo neodvisnega operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, da pri pripravi desetletnih razvojnih načrtov poleg ostalih zahtev, pripravi oceno možnosti za povečanje energetske učinkovitosti plinske infrastrukture;
11. v 313. členu se spremeni definicija »potrdila o izvoru« na način, da lahko potrdila dokazujejo ne le, da je električna energija proizvedena iz OVE ali SPTE, temveč tudi iz drugih virov energije (zaradi navedene spremembe se spremenijo še členi od 366. do 368.) in doda nova definicija: »učinkovito ogrevanje in hlajenje« v skladu z določbo 41. točke 2. člena Direktive 2012/27/EU;
12. sprememba posameznih členov zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU;
13. predpisuje se zakonska podlaga in temeljna pravila za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov;
14. spremeni se prvi odstavek 322. člena EZ-1, s katerim se definicija »učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja« natančneje določi;
15. v 336. členu se doda obveznost izdaje energetskih izkaznic tudi za stavbe, kjer se zadržuje večje število ljudi;
16. v 354. členu se dodajajo določbe o nadzoru nad izvedbo energetskih pregledov;
17. v 372. členu EZ-1 se spreminja pogoj za pravico do zagotovljenega odkupa in se znižuje moč elektrarne na 500 kW, določba glede vsebine uredbe, s katero vlada podrobneje ureja področje podpor električni energiji iz OVE in SPTE ter način določanja cene energije, ki je pomembna za dodelitev podpore;
18. v členu o pridobitvi služnosti v javno korist se beseda »operater« nadomesti z besedo »investitor ali lastnik«, saj se pogodbe o služnosti navadno sklepajo še pred gradnjo, ko objekt še ne obstaja in takrat je bodoči lastnik še investitor;
19. 471. člen se briše, saj ni več potreben, glede na to, da Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor ne velja več, subsidiarno uporabo ZUreP-2pa sedaj ureja predlog spremenjenega 472. člena;
20. 472. člen se spremeni zaradi navezave na neveljaven ZUreP-1 in ustrezno zapiše glede na veljavni ZUrep-2;

21. dopolnijo se podlage v 475. členu za pridobitev služnosti v javno korist in se poleg določila, kaj se po zakonu šteje za pravico graditi, določijo tudi postopki za odškodnino za uporabo nepremičnine za gradnjo za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. Odškodnino oceni sodno zapriseženi cenilec ustrezne stroke in se določi v višini tržne vrednosti najema take ali primerljive nepremičnine glede na obseg njene uporabe za gradnjo;
22. doda se novo poglavje »upravljanje kapitalskih naložb s področja energetike« in nov 485.a člen, ki določa pristojnost Vlade Republike Slovenije za izvrševanje pravic, ki pripadajo Republiki Sloveniji na podlagi kapitalskih naložb v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos zemeljskega plina, systemskega operaterja in distribucijskega operaterja električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z elektriko v Republiki Sloveniji. Za spremljanje naložb je pristojno ministrstvo, pristojno za energijo;
23. spremeni se kazenska sankcija v 501. členu za primere kršitve določb Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga;
24. doda se nov odstavek v 512. členu z bolj natančnim opisom po kakšni vrednosti se bodo omrežje in elementi elektroenergetskega sistema prenašali na systemskega operaterja in kateri subjekti morajo prenesti omrežje in elemente elektroenergetskega sistema na systemskega operaterja;
25. za prejemnike podpor po stari ureditvi je bilo v 554. členu potrebno dodati določbo o ohranitvi pravne podlage za izplačilo bonusov iz pogodb o zagotavljanju podpor, ki jih je zagotavljala stara ureditev in način prilagajanja višine premije v primeru spreminjanja referenčne tržne cene elektrike med leti;
26. določi se prehodna določba za investitorje, ki so že začeli graditi;
27. določi se prehodna določba za upravljavce ali lastnike stavb s celotno uporabno tlorisno površino nad 250m², v katerih se pogosto zadržuje javnost in sicer se zahteva po namestitvi energetske izkaznice začne uporabljati tri mesece po uveljavitvi tega zakona;
28. določi se rok za uskladitev podzakonskih aktov.

b) Način reševanja:

S predlagano novelo EZ-1 se bodo urejala predvsem vprašanja v zvezi z usklajevanjem določb s predpisi EU, in sicer je Republiki Sloveniji s strani Evropske komisije očitanih več kršitev zaradi nepravilnega prenosa evropske zakonodaje.

1. S strani EK je očitana kršitev zaradi nepravilnega prenosa:

a) Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb (kršitev št. 2016/2049): za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz direktive je potrebno dopolniti 336. člen EZ-1 tako, da obveznost namestitve energetske izkaznice velja tudi za lastnike in najemnike stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost (ne le za stavbe, ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja);

b) Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (kršitev št. 2018/2199): za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz direktive je potrebno 354. člen spremeniti (nadgraditi) tako, da se podrobneje predpiše zakonska podlaga za vzpostavitev celovitega procesa nadzora nad energetske pregledi (nad izvajanjem in kakovostjo le-teh). Velike družbe bodo o izvedenem energetske pregledu morale poročati agenciji, ki bo o tem vodila evidenco, izvajala nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti in nad kakovostjo energetske pregledov, skladno z metodologijo.

2. Neuskkljenost definicij z Direktivo 2012/27/EU o energetske učinkovitosti: pomen izraza „učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje“, ki je določen v direktivi, je manj zahteven kot je bilo to preneseno v

EZ-1. Ker so analize pokazale, da je predpisana zahteva zaradi ciljev in posledično zahtevanih investicij do leta 2020 v trenutni situaciji postala težko stroškovno opravičljiva, se EZ-1 se usklajuje z direktivo.

S predlogom novele EZ-1 se bodo urejala tudi vprašanja, ki se nanašajo na uskladitev novih EU uredb, in sicer:

- Uredbo 2017/1938/EU o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom,
- Uredbo 2017/1369/EU o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami.

Predlog novele EZ-1 predvideva tudi uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča RS. V tem delu se bo predvsem reševalo vprašanje postopka plačila ustrezne denarne odškodnine za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. Sodišče je namreč odločilo, da je bil 59.a člen starega EZ v neskladju z Ustavo. Vsebinsko podobno besedilo je v 475. členu EZ-1.

Uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020 se rešuje na način, da se ustrezno spreminja 372. člen EZ-1. V 372. členu EZ-1 je določeno, da se podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene električne energije (EE) izvaja za proizvodne naprave z nazivno močjo do 1 MW. EK je objavila Smernice, kjer je prag za zagotovljen odkup omejen za elektrarne z močjo do 500 kW. Mejo moči v EZ-1 je zato potrebno uskladiti s Smernicami (obvezna formalnost, v praksi se že upošteva meja 500 kW).

S to novelo EZ-1 se ureja tudi vprašanje glede rednih cenikov, in sicer se briše se pojem »redni cenik« (na področju EE in ZP): EZ-1 je 2014 uvedel ta pojem, saj so razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti narekovale, da se postavi ločnica med rednimi in akcijskimi ceniki. Zato je bilo v EZ-1 tudi določeno, da Agencija za energijo lahko vodi le primerjalnik rednih cenikov, kmalu po sprejemu EZ-1 pa se je izkazalo, da določba ni dosegla svojega namena. Glede na navedeno, se v zakonu pojem rednega cenika briše, temu ustrezno pa se prilagodijo tudi členi, ki se na ta pojem sklicujejo (AE bo zdaj lahko vodila primerjalnik vseh cenikov).

V noveli EZ-1 se rešuje vprašanje glede nepoštenih načinov prodaje EE in ZP preko akviziterjev: tako v preteklosti kot tudi v zadnjem času se namreč na območju celotne RS pojavlja večje število poročanj o ponavljajoči se nepošteni in zavajajoči poslovni praksi pridobivanja novih odjemalcev prek akviziterjev, še posebni pri ostarelih ljudeh, ki so nepoučeni in šibki ter tako še posebej dovzetni. Dodano je tudi, da je to prekršek.

Z predlagano novelo EZ-1 se urejajo vprašanja, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov v sistemu naprednega merjenja: iz stališča Informacijskega pooblaščenca izhaja, da obstoječe določbe EZ-1 ne dajejo ustrezne pravne podlage za zbiranje teh osebnih podatkov, kar dejansko pomeni, da ni mogoče koristiti prednosti, ki jih omogočajo pametni števcji.

V predlagani noveli EZ-1 se prav tako ureja vprašanje v zvezi z zakonsko podlago in temeljnimi pravili za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz OVE. Samooskrba se v trenutku priprave novele zakona že izvaja.

Z novelo se ureja tudi vprašanje upravljanja kapitalskih naložb s področja energetike, ki določa pristojnost Vlade RS za izvrševanje pravice delničarke v družbah v večinski ali 100-odstotni lasti RS, ki opravljajo javno gospodarsko službo operaterja prenosnega sistema ZP, systemskega in distribucijskega operaterja ter dejavnosti operaterja trga z EE.

Z novelo EZ-1 se ureja vprašanje ustrežnejšega sankcioniranja za neizpolnjevanje zakonske obveznosti uporabe biogoriv v prometu. Trenutno predpisana kazenska sankcija je prenizka in nima predvidenega učinka, ne stimulira distributerjev k doseganju ciljev iz EZ-1, AN OVE in Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu. Predlagana določba pa je izjema od systemske določbe Zakona o prekrških, ki določa maksimalne globe za posamezne kategorije kršiteljev – za področje OVE v

prometu tako visoke kazni po ZP-1 niso predvidene. Izjema se predlaga zaradi nedoseganja cilja RS, kar bi pomenilo neposredno kršitev zakonodaje EU, kar lahko sproži ugotavljanje odgovornosti za kršitev pred Sodiščem EU in posledično določitev denarne kazni za RS.

Za celovito urejanje področja, ki ga ureja ta predlog zakona, bodo sprejeti oziroma ustrezno usklajeni še naslednji podzakonski akti:

- Uredba iz novega četrtega odstavka 314. člena,
- Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16),
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskega izkaznika stavb (Uradni list RS, št. 92/14),
- Pravilnik o finančnih spodbudah za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 52/16 in 59/16 – popr.),
- Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem električne energije Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 29/16),
- Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Uradni list RS, št. 46/18).

Izvršilni predpis, ki bo prenehal veljati je Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14). Namreč zaradi uveljavitve Uredbe 2017/1369/EU, ki je neposredno zavezujoča, ni več potrebe po urejanju vsebine v zadevni uredbi.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Novela zakona je usklajena z veljavnim pravnim redom in z pravnim redom Evropske unije. S predlogom zakona se dopolnjuje prenos evropskih direktiv.

č) Usklajenost predloga zakona:

Usklajevanje predloga zakona je potekalo v okviru javne obravnave, zato ni bilo posebnih dodatnih usklajevanj.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun

Sprejem zakona ne bo imel vpliva na proračun.

- ocena drugih javnih finančnih sredstev

Sprejem zakona ne bo imel vpliva na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev, zato že v sprejetem državnem proračunu dodatnih sredstev ni treba zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog je usklajen s pravnim redom EU.

5.1 Primerjalni prikaz značilnosti zagotavljanja primarne regulacije (PRR) v Avstriji, Nemčiji in Sloveniji

Značilnosti zagotavljanja PRR po državah

Država	Avstrija	Nemčija	Slovenija
Zahtevana PRR* (± MW)	70	608	17
Način zagotavljanja	dražbe	dražbe	obvezno za proizv. enote - 2% P_n
Trajanje produktov PRR	teden	teden	/
Najmanjši obseg za trgovanje	±1 MW	±1 MW	/
Določitev cene	ponudbena cena	ponudbena cena	ni plačano

AVSTRIJA

Zadnjih nekaj let avstrijski SOPO (podjetje APG) kupuje PRR na sprotnih dražbah. Tenderji obsegajo nudenje PRR v dolžini enega tedna. Zahtevan obseg PRR v avstrijskem EES znaša v letu 2015 ±67 MW. Produkti zajemajo simetrični obseg PRR, ločene ponudbe za pozitivno PRR in negativno PRR niso mogoče. Najmanjši ponujeni obseg lahko znaša ±1 MW. Na dražbah izbrani proizvajalci so plačani po načelu ponudbenih cen (angl. pay-as-bid).

Ponudniki PRR morajo skozi postopek predhodne tehnične kvalifikacije, ki je veljavna za obdobje treh let. Tehnične specifikacije so osnovane na zahtevah iz obratovalnih navodil ENTSO-E OH.

Ponudniki, ki ne zagotavljajo primarne regulacije v skladu s pogodbenimi zahtevami, so dolžni plačati pogodbeno kazen. Če je znotraj 24-ih ur več kršitev pogodbe, se te štejejo kot ena kršitev. Pogodbeni kazen znaša dvakratno vrednost celotnega tenderja deljeno s številom dni časovnega obsega tenderja. Ob večkratnih kršitvah pogodbe lahko APG prekine pogodbo s ponudnikom.

Stroške zagotavljanja PRR v Avstriji krijejo vsi proizvajalci s proizvodnimi zmogljivostmi večjimi od 5 MW, proporcionalno z njihovo letno proizvodnjo.

NEMČIJA

Nemški SOPO-ti (na območju Nemčije delujejo štirje SOPO-ti: TransnetBW, Tennet DE, Amprion, 50Hertz) od decembra 2007 kupujejo PRR za celoten nemški EES na skupni trgovni platformi »www.regelleistung.net«.

Na dražbah se od leta 2011 razpisujejo tedenski tenderji, pred tem pa so trgovali z mesečnimi. Najmanjši ponujeni obseg PRR lahko znaša ±1 MW. Potrebe po PRR so leta 2014 znašale v povprečju ±631 MW (s 7. 4. 2015 so se zahteve povišale na ±783 MW). Proizvajalci morajo zagotavljati simetričen obseg PRR (enak pozitiven in negativen obseg moči), pri čemer ni nujno, da z isto proizvodno enoto nudijo primarno regulacijo v obe smeri.

Trgovanju na omenjeni platformi so se v preteklih letih pridružili tudi SOPO iz bližnjih držav. Kot prvi tuji SOPO se je marca 2012 platformi priključil švicarski SOPO, in sicer so takrat na skupnih dražbah zagotavljali do 25 MW njihovih potreb po PRR. Od januarja 2014 na platformi sodeluje nizozemski SOPO, ki trenutno preko skupnih dražb zakupuje približno 70 % svojih potreb po PRR. Švicarski in avstrijski SOPO, ki sta v preteklosti medsebojno sodelovala pri zakupu dela njunega obsega PRR, sta v letu 2015 to trgovanje prenesla na omenjeno platformo. Avgusta 2016 se je priključil Belgijski SOPO Elia, z januarjem 2017 pa še francoski SOPO RTE. V prihodnosti se načrtuje še vključitev danskega SOPO.

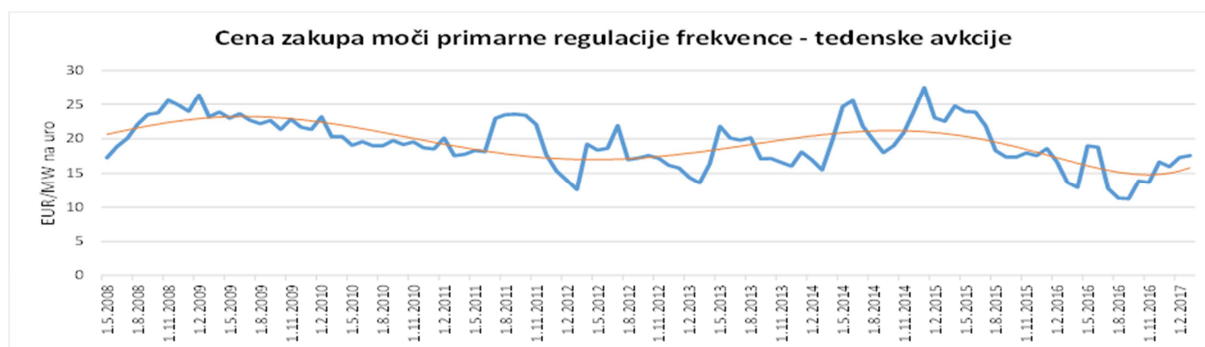
Od januarja 2017 se na platformi trguje s približno 1250 MW PRR. Pri trgovanju so upoštevane omejitve izvoza PRR, kar pomeni da lahko Belgija, Danska, Nizozemska in Avstrija ponudijo vsaka po 90 MW, Nemčija pa 173 MW (30 % svojih potreb). Za Francijo je v prvi fazi predvideno izvažanje do 84 MW PRR, uvoz pa bi obsegal do 169 MW PRR.

Internetna platforma www.regelleistung.net

Decembra 2006 so nemški TSO-ji z namenom avkcij sistemskih storitev izdelali internet platformo www.regelleistung.net. V prvem letu so potekale avkcije za terciarno rezervo, v letu 2007 pa so pričeli izvajati tudi avkcije za primarno in sekundarno rezervo. Marca 2012 se je pridružil Švicarski TSO (Swissgrid), v januarja 2014 Nizozemski TenneT NL, v naslednjih letih pa še Avstrijski TSO, Belgijski TSO (Elia) in Francoski TSO (RTE). Z združitvijo teh partnerjev je nastal največji trg za avkcij primarne rezerve v višini preko 1.250 MW. V prihodnosti bo trgovanju na tej platformi pristopil še Danski operater (Energinet). Avkcije potekajo enkrat tedensko in se izvajajo za tedensko obdobje.

Pregled povprečnih cen zakupa primarne rezerve:

Slika: Povprečna cena zakupa moči primarne rezerve v EUR/MW na uro (vir: www.regelleistung.net)

Iz primerjav med **Avstrijo, Nemčijo in Slovenijo** je razvidno, da je segment primarne regulacije smiselno sistemsko urediti tako, da se bo celoti vzpostavilo razmerje med kakovostjo storitve in nadomestilom za ponujeno storitev, ter ustrezno doreklo, kateri proizvodni objekti ne bodo udeleženi v sistemu nujenja primarne regulacije in pod katerimi pogoji jim bo to dopustno.

Zato se predlaga, da se ukrep lahko uporabi za vse sistemske storitve, posebej pa v prvem koraku za primarno regulacijo, ki je trenutno splošno obligatorna brez nadzora in tekočega planiranja in kot taka ni zanesljiva in ustrezna glede na stabilnostne razmere v omrežju (vse večja penetracija obnovljivih virov energije), nadomestilo za njeno nujenje pa ni ustrezno urejeno in je v pristojnosti sistema operaterja prenosnega omrežja in Agencije za energijo.

5.2 Primerjalni prikaz ureditve na področju energetskih izkaznic na Danskem, v Franciji in Italiji.²

DANSKA

Direktiva o energetski učinkovitosti stavb je bila na Danskem implementirana z Zakonom št. 585 z dne 24. junija 2005, z Zakonom št. 636 z dne 19. junija 2012 in s tremi podzakonskimi akti, med njimi tudi z aktom o energetski izkaznici stavb (Ministerial Order no. 673 of the 25th of June 2012) (povzeto po spletni strani DEA in po EPBD implementation in Denmark 2012). Ceno energetskih izkaznic pa ureja poseben akt (Order no. 60 of the 27th of January 2011). Področje energetskih izkaznic je v pristojnosti Danske agencije za energijo (Danish Agency for Energy – DEA), kjer od maja 2010 deluje poseben oddelek, ki spremlja področje in odgovarja za nadzor ter razvoj politike na tem področju. Predpis o energetski učinkovitosti je bil leta 2010 bistveno spremenjen. Z uveljavitvijo reforme leta 2011 je bila podaljšana veljavnost energetskih izkaznic s 5 let na praviloma 10 let, v določenih primerih pa na 7 let, kar zavisi od potencialnih prihrankov energije. Certificiranje enodružinskih hiš, zgrajenih manj kot 25 let pred izdajo izkaznice, je možno brez dejanskega ogleda stavbe. Energetsko izkaznico za nekatere stavbe je možno izdati na podlagi izračunane ali merjene metode. Merjena metoda se lahko uporabi tudi za večstanovanjske hiše, če imajo natančne in ažurirane podatke. Prav tako se ta metoda uporablja mdr. za prometne objekte, trgovino na debelo in na drobno, za banke, zavarovalnice, pisarne, javno upravo, za hotele, kine, izobraževalne ustanove, bolnišnice, pa tudi za počitniške objekte (secondary homes) in za športne objekte. Od leta 1997 dalje je bilo izdanih okoli 1,1 milijona energetskih izkaznic. Od zasebnih enodružinskih hiš jo ima okoli 20% stavb. Za javne stavbe velja, da jo morajo od julija leta 2012 imeti vse stavbe. Za stavbe, večje od 1000 m², je zahteva, da morajo imeti izkaznico ne glede na to, ali so v zasebni ali javni lasti, in tudi če se najemnik ali lastnik ne spreminjata. Če se nepremičnina prodaja ali daje v najem, je treba novemu lastniku ali najemniku pred podpisom pogodbe izročiti energetsko izkaznico. Cene energetskih izkaznic za stavbe, manjše od 299 m², so regulirane. Določene so najvišje cene, ki so med 775 € in 929 €, kar vključuje tudi DDV. Cena je odvisna od velikosti stavbe. Cene za stavbe, večje od 299 m², niso regulirane, v praksi pa se gibljejo med 1,3 in 3 € na m². Pooblaščen strokovnjaki morajo plačevati letne pristojbine oz. takse, pa tudi takso za izdano energetsko izkaznico (med 17 € in 47 € po podatkih za leto 2010).

FRANCIJA

V Franciji so bile energetske izkaznice uvedene leta 2006 in se imenujejo Diagnostic de performance énergétique ali kratko DPE. Do konca leta 2012 jih je bilo izdanih že okoli 5 milijonov. Pravna podlaga je Zakon o stanovanjih in o gradnji (Code de la construction et de l'habitation¹¹, gl. člene 134-1 do 134-5) in številni podzakonski akti. Izkaznico morajo imeti vsi stanovanjski objekti, razen tistih, ki so zasedeni manj kot 4 mesece na leto (povzeto po Service-Public). Od leta 2011 jo morajo imeti vse nepremičnine, ki se prodajajo ali dajejo v najem. Od leta 2013 morajo imeti vsi javni objekti, večji od 500 m², na vidnem mestu DPE, od leta 2015 dalje bo meja 250 m² (povzeto po EPBD implementation in France 2012). Izkaznice veljajo 10 let. DPE opredeljuje dve značilnosti zgradbe: porabo energije in vpliv te porabe na emisije toplogrednih plinov. Na prvi strani izkaznice je opredeljena izračunana ali merjena poraba energije za ogrevanje, hlajenje, toplo vodo in letni stroški za navedeno. Oznaka oz. nalepka uvrsti zgradbo glede na porabo energije v razred A (malo porabljene energije, visoka učinkovitost) do razreda G (veliko porabljene energije, slaba učinkovitost). Prava korist DPE pa je v priporočilih lastniku, ki vsebujejo predloge izboljšav, ocenjene stroške in prihranke, ter podatek o tem, kdaj bi se investicija povrnila. Pooblaščen strokovnjak priporočila naredi po proučitvi primera posamezne zgradbe. Za izdajo izkaznice je obvezno, da si strokovnjak nepremičnino ogleda in oceni njeno toplotno učinkovitost, pri čemer upošteva toplotni ovoj hiše (zidove, okna, izolacijo, toplotne mostove, zračenje, tesnitev idr.) in vrsto ter kakovost ogrevanja, zračenja in hlajenja (HVAC¹³) ter sistema gretja tople vode. Strokovnjak nato izračuna energetsko učinkovitost stavbe in izda izkaznico

2

mailto:https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2014/Energetska_izkaznica.pdf

na podlagi računov za energijo ali na podlagi računske metode. Za novogradnje pa strokovnjak preveri, ali je bila dejansko vgrajena oprema, ki so jo vsebovali gradbeni načrti.

ITALIJA

Po italijanski ustavi je pristojnost za zadeve energetike deljena med državni nivo in 21 dežel in avtonomnih pokrajin. To pomeni, da avtonomne enote lahko sprejmejo predpise za implementacijo zadevne evropske direktive s pogojem, da njihova ureditev ne nasprotuje evropskim in državnim/nacionalnim načelom. Določijo lahko strožje minimalne predpise o energetske učinkovitosti. Če dežele ne sprejmejo svoje ureditve, velja državna. Do konca leta 2012 je 11 dežel in avtonomnih pokrajin sprejelo svoje predpise o prenosu direktive EPBD. Na državnem oz. nacionalnem nivoju je kot pravno osnovo treba omeniti Zakonodajno uredbo 192/2005, ki med drugim določa minimalne zahteve za energetske učinkovitost in toplotno učinkovitost (t.i. U vrednost) za okna, stene, itd. za novogradnje in za večje obnove. Predsedniška uredba št. 59 iz leta 2009 je določila razne metode izračunavanja in minimalne vrednosti za sisteme ogrevanja, itd. Na obnovljivo energijo pa se nanaša Zakonodajna uredba št. 28/2011. Do leta 2012 je bilo v Italijo dovoljeno, da stavbe z energetske učinkovitostjo najnižjega razreda (G) nimajo izkaznice. Uredba št. 28 iz leta 2011 določa, da morajo vse kupoprodajne pogodbe in pogodbe o najemu stavb ali posameznih enot (stanovanja ali pisarne) vsebovati določilo, da je kupec prejel informacijo in dokumente o energetske izkaznici nepremičnine. Nekaj izjem je bilo za najemne pogodbe, a v pripravi so spremembe, ki določajo certifikacijo za vse nepremičnine, ki se oddajajo v najem. V nekaterih deželah (npr. Emilija-Romanja, Lombardija, Piemont) mora biti energetska izkaznica priložena k vsem kupoprodajnim in najemnim pogodbam. V vseh deželah je tudi za javne stavbe določeno, da morajo imeti energetske izkaznice, tako kot zasebne. Po podatkih iz leta 2012 pa ni določen noben rok, prav tako ni sankcij za nespoštovanje – izjema sta le Valle d'Aosta in Lombardija, ki sta določili rok. Veljavnost energetske izkaznice je 10 let, ažurirana pa mora biti, če pride do sprememb npr. v toplotnem ovojju stavbe. Do konca leta 2011 je bilo v Italiji izdanih nekoliko manj kot 1,4 milijona energetske izkaznic, od tega več kot polovico v Lombardiji (710.000), sledita Emilija-Romanja in Piemont s po okoli 250.000 izkaznicami. Centralni registri in zbirke izdanih izkaznic so konec leta 2012 obstajali v 5 deželah, v 11 so bili še v pripravi. Tudi sama oblika izkaznic se v nekaterih deželah razlikuje.

V Sloveniji iz Registra podeljenih licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetske izkaznice izhaja, da je na dan 26. 10. 2018 podeljenih 389 licenc, v Register pooblaščenih izdajateljev energetske izkaznic na dan 1. 3. 2019 pa 449 izdajateljev.

5.3 Primerjalni prikaz ureditve obdelave osebnih podatkov v sistemih naprednega merjenja:

NEMČIJA

Zvezna republika Nemčija je 27. aprila 2017 sprejela Zakon o prilagoditvi zakonodaje o varstvu osebnih podatkov Uredbi (EU) 2016/679 in izvajanju Direktive (EU) 2016/680 (Zakon o prilagoditvi in izvajanju zakonodaje o varstvu osebnih podatkov EU), zakonske podlage za obdelavo podrobnih merilnih podatkov pa je sprejela že leto prej (septembra 2016) z dvema primarnima zakonskima aktoma; Zakonu o upravljanju merilnih mest in podatkovnih komunikacijah v pametnih energetskih omrežjih ter Zakonu o digitalizaciji energetskega prehoda. Izhodiščno je bila problematika osebnih podatkov naslovljena že v nemškem energetske zakon (2005).

AVSTRIJA

Republika Avstrija je v letu 2017 sprejela Zvezni zakon, s katerim se spreminja Zakon o varstvu osebnih podatkov iz leta 2000 (Zakon o prilagoditvi varstva osebnih podatkov 2018). Obdelavo podrobnih merilnih podatkov je naslovljena v Energetske zakon (EIWOG) in že omenjenemu zakonu o varstvu osebnih podatkov (Datenschutzgesetz).

FRANCIJA

Republika Francija naslavlja problematiko v posebni Uredbi #2017-948, ki opredeljuje obremenitvene profile gospodinjstskih odjemalcev (JOURNAL OFFICIEL DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE, 11.mai 2017, Art. D. 341-21.).

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic na področju poslovanja javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona na novo uvaja obveznost pridobiti in namestiti energetska izkaznica na vidno mesto za lastnike stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost, kot so trgovine, nakupovalni centri, supermarketi, restavracije, gledališča, banke in hoteli.

Sprememba zakona bo vplivala na zavezance, ki bodo morali pridobiti energetska izkaznica za stavbe, v katerih se pogosto zadržuje javnost. Ocenjujemo, da je takih stavb približno 3000. Kar pomeni, da je finančna posledica ukrepa predpisanega s predlogom zakona za lastnike gospodarske družbe ali samostojne podjetnike posameznike ali fizične osebe 1.500.000,00 EUR za obdobje desetih let.

Izveden je bil MSP test, ki ugotavlja, da bodo zaradi spremembe predloga zakona finančne posledice na področju pridobivanja energetskih izkaznic za lastnike stavb, v katerih se zadržuje javnost.

Finančne posledice so ocenjene na 1.500.000,00 EUR za obdobje desetih let.

MSP test je v prilogi zakona.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Predlog Zakona bo objavljen tudi na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo. Posebne delavnice ne bodo potrebne in niso predvidene.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za infrastrukturo bo spremljalo izvajanje zakona in podzakonskih predpisov.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

- predlog novele EZ-1 je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in na e-demokraciji,

- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe je bil od 21. 1. 2019 do 21. 2. 2019;

V fazi javne obravnave smo prejeli pripombe 34 različnih dajalcev. Večji del pripomb se nanaša na nove določbe v predlogu zakona, ki urejajo osebne podatke. Bistvena mnenja oziroma pripombe pa se med drugim nanašajo še na opredelitev rednih cenikov ter s tem povezan primerjalnik cen, ki ga vodi Agencija za energijo. Veliko pripomb in predlogov pa smo prejeli tudi na določbe, ki pa niso bile predmet spreminjanja zakona.

Seznam subjektov, od katerih smo prejeli pripombe:

- EKO SKLAD,
- Holding Slovenske elektrarne d.o.o.,
- HESS, d.o.o.,
- Združenje SI.RISK,
- fizična oseba,
- ELES d.o.o.,
- E 3, ENERGETIKA, EKOLOGIJA, EKONOMIJA, d.o.o.,
- Salonit Anhovo, gradbeni materiali, d.d.,
- AJPES,
- Zavod RS za varstvo narave,
- Greenpeace v Sloveniji,
- Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj
- Plinovodi d.o.o.,
- GIZ DZP, g.i.z.,
- Borzen, operater trga z elektriko, d.o.o.,
- GZS-Služba za varstvo okolja,
- MOL Slovenija d.o.o.,
- Zveza potrošnikov Slovenije,
- ECE d. o. o.,
- Trgovinska zbornica Slovenije,
- Sekcija za vprašanja dobaviteljev električne energije v okviru Energetske zbornice Slovenije,
- Energija plus d.o.o.,
- Sodo d.o.o.,
- Združenje neodvisnih izdelovalcev energetskega izkaznic,
- Etrad3 d.o.o.,
- GEN-I, trgovanje in prodaja električne energije, d.o.o.,
- Agencija za energijo,
- Društvo za preučevanje rib Slovenije,

- GIZ DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE,
- SDH, d.d.,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Adriaplin d.o.o.,
- Informacijski pooblaščenec.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Mag. Alenka Bratušek, ministrica,
 Mag. Bojan Kumer, državni sekretar,
 Nina Mauhler, državna sekretarka,
 Mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo,
 Mag. Tina Seršen, vodja sektorja za pravne in mednarodne energetske zadeve,
 Mag. Silvo Škornik, vodja sektorja za oskrbo z energijo,
 Mag. Erik Potočar, vodja Oddelka za politiko učinkovite rabe in obnovljive vire energije,
 Mirna Švarc, sekretarka, kabinet MZI,
 Peter Dolinar, sekretar, Pravna služba MZI,
 Jurij Vrtačnik, sekretar, Direktorat za energijo,
 Mag. Urban Prelog, sekretar, Direktorat za energijo,
 Maša Vrhovnik, podsekretarka, Direktorat za energijo,
 Vesna Gajšek, podsekretarka, Direktorat za energijo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15) se v 2. členu v prvem odstavku črta šesta alineja. Dosedanje sedma do deseta alineja postanejo šesta do deveta alineja.

V drugem odstavku se tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»– Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1938/EU),«.

V peti alineji se pika nadomesti z vejico ter dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

»– Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018 str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1999/EU),

– Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1369/EU).«.

2. člen

V 4. členu se 36. točka črta.

3. člen

V 6. členu se v drugem odstavku v četrti alineji za besedilom »ali uvoznike« doda besedilo »ali distributerje ali trgovce«.

4. člen

V 20. členu se v drugem odstavku besedilo »državnem razvojnem energetskem načrtu« nadomesti z besedilom »celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu«.

5. člen

V 23. členu se v petem odstavku črta besedilo »ter o izvajanju naložb v infrastrukturne objekte, opredeljene v državnem razvojnem energetskem načrtu«.

6. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen

(Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt)

(1) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (v nadaljnjem besedilu: NEPN) v skladu s 3. členom Uredbe 2018/1999/EU pripravi ministrstvo, pristojno za energijo, in ga predloži vladi v sprejem.

(2) Projekti in ukrepi določeni v NEPN so v javnem interesu z vidika energetske in podnebne politike.«.

7. člen

V 30. členu se v prvem odstavku kratica »DREN« nadomesti s kratico »NEPN«.

8. člen

V 36. členu se 33. točka črta.

9. člen

V 46. členu se v drugem odstavku tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»– primerjavi veljavnih cenikov ponudnikov elektrike za gospodinjske in male poslovne odjemalce;«.

10. člen

V 48. členu se v petem odstavku tretji stavek črta.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Če dobavitelj gospodinjskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, morajo le-ti odražati dejanske stroške, ki jih načini obračunavanja povzročajo dobaviteljem. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.«.

Za desetim odstavkom se doda novi enajsti odstavek, ki se glasi:

»(11) Dobavitelj ne sme sam ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji elektrike uporabljati zavajajočih ali nepoštenih poslovnih praks, ki vključujejo zlasti:

- neresnično ali zavajajočo predstavitev družbe, ki jo oseba, ki nagovarja končnega odjemalca zastopa, oziroma v imenu in za račun katere deluje,
- zavajajočo predstavitev ponudbe dobavitelja končnemu odjemalcu,
- navajanje neresničnih razlogov za obisk končnega odjemalca,
- neresnične ali zavajajoče navedbe v zvezi s pogodbenim razmerjem.«.

11. člen

V 51. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če distribucijski operater ugotovi, da so podani razlogi za preložitev odklopa, o tem nemudoma obvesti odjemalca in mu v podpis predloži pogodbo o oskrbi v obdobju preložitve odklopa. Če distribucijski operater presodi, da pogoji za preložitev odklopa niso izpolnjeni, o tem nemudoma pisno obvesti odjemalca in nadaljuje postopek odklopa. O sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe odloča agencija po postopku iz 414. do 419. člena tega zakona.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

12. člen

V 74. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »(način zagotavljanja sistemskih storitev in naložitev obveznosti sklenitve pogodbe za zagotovitev sistemskih storitev)«.

Doda se nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Sistemski operater pri zagotavljanju sistemskih storitev spodbuja vključevanje naprednih tehnologij ter zagotavljanje nediskriminatorne obravnave udeležencev glede na uporabljeno tehnologijo.«.

V prvem odstavku, ki postane drugi odstavek, se v prvem stavku:

- za besedama »sistemskih storitev« črta besedilo »(sekundarna regulacija s sekundarno rezervo, rezerva v višini največje proizvodne enote, zagon brez omrežnega napajanja in po potrebi regulacija napetosti),

- za besedo »agencija« dodata besedi »sama ali«.

Dosedanji drugi do deveti odstavek postanejo tretji do deseti odstavek.

13. člen

V 114. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Dobavitelj lahko končnim odjemalcem izdaja enotni račun za dobavljeno elektriko in za omrežnino. Elektrooperater mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za prevzemno-predajna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca. Elektrooperater lahko zavrne sklenitev pogodbe z dobaviteljem o plačevanju omrežnine ali od te pogodbe odstopi, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za pogodbene obveznosti.«.

V petem odstavku se za besedo »omrežnine« doda besedilo »in merilih ter vrstah oblik za zagotavljanje ustreznega zavarovanja«.

14. člen

V 119. členu se v petem odstavku v tretjem stavku črta beseda »evropska«.

15. člen

V 151. členu se v prvem odstavku v točki c) črta besedilo: »brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali če«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, distribucijski operater prevzemno-predajno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave oziroma najkasneje v roku 15 dni od obvestila o odstopu, ne glede na to, ali je distribucijski operater dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Distribucijski operater mora zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v roku 15 dni od prejema obvestila o odstopu.«.

16. člen

V 152. členu se v prvem odstavku pika nadomesti s podpičjem in doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»— brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.«.

17. člen

Za 157. členom se doda nov 8. oddelek in novi 157.a do 157.d člen, ki se glasijo:

»8. oddelek: Osebni podatki uporabnikov sistema

157.a člen

(vrste osebnih podatkov)

Osebni podatki uporabnikov sistema, ki se obdelujejo na podlagi tega zakona, so:

- ime in priimek, naslov, davčna številka,
- številka merilnega mesta, naziv in naslov merilnega mesta,
- merilni in obračunski podatki, ki jih je mogoče nedvoumno povezati z uporabnikom sistema, in sicer:
 - a) izmerjena delovna energija v intervalu 15 minut ali krajšem časovnem intervalu, ki ga omogoča stanje tehnike in
 - b) časovni agregati izmerjene delovne energije, ki se nanašajo na uporabnika sistema.

157.b člen

(upravljavci in obdelovalci osebnih podatkov)

- (1) Osebne podatke uporabnikov sistema iz prejšnjega člena obdelujejo naslednji upravljavci:
 - distribucijski operater in fizične ali pravne osebe, na katere je distribucijski operater skladno s četrtem odstavkom 78. člena tega zakona prenesel izvajanje nalog iz drugega odstavka 78. člena tega zakona, za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnosti distribucijskega operaterja iz 78. člena tega zakona,
 - operaterji zaprtega distribucijskega sistema za namen izvajanja nalog iz 92. člena tega zakona.
- (2) Osebne podatke uporabnikov sistema iz prejšnjega člena obdelujejo tudi naslednji obdelovalci:
 - sistemski operater za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnosti sistema operaterja iz 54. člena tega zakona,
 - operater trga za izvajanje nalog gospodarske javne službe dejavnosti operaterja trga z elektriko iz 97. člena tega zakona,
 - dobavitelji elektrike za namen izvajanja pogodbe o dobavi z uporabnikom sistema na podlagi 115. člena tega zakona.
- (3) Upravljavci iz prvega odstavka tega člena in obdelovalci iz prve ter druge alineje prejšnjega odstavka obdelujejo osebne podatke uporabnikov sistema, ki so priključeni na omrežje, ki je v njihovi pristojnosti. Subjekti iz tretje alineje prejšnjega odstavka obdelujejo osebne podatke uporabnikov sistema, s katerimi imajo sklenjeno pogodbo o dobavi.
- (4) Upravljavci iz prve alineje prvega odstavka tega člena obdelujejo osebne podatke tudi z namenom zagotavljanja le-teh uporabnikom sistema ter subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila.
- (5) Upravljavci iz prvega in obdelovalci iz drugega odstavka tega člena obdelujejo osebne podatke iz 157.a člena tega zakona v obsegu, ki ga potrebujejo za doseganje namenov iz prvega in drugega odstavka tega člena.

157.c člen

(rok hrambe osebnih podatkov)

- (1) Merilni podatki iz 157. a člena tega zakona se zaradi zagotavljanja podatkov za učinkovito delovanje trga z električno energijo, izvajanje energetskih storitev ter za namen obratovanja in zagotavljanja zanesljivosti oskrbe hranijo največ dve leti.

- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se časovni agregati na ravni od vključno enega meseca, ki se nanašajo na uporabnika sistema, hranijo največ pet let.
- (3) Drugi osebni podatki uporabnikov sistema, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja, se hranijo tako dolgo, kot je nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo pogodbe, za izvajanje pogodbe in uveljavljanje pravic ter obveznosti iz sklenjene pogodbe, oziroma do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.

157.d člen

(posredovanje podatkov)

- (1) Upravljavec osebnih podatkov v okviru sistema za enotni dostop do podatkov na podlagi standardiziranih podatkovnih storitev uporabnikom sistema in drugim subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila, zagotavlja varen, učinkovit in brezplačen dostop do osebnih podatkov.
- (2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, upravljavec osebnih podatkov uporabnikom sistema in drugim subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila, omogoči dostop do osebnih podatkov preko vmesnika pametnega systemskega števca za lokalni dostop do podatkov.«.

18. člen

V 159. členu se v 16. točki besedilo »10.000 Sm³« nadomesti z besedilom »100.000 kWh«.

45. točka se črta.

19. člen

V 166. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom se zagotavlja v skladu z Uredbo 2017/1938/EU.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Sodelovanje vključuje dogovore o pomoči pri oskrbi solidarnostno zaščitene odjemalcev, obveščanje o razmerah, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo Republiko Slovenijo, in sicer zlasti:

- a) usklajevanje ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom;
- b) določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za oskrbo z električno energijo in zemeljskim plinom ter
- c) dogovore o pogojih in praktičnih podrobnostih za medsebojno solidarnostno pomoč.«.

20. člen

167. člen se spremeni tako, da se glasi:

»167. člen

(imenovanje pristojnega organa iz Uredbe 2017/1938/EU)

(1) Pristojni organ iz drugega odstavka 3. člena Uredbe 2017/1938/EU je agencija.

(2) Agencija lahko posebne naloge iz drugega odstavka 3. člena Uredbe 2017/1938/EU prenese na druge organe.«.

21. člen

168. člen se spremeni tako, da se glasi:

»168. člen

(zaščiteni odjemalci)

(1) Zaščiteni odjemalci iz 5. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

– distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo oziroma vir toplote kot zemeljski plin, če dobavljajo toploto gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb;

– osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem zemeljskega plina in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

(3) Solidarnostno zaščiteni odjemalci iz 6. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so zaščiteni odjemalci iz prvega odstavka tega člena.

(4) O sporih, ali je neka oseba zaščiteni odjemalec, odloča agencija po postopku iz 414. do 419. člena tega zakona.

(5) Operater sistema vodi evidenco odjemnih mest in na podlagi svojih podatkov in podatkov končnih odjemalcev evidentira, katera odjemna mesta oskrbujejo zaščitene odjemalce in solidarnostno zaščitene odjemalce iz tega člena. Odjemalec mora o vsakokratni spremembi podatka o odjemnem mestu za zaščitene in solidarnostno zaščitene odjemalce to sporočiti operaterju sistema najkasneje v 30 dneh od spremembe na obrazcu, ki ga pripravi operater sistema in objavi na spletnih straneh.

(6) Odjemno mesto, prek katerega se oskrbuje z zemeljskim plinom zaščiteni odjemalec, je v evidenci odjemnih mest označeno z ločeno oznako »Z«. Operater sistema odjemalcem in njihovim dobaviteljem brezplačno zagotovi podatek o tem, ali je odjemalec zaščiten.

(7) Odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo operaterju sistema, na čigar sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih plinskih napravah zaradi izvedbe ukrepa neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema iz šestega odstavka 169. člena tega zakona. Če podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi podatkov, ki jih ima na razpolago, in splošnih značilnostih plinskih naprav posamezne vrste odjemalca. Obrazce za sporočanje podatkov o plinskih napravah pripravijo operaterji sistema in jih objavijo na spletnih straneh.«.

22. člen

169. člen se spremeni tako, da se glasi:

»169. člen

(nujni ukrepi za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe)

(1) Pristojni organ iz 167. člena tega zakona v skladu z Uredbo 2017/1938/EU za področje zagotavljanja zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom pripravi oceno tveganj in sprejme načrt preventivnih ukrepov in načrt za izredne razmere.

(2) Če je zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom ali drugih okoliščin ogrožena zanesljiva oskrba zemeljskega plina v Republiki Sloveniji, pristojni organ iz 167. člena tega zakona ukrepa v skladu z 11. členom Uredbe 2017/1938/EU in načrtom za izredne razmere iz 8. člena Uredbe 2017/1938/EU ter razglasi eno izmed opredeljenih stopenj krize.

(3) V primeru motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema storiti vse, da ob varnem obratovanju sistema omogočajo prenos in distribucijo zemeljskega plina za dobavo odjemalcem, dokler je to mogoče. Dobavitelji zemeljskega plina v Slovenijo morajo aktivno sodelovati med seboj, s pristojnim organom iz 167. člena tega zakona in operaterji sistemov pri iskanju rešitev za zagotavljanje oskrbe z zemeljskim plinom odjemalcev v Sloveniji.

(4) Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe in biti usklajen z načrtom za izredne razmere, ki ga sprejme pristojni organ iz 167. člena tega zakona. Ukrepi morajo biti nediskriminatorni in pregledni ter smejo prizadeti odjemalce le toliko, kolikor je potrebno, da se zagotovi zanesljiva oskrba. Načrt nujnih ukrepov mora operater sistema objaviti na svoji spletni strani in ga poslati pristojnemu organu. Operater sistema mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov nemudoma obvestiti pristojni organ.

(5) Pristojni organ iz 167. člena tega zakona v skladu s 13. členom Uredbe 2017/1938/EU ter postopki in ukrepi iz načrta za izredne razmere določi ukrepe, ki jih morajo izpolniti podjetja plinskega gospodarstva, da bi se zagotovila oskrba odjemalcev zemeljskega plina, še posebej zaščitenih odjemalcev.

(6) Če zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom podjetjem plinskega gospodarstva ne uspe zagotoviti oskrbe odjemalcev zemeljskega plina, se v načrtu za izredne razmere predvidi ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema. V tem primeru morajo podjetja plinskega gospodarstva ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov in odjemalcev v skladu z načrtom za izredne razmere in navodili pristojnega organa zmanjšati ali prekiniti odjem zemeljskega plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih plinskih naprav.

(7) Vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihove plinske naprave določi pristojni organ iz 167. člena tega zakona v načrtu za izredne razmere, pri čemer mora upoštevati način uporabe zemeljskega plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema zemeljskega plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi ter vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema zemeljskega plina.

(8) Operater sistema, dobavitelj ali odjemalec zemeljskega plina krije svoje stroške izvedbe nujnih ukrepov oziroma ukrepov zmanjšanja ali prekinitve odjema iz šestega odstavka tega člena in nosi škodo, ki mu nastane zaradi tega. V primeru nastopa višje sile ne nosi odgovornosti za škodo, ki nastane tretjim osebam zaradi kršitve oziroma neizpolnjevanja pogodbe.

(9) Neprostovoljno zmanjšanje ali prekinitve dobave zemeljskega plina končnemu odjemalcu zaradi okoliščin iz šestega odstavka tega člena in se šteje za višjo silo.

(10) Če je za zagotavljanje solidarnostne pomoči za oskrbo solidarnostno zaščitenih odjemalcev v sosednji državi članici EU treba izvesti ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema končnemu odjemalcu, so posledice za podjetja plinskega gospodarstva in odjemalcev enake, kot če bi nastopila višja sila.

(11) Solidarnostna pomoč med državami članicami EU pri oskrbi z zemeljskim plinom poteka v skladu s 13. členom Uredbe 2017/1938/EU in z bilateralnimi sporazumi, sklenjenimi v skladu z Uredbo 2017/1938/EU. Pristojni organ iz 167. člena tega zakona v načrtu za izredne razmere določi podrobnejši način izvajanja meddržavne solidarnostne pomoči med državami članicami EU in morebitne dodatne ukrepe, ki so potrebni za izvajanje te pomoči. O načinu izvajanja solidarnostne pomoči se lahko dogovori tudi s pristojnimi organi sosednjih držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene z bilateralne sporazume iz tega odstavka.

(12) Pristojni organ iz 167. člena tega zakona o kriznih razmerah in ukrepih ter solidarnostni pomoči obvešča ministrstvo, pristojno za energijo, druge organe in javnost. Ministrstvo, pristojno za energijo, lahko vladi predlaga sprejem odločitev v zvezi s financiranjem solidarnostne pomoči in ohranjanjem delovanja kritične infrastrukture.«.

23. člen

V 171. členu se v drugem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– veljavnih tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z uporabo omrežja;«.

Za drugo alinejo se doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– primerjavi veljavnih cenikov ponudnikov zemeljskega plina za gospodinjске in male poslovne odjemalce;«.

Dosedanje tretja do šesta alineja postanejo četrta do sedma alineja.«.

24. člen

V 172. členu se v petem odstavku tretji stavek črta.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Če dobavitelj gospodinjским odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, morajo le-ti odražati dejanske stroške, ki jih načini obračunavanja povzročajo dobaviteljem. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.«.

Za desetim odstavkom se doda nov enajsti odstavek, ki se glasi:

»(11) Dobavitelj ne sme sam ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji zemeljskega plina uporabljati zavajajočih ali nepoštenih poslovnih praks, ki vključujejo zlasti:

- neresnično ali zavajajočo predstavitev družbe, ki jo oseba, ki nagovarja končnega odjemalca zastopa, oziroma v imenu in za račun katere deluje,
- zavajajočo predstavitev ponudbe dobavitelja končnemu odjemalcu,
- navajanje neresničnih razlogov za obisk končnega odjemalca,
- neresnične ali zavajajoče navedbe v zvezi s pogodbenim razmerjem.«.

25. člen

V 200. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Operater prenosnega sistema pripravi desetletni razvojni načrt omrežja v skladu s četrnim odstavkom 30. člena tega zakona in tem členom.«.

26. člen

V 208. členu se v prvem odstavku v tretji alineji beseda »desetim« nadomesti z besedo »devetim«.

27. člen

V 249. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Dobavitelj lahko končnim odjemalcem izdaja enotni račun za dobavljen zemeljski plin in za uporabo sistema. Operater distribucijskega sistema mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za odjemna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Operater distribucijskega sistema lahko zavrne sklenitev pogodbe ali odstopi od sporazuma o izdajanju enotnega računa, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za obveznosti iz

sporazuma. Agencija v vzorcu sporazuma iz prejšnjega odstavka določi merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja in vrste ustreznih oblik zavarovanja.«.

28. člen

V 274. členu se v prvem odstavku v točki c) črta besedilo: »brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, operater distribucijskega sistema odjemno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave oziroma najkasneje v roku 15 dni od obvestila o odstopu, ne glede na to, ali je operater distribucijskega sistema dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Operater distribucijskega sistema mora zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v roku 15 dni od prejema obvestila o odstopu.«.

29. člen

V 275. členu se pika nadomesti z vejico in doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– uporabnik sistema brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.«.

30. člen

V 313. členu se v prvem odstavku 8. točka spremeni tako, da se glasi:

»8. »dobavitelj proizvoda, povezanega z energijo« je proizvajalec s sedežem v Evropski uniji, pooblaščen zastopnik proizvajalca, ki nima sedeža v Evropski uniji, ali uvoznik, ki da proizvod, povezan z energijo, na trg ali v uporabo v Evropski uniji. Če teh ni, se za dobavitelja šteje druga fizična ali pravna oseba, ki da proizvode, povezane z energijo, na trg, ali v uporabo;«.

Za 19. točko se doda nova 19.a točka, ki se glasi:

»19.a »informacijski list proizvoda« je standardni dokument z informacijami o proizvodu, povezanem z energijo, v natisnjeni ali elektronski obliki;«.

Za 21. točko se doda nova 21.a točka, ki se glasi:

»21.a »končni uporabnik« je stranka, ki pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupi, najame ali prejme izdelek za lastno uporabo, ne glede na to, ali deluje za namene, ki ne spadajo v njeno trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost;«.

Za 24. točko se doda nova 24.a točka, ki se glasi:

»24.a »naprava za samooskrbo« je proizvodna naprava, ki proizvaja električno energijo z izrabo obnovljivih virov energije, razen proizvodnih naprav, ki so ali so bile vključene v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na podlagi 372. člena;«.

Za 26. točko se doda nova 26.a točka, ki se glasi:

»26.a »neto prevzeta električna energija« je razlika med prevzeto električno energijo iz omrežja in oddano električno energijo v omrežje (v kWh) proizvedeno v napravi za samooskrbo, ob zaključku obračunskega obdobja, in se upošteva pri obračunu električne energije ter omrežnine in drugih prispevkov in dajatev, kot je določeno v 315.a členu tega zakona;«.

Za 30. točko se doda nova 30.a točka, ki se glasi:

»30.a »obračunsko obdobje za samooskrbo« je koledarsko leto, razen v primerih, ko se merilno mesto s samooskrbo sredi koledarskega leta vključi v bilančno skupino ali izključi iz bilančne skupine določenega dobavitelja;«.

34. točka se črta.

Za 34. točko se doda nova točka 34.a, ki se glasi:

»34.a »pogodba o samooskrbi« je pogodba med dobaviteljem in končnim odjemalcem s samooskrbo o kompenzaciji oddane električne energije (v kWh) s prevzeto električno energijo (v kWh) v obračunskem obdobju ter o predaji presežka električne energije dobavitelju, kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije večja od količine prevzete električne energije;«.

37. točka se spremeni tako, da se glasi:

»37. »potrdilo o izvoru« je javna listina v elektronski obliki, ki dokazuje, da je določena količina električne energije proizvedena v soprodukciji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije ali iz neobnovljivih virov energije«.

38. točka se črta.

Za 38. točko se doda nova 38.a točka, ki se glasi:

»38.a »promotor« je pravna ali fizična oseba, ki na razpis agencije za vstop v podporno shemo prijavi projekt zasnovan kot posamezni projekt ali skupino projektov, za katere bo naknadno pridobil investitorje, ki bodo pod promotorjevimi pogoji pristopili k izvedbi teh projektov in bodo po postavitvi proizvodnih naprav v primeru izpolnjevanja pogojev iz sklepa agencije o potrditvi promotorjevega projekta upravičeni do dodelitve podpore.«.

43. točka se spremeni tako, da se glasi:

»43. »proizvod, povezan z energijo« pomeni izdelek ali sistem, ki med uporabo vpliva na porabo energije in je dan na trg ali v uporabo, vključno z deli, ki med uporabo vplivajo na porabo energije, ki so dani na trg ali v uporabo končnim uporabnikom ter so namenjeni za vgradnjo v proizvode, in za katere se lahko naredi samostojna ocena okoljske učinkovitosti;«.

Za 46. točko se doda nova 46.a točka, ki se glasi:

»46.a »skupnostna samooskrba« je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje potreb končnih odjemalcev, povezanih v skupnostno samooskrbo, po električni energiji z napravo za samooskrbo;«.

Za 50. točko se doda nova 50.a točka, ki se glasi:

»50.a »učinkovito ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo;«.

31. člen

V 314. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Za postavitev naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soprodukcijo z visokim izkoristkom, ki se montirajo na, v ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem

inženirskem objektu, zgrajenem skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ni potrebno gradbeno dovoljenje.

(5) Vlada z uredbo določi vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje.«.

32. člen

Za 315. členom se doda nov 315.a člen, ki se glasi:

»315.a člen

(samooskrba z električno energijo iz obnovljivih virov energije)

(1) Samooskrba z električno energijo iz obnovljivih virov energije je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje potreb končnega odjemalca z napravo za samooskrbo.

(2) Električna energija, proizvedena v napravah za samooskrbo, se uporabi za individualno samooskrbo ali za skupnostno samooskrbo.

(3) Skupnostna samooskrba se omogoči vsem končnim odjemalcem, ki odjemajo električno energijo prek merilnih mest:

- iste večstanovanjske, poslovno-stanovanjske, stanovanjsko-poslovne ali poslovne stavbe s poslovnimi prostori, ki imajo lastna merilna mesta, ali druge stavbe z več merilnimi mesti, priključenimi na skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo te stavbe ali
- ki so priključena na nizkonapetostno omrežje iste transformatorske postaje kot naprava za samooskrbo.

(4) Končni odjemalci se v skupnostno samooskrbo povežejo na podlagi pogodbe, s katero uredijo medsebojna razmerja, zlasti se dogovorijo o ključu delitve proizvedene električne energije v napravi za samooskrbo, ki pripada posameznemu končnemu odjemalcu v skupnostni samooskrbi.

(5) Končni odjemalec z individualno ali skupnostno samooskrbo z dobaviteljem sklene pogodbo o samooskrbi.

(6) Pogodba o samooskrbi in ključ delitve proizvedene električne energije se registrirata pri distribucijskem operaterju.

(7) Ne glede na določbo drugega odstavka 98. člena tega zakona se prispevek za delovanje operaterja trga obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(8) Ne glede na določbi 133. in 134. člena tega zakona se omrežnina, vezana na prevzeto delovno električno energijo, obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(9) Ne glede na določbo 317. člena tega zakona se prispevek za učinkovito rabo energije, obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(10) Naprava za samooskrbo ni upravičena do potrdil o izvoru električne energije.

(11) Pred priključitvijo naprave za samooskrbo je treba pri distribucijskem operaterju pridobiti soglasje za priključitev v primeru novega merilnega mesta, prek katerega je priključena naprava za samooskrbo, oziroma spremembo soglasja za priključitev v primeru obstoječega merilnega mesta. Izdaja spremembe soglasja za priključitev poteka po skrajšanem ugotovitvenem postopku, ki je hiter in mora biti končan najpozneje v 15 dneh, če je potreben poseben ugotovitveni postopek, pa najkasneje v 30 dneh od dneva prejema popolne vloge. V postopku iz prejšnjega stavka distribucijski operater vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge najkasneje pet dni po prejemu vloge.

(12) Končni odjemalec z individualno ali skupnostno samooskrbo se za namene tega zakona ne šteje za proizvajalca električne energije.

(13) Vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje in vrste samooskrbe, način obračuna električne energije in dajatev za odjemalce s samooskrbo, pogoje za priključitev naprave za samooskrbo ter način poročanja in spremljanja izvajanja ukrepa.

(14) Minister, pristojen za energijo, predpiše tehnične zahteve za varno in pravilno delovanje naprav za samooskrbo.«.

33. člen

V 316. členu se naslov spremeni tako, da se glasi:

»(upravičenci in vrste finančnih spodbud)«.

Doda se nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Upravičenci do finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije so fizične osebe in pravne osebe, vključno z osebami javnega sektorja, razen neposrednih uporabnikov proračuna.«.

Dosedanja prvi in drugi odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda »prvega« nadomesti z besedo »drugega«.

34. člen

V 322. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja morajo biti učinkoviti tako, da distributerji toplote na letni ravni zagotovijo toploto iz vsaj enega od naslednjih virov:

- vsaj 50 % toplote proizvedene posredno ali neposredno iz obnovljivih virov energije,
- vsaj 50 % odvečne toplote,
- vsaj 75 % toplote iz sproizvodnje ali
- vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh virov iz prejšnjih alinej.«.

35. člen

328. člen se spremeni tako, da se glasi:

»328. člen

(energijsko označevanje proizvodov na trgu)

(1) Proizvodi smejo biti dani na trg, v uporabo oziroma so lahko dostopni na trgu, ko:

- so zanje izvedeni merilni postopki v skladu z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU,
- so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: nalepka) in z informacijskim listom proizvoda,
- je zanje izdelana tehnična dokumentacija, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in informacijski list proizvoda.

(2) Energijsko označevanje proizvodov na trgu se zagotavlja in izvaja v skladu z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU.

(3) Oblika in vsebina nalepke ter informacijski list proizvoda morajo biti pravilni in navedeni v slovenskem jeziku.«.

36. člen

V 336. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) V stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, in v stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², v katerih se pogosto zadržuje javnost, mora upravljavec ali lastnik stavbe veljavno energetska izkaznica namestiti na vidno mesto.«.

37. člen

V 354. členu se tretji odstavek spremeni, tako, da se glasi:

»(3) Velike družbe, kot so določene v predpisih s področja gospodarskih družb, izvedejo energetski pregled na vsaka štiri leta in o izvedenem energetskem pregledu poročajo agenciji.«.

V četrtem odstavku se prva alineja črta. Dosedanji druga in tretja alineja postaneta prva in druga alineja.

Peti odstavek se črta.

Za dosedanjim šestim odstavkom, ki postane peti odstavek, se dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasi:

»(6) Agencija vodi evidenco velikih družb in izvaja nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti iz tretjega odstavka tega člena ter nad kakovostjo energetskih pregledov, skladno z metodologijo iz drugega odstavka tega člena.

(7) Agencija vsako leto do 31. marca ministrstvu, pristojnemu za energijo, posreduje poročilo o izpolnitvi obveznosti izvedbe energetskih pregledov v preteklem letu in o morebitnih neskladnostih izvedenih pregledov z metodologijo iz drugega odstavka tega člena.«.

38. člen

V 358. členu se v prvem odstavku beseda »podati« nadomesti z besedilom »dati na voljo«.

V drugem odstavku se beseda »podati« nadomesti z besedilom »dati na voljo«.

V tretjem odstavku se v tretji alineji za besedo »leta« dodata vejica in besedilo »kadar je to mogoče«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Obveznost dajanja na voljo informacij iz druge alineje prejšnjega odstavka se lahko izpolni z uporabo podatkov, pridobljenih na podlagi rednega samoodčitavanja končnih odjemalcev, ki odčitane podatke s števca sporočajo dobavitelju energije. Le če končni odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s števca za zadevno obračunsko obdobje, se informacije iz druge alineje prejšnjega odstavka pripravijo na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska.«.

Dosedanji četrti do osmi odstavek postanejo peti do deveti odstavek.

V devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se za piko doda besedilo, ki se glasi:

»Dobavitelj in operater lahko obveznost iz tega odstavka izpolnita z objavo teh podatkov na spletnih straneh.«.

39. člen

V 365. členu se v prvem stavku prvega odstavka za besedilom »obnovljivih virov energije« doda besedilo »oziroma iz določenega neobnovljivega vira energije«.

V drugem odstavku se za besedilom »iz obnovljivih virov« doda besedilo »oziroma za proizvodnjo iz neobnovljivih virov«.

V tretjem odstavku se za besedilom »iz obnovljivih virov ali za« doda besedilo »proizvodnjo iz neobnovljivih virov ali za«.

V šestem odstavku se za besedilom »z visokim izkoristkom« doda besedilo »ter proizvodne naprave iz neobnovljivih virov«.

40. člen

V 367. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Potrdilo o izvoru električne energije, proizvedene iz neobnovljivih virov energije, mora vsebovati najmanj podatke o:

- energetskem viru, iz katerega je bila električna energija proizvedena, ter datum začetka in konca njene proizvodnje;
- identiteti, lokaciji, vrsti in zmogljivosti proizvodne naprave, v kateri je bila energija proizvedena;
- datumu začetka obratovanja proizvodne naprave in
- datumu in državi izdaje potrdila ter enotni identifikacijski številki potrdila.«.

Dosedanji tretji do šesti odstavek postanejo četrti do sedmi odstavek.

41. člen

V 368. členu se v drugem odstavku četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– uporabi potrdil o izvoru za dokazovanje, da je bila določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov ali iz neobnovljivih virov (razveljavitev potrdila) z vsemi podatki o razveljavljenem potrdilu in podatki o lastniku razveljavljenega potrdila,«.

V petem odstavku se beseda »unovčenja« nadomesti z besedo »razveljavitve«.

42. člen

V 372. členu se v šestem odstavku v prvi alineji besedilo »1 MW« nadomesti z besedilom »500 kW«.

V enajstem odstavku se v napovednem stavku besedilo »upravičenih do podpor, višino in« nadomesti z besedilom »način določanja višine podpor,«.

V štirinajstem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Cena, ki jo za posamezno leto določi agencija, se določi v pogodbi kot referenčna cena električne energije, znižana za deset odstotkov.«.

V petnajstem odstavku se v prvem stavku besedilo »1MW« nadomesti z besedilom »500 kW«, za besedilom »ki jo za posamezno leto določi agencija« pa se doda vejica in besedilo »znižani za deset odstotkov«.

43. člen

V 373. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Agencija v skladu z letnim načrtom za izvajanje podporne sheme objavi javni poziv za vstop v podporno shemo, ki mora biti odprt najmanj en mesec, s katerim povabi investitorje in promotorje k prijavi projektov za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se na javnem pozivu potegujejo za dodelitev pravice za prejem podpore. Prijavi za projekte ali za skupine projektov, morajo investitorji oziroma promotorji priložiti podrobno obrazložitev iz katere so razvidne vse predpostavke, na podlagi katerih je bila oblikovana ponujena cena. Odpiranje vlog na javni poziv je javno. Agencija na svoji spletni strani vodi javno evidenco prejetih vlog urejeno po datumih prejema vloge, izbrani tehnologiji in viru, o predvideni električni moči proizvodnih naprav ter o predvidenem zaključku projektov.«.

Tretji in četrti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(3) Agencija po opravljenem izbirnem postopku s sklepom odloči o potrditvi ali zavrnitvi projekta. Na spletni strani javno objavi podatke o izbranih projektih z navedbo investitorja ali promotorja, izbrane tehnologije, moči proizvodne naprave in ponujene cene električne energije za izbrane projekte, ki bo podlaga za določitev višine podpore ob vstopu v podporno shemo.

(4) Investitor, ki prejme sklep o potrditvi projekta, ali investitor, ki se vključi v izvedbo projekta oziroma posamičnega projekta iz skupine projektov, za katere je promotor prejel sklep o potrditvi projekta, mora pridobiti deklaracijo za proizvodno napravo v treh letih od vročitve sklepa investitorju ali promotorju, v nasprotnem primeru ni upravičen do podpore za potrjen projekt. Za projekte, ki se po predpisih o graditvi objektov uvrščajo med zahtevne objekte, lahko investitor ali promotor agencijo že v vlogi za razpis zaprosi za daljši rok, ki pa ne sme biti daljši od pet let. Za izvedbo projekta oziroma posamičnega projekta iz skupine projektov, za katere je promotor prejme sklep o potrditvi projekta, je lahko investitor tudi promotor. Investitor ali promotor, ki prejme sklep o zavrnitvi projekta, lahko z istim projektom ponovno kandidira v naslednjem letu.«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Agencija lahko od promotorjev zahteva predložitve ustreznega zavarovanja za izvedbo projektov, ki se unovči v primeru zamude roka za pridobitev deklaracije iz prejšnjega odstavka. V primeru unovčitve je upravičenec do sredstev iz unovčenega zavarovanja center za podpore. Vlada z uredbo iz enajstega odstavka 372. člena tega zakona podrobneje predpiše merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja, vrste oblik zavarovanj in merila za določitev njihove višine.«.

44. člen

Za 382. členom se dodata novo VII. poglavje in nov 382.a člen, ki se glasita:

»VII. poglavje: STATISTIČNI PRENOSI ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

382.a člen

(statistični prenos energije)

(1) Vlada lahko sklene z državami članicami Evropske unije dogovore o statističnih prenosih določene količine energije iz obnovljivih virov energije za obdobje enega ali več let, če sprejeti cilji za rabo obnovljivih virov energije ne bodo doseženi.

(2) Statistično prenesena količina energije iz obnovljivih virov se doda količini energije iz obnovljivih virov, proizvedeni v Republiki Sloveniji, tudi, če se ne uvozi v Republiko Slovenijo.

(3) Republika Slovenija o dogovorih iz prvega odstavka tega člena obvesti Evropsko komisijo, in sicer najpozneje v treh mesecih po koncu vsakega leta, v katerem ti dogovori veljajo. Podatki, poslani Evropski komisiji, vključujejo količino in ceno energije, ki je predmet dogovorov.

(4) Za zagotovitev statističnega prenosa se sredstva zagotavljajo v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za energijo in v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za okolje.«.

45. člen

V 413. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če se spor nanaša na obveznosti, ki izvirajo iz uredbe Evropske unije, tega zakona ali na njegovi podlagi izdanega podzakonskega akta ali akta za izvrševanje javnih pooblastil, je agencija pristojna za odločanje v naslednjih sporih iz razmerij med uporabniki sistema elektrike iz 42. točke 36. člena tega zakona, uporabniki sistema zemeljskega plina iz 56. točke 159. člena tega zakona, dobavitelji elektrike oziroma dobavitelji zemeljskega plina na eni strani in operaterji oziroma operaterjem trga z elektriko na drugi strani:

- o dostopu do sistema;
- v zvezi z obračunanim zneskom za uporabo sistema;
- v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil;
- v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo;
- v zvezi s kršitvami predpisov s področja samooskrbe;
- za katere tako določa ta zakon.«.

46. člen

V 432. členu se naslov spremeni tako, da se glasi:

»(odprava in prenehanje kršitev)«.

V prvem odstavku se za piko doda besedilo:

»Agencija lahko zavezancu za nadzor naloži tudi takojšnje prenehanje ugotovljenih kršitev.«.

V drugem odstavku se za piko doda novi stavek, ki se glasi:

»Za zahtevo za odpravo kršitev se v smislu tega zakona šteje tudi prepoved nadaljnjih kršitev, če je taka narava kršitve.«.

47. člen

V 434. členu se 9. točka spremeni tako, da se glasi:

»9. izdelavo in vzdrževanje primerjalnika cen za gospodinjstve in male poslovne odjemalce;«.

48. člen

V 451. členu se v drugem odstavku za besedilom »energijskim označevanjem in oglaševanjem iz 328. člena tega zakona« doda besedilo »ter nad izvajanjem 3. do 6. člena, drugim in četrtem odstavkom 9. člena, trinajstim odstavkom 11. člena ter tretjim odstavkom 20. člena Uredbe 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU«.

49. člen

V 460. členu se v prvem odstavku v drugi alineji besedilo »podatkovne kartice« nadomesti z besedilom »informacijski listi«.

V trinajsti alineji se pika nadomesti s podpičjem in dodajo nove štirinajsta do osemnajsta alineja, ki se glasijo:

- »– zahtevati, da se nalepka, tudi prevrednotena, vidno prikaže, tudi pri spletni prodaji na daljavo;
- zahtevati podatke v skladu s šestim odstavkom 12. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- v primeru neskladnosti zahtevati povračilo stroškov za pregled dokumentacije in fizične preskuse proizvodov;
- zahtevati elektronsko različico tehnične dokumentacije;
- zahtevati od dobavitelja podatek, ali je od končnega uporabnika pridobil izrecno soglasje za vse spremembe, ki jih je na proizvodu, povezanim z energijo, izvedel s posodobitvami.«.

50. člen

V 464. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če je zaradi nesreče, poškodbe in drugih izrednih dogodkov ali okoliščin potrebno izvesti nujna dela in druge ukrepe v zvezi z zavarovanjem ali zagotovitvijo obratovanja infrastrukture, pa njihovo hitro in učinkovito izvedbo ni mogoče zagotoviti v okviru pridobljenih služnosti v javno korist in drugih pravic na nepremičninah, mora lastnik ali posestnik nepremičnine, preko katere je potreben nujen začasni dostop do infrastrukture oziroma na kateri se nahaja infrastruktura, ki je potrebna za izvedbo nujnih del in ukrepov, proti pravični odškodnini dovoliti nujen začasni dostop do nepremičnine in izvajanje potrebnih del ter ukrepov. Nujno potreben začasni dostop je glede na potrebe zavarovanja ali zagotovitve obratovanja infrastrukture potrebno izvesti na način, ki čim manj obremenjuje lastnika ali posestnika nepremičnine in povzroča najmanjšo škodo. Pravična odškodnina pripada lastniku ali posestniku nepremičnine za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi izvedbe del na energetski infrastrukturi v primeru izrednih dogodkov oziroma okoliščin, do prenehanja nujnega začasnega dostopa do nepremičnine.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za izredne okoliščine iz prvega odstavka tega člena se štejejo dogodki ali ukrepi, ki bi ogrozili delovanje energetske infrastrukture in s tem oskrbo širše skupnosti z energijo oziroma bi nedelovanje energetske infrastrukture ogrozilo delovanje druge državne ali občinske javne infrastrukture ali ji povzročilo nesorazmerne stroške.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

51. člen

471. člen se črta.

52. člen

472. člen se spremeni tako, da se glasi:

»472. člen

(javna korist in razlastitveni namen)

(1) Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za:

- prenos in distribucijo elektrike, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskimi plini, ali
- proizvodnjo elektrike, skladišča zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin ali transport tekočih goriv po vodih,

sta v javno korist in se zanj nepremičnine lahko razlastijo, omejijo s pravico uporabe za določen čas ali obremenijo z začasno ali trajno služnostjo.

(2) Za vprašanja glede razlastitve in omejitve lastninske pravice, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice.«.

53. člen

V 473. členu se v četrtem odstavku beseda »operaterja« nadomesti z besedilom »investitorja ali lastnika«, beseda »operater« pa se nadomesti z besedilom »investitor ali lastnik infrastrukture«.

V petem odstavku se za besedo »sodišču« doda besedilo »ali notarju«.

54. člen

V 474. členu se v prvem odstavku besedilo »občinskega podrobnega prostorskega načrta, državnega prostorskega načrta« nadomesti z besedilom »prostorskega akta.«.

V desetem odstavku se beseda »tretji« nadomesti z besedo »peti«.

55. člen

V 475. členu se v prvem odstavku besedilo »Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odločba US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odločba US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr in 110/13)« nadomesti z besedilom: »zakonu, ki ureja graditev objektov«.

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Če investitor pridobi gradbeno dovoljenje za gradnjo na določeni nepremičnini na podlagi osme alineje prvega odstavka tega člena in začne z gradnjo na tej nepremičnini pred pridobitvijo pravice do prevzema posesti na podlagi tega zakona ali zakona, ki ureja razlastitev, pripada lastniku nepremičnine odškodnina za uporabo nepremičnine za čas od začetka dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali do ustanovitve služnosti v javno korist oziroma do pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. O začetku dejanske uporabe nepremičnine na podlagi te določbe investitor obvesti organ, pristojen za razlastitev, in lastnika nepremičnine.

(4) Odškodnina iz prejšnjega odstavka se določi v višini tržne vrednosti najema take ali primerljive nepremičnine glede na obseg njene uporabe za gradnjo. Višino odškodnine oceni sodno zapriseženi cenilec ustrezne stroke, določi pa se v postopku določitve višine odškodnine po predpisih o razlastitvi kot njen poseben del.«.

Dosedanji tretji odstavek postane peti odstavek.

56. člen

V devetem delu zakona se dodata novo III. poglavje in nov 485.a člen, ki se glasita:

»III. poglavje: UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB S PODROČJA ENERGETIKE

485. a člen

(upravljanje kapitalskih naložb s področja energetike)

(1) Vlada v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, izvršuje pravice Republike Slovenije kot delničarke oziroma družbenice v gospodarskih družbah v večinski ali 100-odstotni lasti Republike Slovenije, ki opravljajo gospodarsko javno službo dejavnost operaterja prenosnega sistema, dejavnost systemskega operaterja in dejavnost distribucijskega operaterja ter dejavnost operaterja trga z elektriko v Republiki Sloveniji. Za spremljanje teh naložb je pristojno ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, vlada izvršuje pravice iz prejšnjega odstavka v družbi, ki izvaja gospodarsko javno službo dejavnost operaterja prenosnega sistema, če ta družba na podlagi certifikata iz 204. člena tega zakona izvaja dejavnost v lastniško ločeni obliki v skladu s 182. do 188. členom tega zakona.«.

57. člen

V 490. členu se v tretjem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– sama ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji elektrike uporablja zavajajoče ali nepoštene poslovne prakse (enajsti odstavek 48. člena tega zakona);«.

Dosedanje prva do osma alineja postanejo druga do deveta alineja.

V šestem odstavku se za štirinajsto alinejo doda nova petnajsta alineja, ki se glasi:

»– prevzemno-predajnega mesta ne izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja (peti odstavek 151. člena);«.

Dosedanje petnajsta do sedemnajsta alineja postanejo šestnajsta do osemnajsta alineja.

58. člen

V 491. členu se v tretjem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– sama ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji zemeljskega plina uporablja zavajajoče ali nepoštene poslovne prakse (enajsti odstavek 172. člena tega zakona);«.

Dosedanje prva do tretja alineja postanejo druga do četrta alineja.

V šestem odstavku se za štirinajsto alinejo doda nova petnajsta alineja, ki se glasi:

»– odjemnega mesta ne izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja (peti odstavek 274. člena);«.

Dosedanje petnajsta do sedemnajsta alineja postanejo šestnajsta do osemnajsta alineja.

59. člen

V 493. členu se v prvem odstavku tretja alineja črta.

60. člen

Za 493. členom se doda nov 493.a člen, ki se glasi:

»493.a člen

(prekrški za peti del zakona s področja obnovljivih virov energije v prometu)

(1) Z globo od 50.000 evrov do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu, v predhodnem poslovnem letu, se za prekršek

kaznuje pravna oseba, če ne da na trg biogoriv ali drugih obnovljivih virov energije v skladu s 380. členom tega zakona.

(2) Z globo od 150.000 evrov do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu, v predhodnem poslovnem letu, se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 15.000 evrov do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu, v predhodnem poslovnem letu, se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

61. člen

V 494. členu se v šestem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– ne opremi proizvodov z nalepko, informacijskim listom proizvoda ali na zahtevo ne zagotovi tehnične dokumentacije (druga in tretja alineja prvega odstavka 328. člena tega zakona);«.

V tretji alineji se besedilo »podatkovne kartice proizvoda« nadomesti z besedilom »informacijskega lista proizvoda«, beseda »drugi« pa se nadomesti z besedo »tretji«.

Četrta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»– ne izdela ali ne hrani tehnične dokumentacije, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 328. člena tega zakona, tretjim odstavkom 3. člena in šestim odstavkom 4. člena Uredbe 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU;«.

Za četrto alinejo se dodata novi peta in šesta alineja, ki se glasita:

»– ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije za proizvode dane na trg ali v uporabo v skladu s tretjim odstavkom 20. člena Uredbe 2017/1369/EU;

– ne vnese proizvoda v zbirko podatkov o izdelkih in v predpisanem roku ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije v skladu s 4. členom Uredbe 2017/1369/EU.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj oziroma distributer:

– trgovcem brezplačno ne zagotovi potrebne nalepke, tudi prevrednotene nalepke, in informacijskega lista proizvoda v skladu s prvim in drugim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU;

– ne pridobi soglasja končnega uporabnika proizvoda za izvedbo posodobitev proizvoda v skladu s četrtrim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU;

– na poziv nadzornega organa ne priskrbi potrebne tehnične dokumentacije, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda, v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU.«.

Deveti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 800 do 1.500 eurov samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec:

- ne zagotovi pravilne nalepke, pravilne vsebine nalepke in pravilnega informacijskega lista proizvoda, v slovenskem jeziku (tretji odstavek 328. člena tega zakona);
- vidno ne prikaže nalepke, tudi pri spletni prodaji na daljavo, v skladu s točko a) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- končnim uporabnikom ne izroči informacijskega lista proizvoda tudi v fizični obliki na prodajnih mestih v skladu s točko b) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- v vizualnih oglasih ali tehničnem promocijskem gradivu za določen model ne navede razreda energijske učinkovitosti izdelka in razpona razredov energijske učinkovitosti na nalepki v skladu z ustreznim delegiranim aktom v skladu s točko a) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- ne sodeluje z organi za nadzor trga in na lastno pobudo ali na zahtevo organov za nadzor trga nemudoma ne ukrepa za odpravo primerov neskladnosti z zahtevami iz Uredbe 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktov, ki so v njihovi pristojnosti v skladu s točko b) 6. člena Uredbe št. 2017/1369/EU;
- za proizvode, zajete v delegiranih aktih, daje na voljo ali prikazuje druge nalepke, znake, simbole ali napise, ki niso v skladu z zahtevami iz Uredbe 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktov v skladu s točko c) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- za proizvode, ki niso zajeti v delegiranih aktih ali ki niso povezani z energijo, zagotovi ali prikazuje nalepke, ki posnemajo nalepko, določeno Uredbi št. 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktih v skladu s točkama d) in e) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- ne izvede pravilnega postopka za uvedbo in prevrednotenje nalepk v skladu z 11. členom Uredbe 2017/1369/EU;
- ne izvede vseh ustreznih popraviljalnih ali omejevalnih ukrepov v skladu z drugim odstavkom 9. člena Uredbe št. 2017/1369/EU glede vseh zadevnih izdelkov, katerih dostopnost je omogočil na trgu po vsej Evropski Uniji v skladu s četrtnim odstavkom 9. člena Uredbe 2017/1369/EU.«.

62. člen

Prvi odstavek 495. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z globo do 0,1 % letnega prometa v prejšnjem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo agencije o ukrepih za odpravo kršitev iz drugega odstavka 432. člena tega zakona.«.

63. člen

500. člen se spremeni tako, da se glasi:

»500. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe 2017/1938/EU)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih nalaga veljavni načrt preventivnih ukrepov, ki ga v skladu z 9. členom Uredbe 2017/1938/EU sprejme pristojni organ iz 167. člena tega zakona;
- ne izpolni obveznosti iz četrtega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1938/ES;

- ne zagotovi standarda oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenim odjemalcem v skladu s prvim odstavkom 6. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih nalaga veljavni načrt za izredne razmere, ki ga v skladu z 10. členom Uredbe 2017/1938/EU sprejme pristojni organ iz 167. člena tega zakona;
- ob razglasitvi ene izmed kriznih stopenj pristojnemu organu iz 167. člena tega zakona ne zagotavlja informacij v skladu s prvim in četrtem odstavkom 14. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- pristojnemu organu iz 167. člena tega zakona ne priglasijo podrobnosti glede pogodb o dobavi plina v skladu s šestim in sedmim odstavkom 14. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.«.

64. člen

501. člen se spremeni tako, da se glasi:

»501. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe 1227/2011/EU)

(1) Z globo od 25.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- ACER ne predloži evidence o transakcijah, povezanih z veleprodajnimi energetske trgi, v skladu s prvim odstavkom 8. člena Uredbe 1227/2011/EU;
- pred sklepanjem transakcij, o katerih mora poročati, transakcij ne prijavi agenciji v skladu z 9. členom Uredbe 1227/2011/EU ali nemudoma ne obvesti agencije o spremembah podatkov, ki jih vsebuje prijava za vpis v register udeležencev iz sedmega odstavka 435. člena tega zakona;
- nemudoma uradno ne obvesti agencije o utemeljenem sumu, da bi transakcija lahko pomenila kršitev 3. ali 5. člena Uredbe 1227/2011/EU v skladu s 15. členom Uredbe 1227/2011/EU.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 0,1 % do 10 % letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- uporabi notranje informacije o veleprodajnem energetske proizvodu v nasprotju s točko a prvega odstavka 3. člena Uredbe 1227/2011/EU;
- razkrije notranje informacije kateri koli drugi osebi v nasprotju s točko b prvega odstavka 3. člena Uredbe 1227/2011/EU;
- na podlagi notranje informacije kateri koli drugi osebi priporoči sklenitev posla v nasprotju s točko c prvega odstavka 3. člena Uredbe 1227/2011/EU ali jo k temu napelje;
- ne objavi notranjih informacij, ki se nanašajo nanj ali na z njim povezane osebe v skladu s 4. členom Uredbe 1227/2011/EU;
- sklene kakršen koli posel ali izda kakršna koli naročila za trgovanje ali razširja informacije na način, ki pomeni ali bi lahko pomenil tržno manipulacijo v nasprotju s 5. členom Uredbe 1227/2011/EU.

(4) Če se letni promet v predhodnem poslovnem letu iz prejšnjega odstavka ne da določiti, se za prekršek iz prejšnjega odstavka pravna oseba kaznuje z globo od 15.000 do 250.000 eurov, pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 30.000 do 500.000 eurov, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pa se kaznuje z globo od 5.000 do 150.000 eurov.

(5) Z globo od 4.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz tretjega odstavka.

(6) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena.«.

65. člen

V 512. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(prenos 110 kilovoltnega prenosnega omrežja)«.

Za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Odplačni prenos iz prejšnjega odstavka se izvede po vrednosti, ki jo oceni pooblaščen ocenjevalec nepremičnin in opreme, ki ga skupaj izbereta sistemski operater in lastnik omrežja. Ocena mora upoštevati metodologijo agencije iz drugega odstavka 116. člena tega zakona in zlasti način določitve vrednosti sredstev, ki jih za določitev priznane amortizacije in donosa upošteva agencija. Postopek in način določitve ocene vrednosti iz prejšnjega stavka se uporabita tudi za sredstva, ki do uveljavitve tega zakona pri omrežnini niso bila upoštevana.«.

66. člen

V 554. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena se za določanje višine podpor proizvodnim napravam OVE in SPTE, ki so vstopile v podporno shemo pred 22. septembrom 2014, do konca veljavnosti pogodb o zagotavljanju podpore uporabljajo določbe 7., 8., 12. in 13. člena ter prilog I, II in III Uredbe o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12, 90/12 in 17/14 – EZ-1) ter 5., 9., 10. in 12. člena in prilog I, II in III Uredbe o podporah električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 81/10 in 17/14 – EZ-1).«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

67. člen

(uskladitev sporazuma o izdajanju enotnega računa)

(1) Agencija vzorec sporazuma o izdajanju enotnega računa iz drugega odstavka 249. člena zakona uskladi s spremenjenim tretjim odstavkom 249. člena zakona najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Sporazumi o izdajanju enotnega računa, sklenjeni pred uskladitvijo vzorca sporazuma iz prejšnjega odstavka, se morajo z vzorcem uskladiti v enem mesecu po prejemu dobaviteljeve zahteve za uskladitev.

68. člen

(odškodnina za uporabo nepremičnine)

Če je investitor začel z gradnjo na podlagi tretjega odstavka 475. člena zakona pred uveljavitvijo tega zakona, pripada lastniku odškodnina iz četrtega odstavka 475. člena zakona za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali do ustanovitve služnosti v javno korist oziroma do pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

69. člen

(začetek uporabe določb o namestitvi energetske izkaznice)

Spremenjeni prvi odstavek 336. člena zakona se za upravljavce ali lastnike stavb s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², v katerih se pogosto zadržuje javnost, začne uporabljati tri mesece po uveljavitvi tega zakona.

70. člen

(uporaba določb o prekrških)

Do sprememb določb o višinah in razponih glob, ki jih določa zakon, ki ureja prekrške, se višina in razpon globe, ki je določena v prvem, drugem in tretjem odstavku 493.a člena, uporablja ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške.

71. člen

(rok za izdajo predpisov in drugih splošnih aktov)

(1) Vlada izda uredbo iz novega četrtega odstavka 314. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada, minister, pristojen za energijo, sistemski operater in agencija v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladijo naslednje predpise z določbami tega zakona:

- Uredbo o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16),
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 92/14),
- Pravilnik o finančnih spodbudah za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 52/16 in 59/16 – popr.),
- Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem električne energije Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 29/16),
- Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Uradni list RS, št. 46/18).

72. člen

(razveljavitev predpisa in prenehanje uporabe)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehata uporabljati:

- Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07);
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12).

73. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V členu se spreminjajo in dodajajo sklici na evropske predpise, ki se z novelo zakona prenašajo v slovenski pravni red. Direktiva 2010/30/EU o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku je bila razveljavljena z Uredbo 2017/1369/EU o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU, ki se doda v drugem odstavku. S spremembo drugega odstavka se popravi tudi sklic na novo Uredbo 2017/1938/EU o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 ter doda sklic na novo Uredbo 2018/1999/EU o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov.

K 2. členu

Skladno z 2. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti je bila v EZ-1 s 36. točko 4. člena prenesena definicija »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje«, ki pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 75 % kombinacije takšne energije in toplote. Ta definicija pa je strožja kot to predpisuje Direktiva 2012/27/EU v 2. členu. Določba pomeni uskladitev z direktivo. Ker pa je umeščena v splošni del obrazložitve pomena izrazov, ki se v zakonu uporabljajo, se v 4. členu obrazložitev izraza črta in se prenese v 322. člen, ki je namenjen učinkoviti rabi energije.

K 3. členu

S spremembo 6. člena se razširi uporaba tega zakona tudi na distributerje ali trgovce, ki dajejo na trg proizvode, povezane z energijo, vse skladno z Uredbo 2017/1369/EU o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami.

K 4. členu

V skladu z Uredbo 2018/1999/EU o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti nacionalni energetski in podnebni načrt (v nadaljevanju: NEPN) in ni več potrebe po izdelavi državnega razvojnega energetskega načrta (v nadaljevanju: DREN), zato se v tem členu spreminja navedba tega akta.

K 5. členu

V skladu z Uredbo 2018/1999/EU o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN in ni več potrebe po izdelavi DREN, zato se v tem členu briše besedilo, ki se navezuje na DREN.

K 6. členu

V skladu z Uredbo 2018/1999/EU o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN. V tem členu se določi organ, ki pripravi NEPN (ministrstvo, pristojno za energijo) in organ, ki sprejme NEPN (Vlada RS). NEPN mora biti pripravljen v skladu z določbami Uredbe 2018/1999/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, predvsem mora vsebovati vse elemente, ki so zahtevani v 3. členu

zadevne uredbe in v Prilogi I zadevne uredbe (torej med drugim tudi politike in ukrepe za doseganje nacionalnega prispevka k zavezujočemu cilju na ravni Unije do leta 2030 za energijo iz obnovljivih virov, vključno z ukrepi, značilnimi za posamezne sektorje in tehnologije). Projektom in ukrepom NEPN se zaradi tega dodeli poseben status, in sicer status javnega interesa z vidika energetske in podnebne politike, saj bodo projekti in ukrepi, določeni z NEPN, ključnega pomena za povečevanje deleža obnovljivih virov energije (OVE) do leta 2030.

K 7. členu

V skladu z Uredbo 2018/1999/EU o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN in ni več potrebe po izdelavi DREN, zato se v tem členu spreminja navedba tega akta.

K 8. členu

EZ-1 iz leta 2014 je uvedel pojem »redni cenik«, to je cenik za določen tip odjemalca (gospodinjiski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih določeno število odjemalcev, s čimer naj bi se zagotovila reprezentativnost cenika. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti so namreč narekovali, da se postavi ločnica med rednimi in akcijskimi ceniki, zato je bilo v EZ-1 določeno, da Agencija za energijo lahko vodi le primerjalnik rednih cenikov. S tem naj bi se preprečilo izkrivljanje slike o trgu, saj so nizke cene mnogih akcijskih ponudb bile zavajajoče spričo dejstva, da so akcijski pogoji vsebovali tudi določbe, ki so bile za odjemalce neugodne (npr. časovna vezava in visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Kmalu po sprejemu EZ-1 pa se je izkazalo, da določba ni dosegla svojega namena. Nekateri dobavitelji so svoje cenike spreminjali z namenom, da le-ti ne bi ustrezali definiciji rednega cenika, primerjalnik ponudb pa je izgubil na sporočilnosti, kar nikakor ni bil namen zakona. Tudi ACER je v svojem poročilu (ACER Market Monitoring Report 2015, case study na str. 47) ugotovil, da te določbe EZ-1 niso imele želenega učinka (ravno nasprotno). Glede na navedeno, se v zakonu pojem rednega cenika briše, temu ustrezno pa se prilagodijo tudi členi, ki se na ta pojem sklicujejo.

K 9. členu

S spremembo se Agenciji omogoči, da vodi primerjalnike vseh cenikov električne energije za gospodinjiske in male poslovne odjemalce, ne le rednih cenikov. Glej obrazložitev k spremembi člena 36, točka 33 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 10. členu

Zakon se dopolnjuje na način, da se izrecno izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje prepovedan tudi preko posrednikov oziroma zastopnikov (kot npr. preko prodajnih oz. trgovskih zastopnikov, akviziterjev). Tako v preteklosti, kot tudi v zadnjem času, se namreč na območju celotne Slovenije pojavlja večje število poročanj o ponavljajoči se nepošteni in zavajajoči poslovni praksi pridobivanja novih odjemalcev prek akviziterjev. Nekateri dobavitelji pri tem postopajo bodisi na način, da jih sami angažirajo, bodisi prenesejo prodajne aktivnosti na zunanje izvajalce (ki so v pogodbenem odnosu z akviziterji), v obeh primerih pa je ravnanje akviziterjev usmerjeno v prenehanje pogodb o dobavi z obstoječim dobaviteljem in sklenitvijo pogodbe z dobaviteljem, katerega zastopajo. Pri tem akviziterji končne odjemalce zavajajo tako glede svoje identitete (npr. na način, da se predstavljajo kot predstavniki elektrodistribucijskih družb ali Zveze potrošnikov Slovenije), kot tudi glede narave dokumentov, ki jih dajejo v podpis končnim odjemalcem. Odjemalcem tako navajajo različne (neresnične) razloge za podpis pogodbe, kot npr. ureditev preplačila električne energije, dejstvo da bo pogodba z obstoječim dobaviteljem potekla, bistveno zvišanje cene, če pogodbe ne podpišejo ipd.. Pri tem tudi večkrat navajajo, da se bo za odjemalca spremenila samo cena, dejstvo, da bodo s podpisom

pogodbe zamenjali dobavitelja pa zamolčijo. Zaslediti je tudi veliko primerov, ko akviziterji stik z odjemalcem navežejo pod pretvezo, da so prišli popisati stanje števca, za tem pa mu v podpis dajo novo pogodbo o dobavi. Ob tem je pomembno poudariti, da številni povprečni potrošniki ne poznajo razlike med dobavitelji in izvajalci nalog distribucijskega operaterja, kar izhaja še iz časov, ko trg električne energije še ni bil odprt in je obe dejavnosti izvajal isti subjekt. Akviziterje, ki se pogosto predstavijo, da so »od elektropodjetja« tako brez pomisleka spustijo v svoj dom, kot so to vajeni za namen popisa števcov, oziroma jih ne obravnavajo kot prodajalce temveč kot izvajalce nalog operaterja omrežja. Akviziterji tako izkoriščajo sebi v prid to, da lahko razmeroma enostavno ustvarijo zmedo glede subjekta, katerega zastopajo, tovrstni zavajajoči načini prodaje pa se posebno pogosto uporabljajo pri ostarelih ter bolnih ljudeh, ki so nepoučeni in šibki ter tako še posebej dovzetni, saj se bojijo posledic nepodpisa pogodbe.

Da je tovrstna praksa v Sloveniji postala vse bolj obsežna potrjujejo tudi številni primeri poročanj medijev ter opozorila Zveze potrošnikov Slovenije, ravno tako pa se je o nedopustnosti tovrstnega ravnanja izrekla tudi novejša sodna praksa³. Evidentiranih primerov spornih poslovnih praks je veliko, nedvomno pa jih je dejansko še več, le da jih potrošniki niso prijavili oz. se jih morebiti niti ne zavedajo. Kljub temu da so bila tovrstna ravnanja s strani Tržnega inšpektorata že sankcionirana se še naprej pojavljajo, kar kaže na to, da je za preprečitev oškodovanja potrošnikov potrebno sprejeti še dodatne zakonodajne ukrepe, s katerimi bo dobaviteljem dan dodaten jasen signal, da je tovrstno pridobivanje strank nesprejemljivo. To še toliko bolj velja spričo dejstva, da pri zamenjavi dobavitelja ne gre za dejanje, ki bi imelo enkratne finančne posledice, temveč gre za ustvarjanje trajajočega pravnega razmerja, ki ga zavedeni potrošniki pogosto ne prekinajo. Tako se s tovrstnim ravnanjem povzroča tudi škoda obstoječim dobaviteljem, na trgu električne energije pa prihaja do zmede in neprostoVOLJNIH zamenjav dobavitelja. Namen zakona je dobavitelje spodbuditi k poštenemu načinu prodaje, da pa bo ta spodbuda učinkovita, se tak način prodaje definira kot prekršek po EZ-1, s čimer Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija), ki spremlja, umerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti kot prekrškovni organ dobi pristojnosti nad tovrstnim načinom prodaje. Bistveno pa je, da določba zajame tudi dobavitelje, ki tovrstnih zavajajočih načinov prodaje ne izvajajo neposredno temveč prek drugih družb (npr. sklenejo pogodbo o sodelovanju s tretjo osebo, ki nato angažira akviziterje) – nesprejemljivo bi namreč bilo, da bi se taki dobavitelji izogibali sankcijam z utemeljitvijo, da oni sami spornih aktivnosti ne izvajajo. Iz istega razloga je take dobavitelj potrebno obravnavati kot zavezanca za nadzor skladno s 432. členom EZ-1. Če dobavitelj prodaja preko posrednikov oziroma zastopnikov mora nad njihovim delom izvajati nadzor, da se preprečijo zavajajoči ali nepošteni načini prodaje.

V zakonu se spremeni deseti odstavek, ki se nanaša na redne cenike, saj uvedba tega pojma ni dosegla želenega učinka. Glej obrazložitev k spremembi člena 36, točka 33 (brisanje pojma »redni cenik«). Splošna prepoved zaračunavanja pavšalnih stroškov poslovanja na rednih cenikih se spremeni na način, da se višina teh stroškov omeji - dobavitelj lahko gospodinjiskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, ti stroški pa ne smejo presegati dejanskih stroškov dobavitelja (to je stroškov vezanih na samo poslovanje v smislu izdajanja računov, ne pa na stroške, ki so kakorkoli povezani s porabo končnega odjemalca).

K 11. členu

S predlagano dopolnitvijo se izrecno določa, da distribucijski operater o upravičenosti do nujne oskrbe (zgolj) pisno obvesti odjemalca in da se v ta namen posebna odločba ne izda. Hkrati se s predlagano določbo izrecno določa pristojnost agencije za odločanje o sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe. Predlagana dopolnitev je skladna s 413. členom EZ-1, ki določa, da agencija odloča tudi v sporih v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil, v katerih distribucijski operater na podlagi tretjega odstavka 51. člena EZ-1 podrobneje ureja tudi pogoje in ceno nujne oskrbe.

³ Glej sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. V Cpg 31/2018 z dne 17. 5. 2018

K 12. členu

Sistemske storitve je dolžan zagotavljati sistemski operater. Načeloma jih zagotovi z zakupom na trgu sistemskih storitev. Dodano je, da pri tem spodbuja vključevanje naprednih tehnologij ter zagotavljanje nediskriminatorne obravnave udeležencev glede na uporabljeno tehnologijo. Z razvojem tehnologije je namreč tudi pri zagotavljanju sistemskih storitev prišlo do občutnih sprememb. Prilagajanje odjema, uporaba hranilnikov ter druge, tehnološko napredne tehnologije odpirajo elektrooperaterjem nove možnosti vključevanja novih deležnikov in novih načinov v segment zagotavljanja sistemskih storitev. Uredba Komisije EU 2017/2195 o določitvi smernic za izravnavo električne energije pri tem zahteva, da se pri zagotavljanju sistemskih storitev zagotovi nediskriminatorna obravnava udeležencev, ne glede na to, kakšno tehnologijo uporabljajo obenem pa zahteva od elektrooperaterjev, da spodbujajo vključevanje novih, naprednih tehnologij v zagotavljanje sistemskih storitev.

Sistemske storitve ohranjajo uravnoteženost med porabljeno in proizvedeno energijo, ohranjajo napetost in frekvenčne razmere na dogovorjenem nivoju in v primeru razpada omrežja omogočajo ponovno vzpostavitev napajanja.

Nabor vseh sistemskih storitev je podrobneje naveden v sistemskih obratovalnih navodilih sistema prenosnega operaterja prenosa električne energije iz 144. člena EZ-1 in jih ni smiselno posamično naštevati, prav tako so sistemske storitve ustrezno opredeljene v omrežnih kodeksih, ki so zavezujoči dokument za vse operaterje omrežij v EU.

Vse sistemske storitve so nerazdružljivo med seboj povezane in potrebne za zanesljivo in varno obratovanje elektroenergetskega sistema. Izhajajoč iz tega stališča je smiselno, da se 74. člen EZ-1 razbremeni naštevanja sistemskih storitev, ker je namenjen univerzalnemu ukrepanju ter, da se nedvomno lahko uporablja za vse sistemske storitve vključujoč primarno regulacijo in negativno terciarno rezervo, po katerih že sedaj povprašuje sistemski operater prenosnega omrežja.

Za primarno regulacijo, ki je po trenutnih sistemskih obratovalnih navodilih splošna obveznost vseh proizvodnih enot priključenih na 110, 220 in 400 kV napetostni nivo, velja, da bi morali že sedaj uporabiti določila tega člena, ker se zaradi narave sistema in ostalih pogojev obratovanja proizvodnih enot (stalnost primarnega vira, heterogenost skupine povezanih proizvodnih enot) lahko dovolj zanesljivo in stalno/neprekinjeno nudi le na določenih objektih in to le znotraj Republike Slovenije proti ustreznemu plačilu. Za negativno terciarno rezervo je pa tudi iz narave zahtev, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki te storitve, očitno, da jih lahko ponuja le manjša peščica objektov v Republiki Sloveniji.

Iz primerjav ureditev v Avstriji in Nemčiji s slovensko je razvidno, da je segment primarne regulacije smiselno sistemsko urediti tako, da se bo v celoti vzpostavilo razmerje med kakovostjo storitve in nadomestilom za ponujeno storitev, ter ustrezno doreklo, kateri proizvodni objekti ne bodo udeleženi v sistemu nujenja primarne regulacije in pod katerimi pogoji jim bo to dopustno.

Zato predlagamo, da se naštevanje sistemskih storitev v prvem odstavku 74. črta in da se ukrep lahko uporabi za vse sistemske storitve, posebej pa v prvem koraku za primarno regulacijo, ki je trenutno splošno obligatorna brez integralnega nadzora in tekočega planiranja in kot taka ni optimalno zanesljiva in ustrezna glede na stabilnostne razmere v omrežju (vse večji vpliv obnovljivih virov energije), nadomestilo za njeno nudenje pa ni še v celoti sistemsko urejeno in je v domeni sistema prenosnega operaterja prenosnega omrežja in Agencije za energijo.

V zakon se zapiše tudi možnost agencije, da na lastno pobudo, v primeru ko ugotovi (bodisi sama bodisi po prejetju informacije s strani drugih udeležencev trga), da je prišlo do situacije, ko sistemskemu operaterju na trgu ni uspelo zagotoviti sistemskih storitev ali še posebej v primeru, če mu jih ni uspelo nabaviti pod konkurenčnimi pogoji, poseže na trg sistemskih storitev. V tem primeru, kot trg dejansko ne deluje oz. ga ni, agencija namesto tržnih cen določi regulirano ceno skladno z aktom iz četrtega odstavka 74. člena EZ-1 (Akt o določitvi metodologije za določanje cen sistemskih storitev, Ur. l. RS, št. 15/18). Z dodatno pristojnostjo se omogoči agenciji, da v omenjenih situacijah izvaja nadzor nad dejavnostjo sistema prenosnega operaterja in tako sama, po uradni dolžnosti, v primeru, da zazna

kršitev (sistemske storitve niso bile nabavljene pod konkurenčnimi pogoji) poseže na trg, ko je to potrebno.

K 13. členu

S spremembo 114. člena se besedilo usklajuje s členom na področju zemeljskega plina (kjer dobavitelji končnim odjemalcem ravno tako izdajajo enotni račun po smiselno enakem sistemu), pri čemer je pomembno, da se dikcija dopolni z jasno določbo, da je izdaja enotnega računa s strani dobavitelja njegova prostovoljna izbira, ki jo ponudi odjemalcu. Le-ta pa se seveda mora s tem strinjati in na osnovi soglasja odjemalca, je operater dolžan omogočiti izdajo enotnega računa. S spremembo člena se tudi dopolnjuje zakonska podlaga za urejanje vprašanja zavarovanj v sistemskih obratovnih navodilih (v nadaljevanju: SON). Spremembe oziroma dopolnitve so potrebne zaradi povečanja pravne varnosti, saj so se v praksi te določbe različno tolmačile.

Do uveljavitve EZ-1 v marcu 2014 je bilo izdajanje enotnega računa urejeno v Splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Ur. l. RS št. 127/07 s sprem., v nadaljevanju: Splošni pogoji), ki v 117. členu med drugim določajo, da mora dobavitelj plačilo uporabe omrežja zavarovati z nepreklicno bančno garancijo na prvi poziv brez protesta. EZ-1 je Splošne pogoje razveljavil, uporabljajo pa se do uveljavitve novih splošnih aktov, sprejetih na podlagi EZ-1 (kot določa 518. člen EZ-1). Izdajanje enotnega računa in druge vsebine, ki so jih prej urejali Splošni pogoji bi tako po novem morale biti ustrezno urejene v SON, ki bi morala biti sprejeta najkasneje v dveh letih po uveljavitvi EZ-1, to je marca 2016, vendar pa do marca 2019 še niso bila sprejeta, delno tudi zaradi različnih stališč v zvezi z interpretacijo pojma »ustrezno zavarovanje«, zaradi česar se je pokazala potreba po jasnejši zakonski opredelitvi tega pravnega standarda oziroma usmeritvi, na kakšen način ga je potrebno interpretirati.

Namen zakonske dikcije »ustrezno zavarovanje« je omogočanje različnih vrst zavarovanj upoštevajoč tveganja, katerim je elektrooperater izpostavljen pri poslovanju s posameznim dobaviteljem. Pri ocenjevanju ustreznosti zavarovanja pa je bistvena učinkovitost le-tega, tj. da se z zavarovanjem lahko pokrije dejansko tveganje napram nasprotni stranki, tj. dobavitelju. Ob tem velja dodati, da se v vseh letih izdajanja enotnega računa (to je cca 10 let) pokazalo, da distribucijski operater iz tega naslova nosi nizko finančno tveganje – celotno poplačilo dobi 100 % povrnjeno, zavarovanja pa mu še nikdar ni bilo potrebno unovčiti. Drugače povedano, namen zakona je, da dobavitelji, ki so redni plačniki, niso obremenjeni s prekomernimi zavarovanji (ki obremenjujejo njihovo poslovanje in tako vplivajo na konkurenčnost). Podrobnejša pravila za določitev meril za zagotavljanje ustreznega zavarovanja in vrste ustreznih zavarovanj bodo predpisana v SON (kar je z dopolnitvijo petega odstavka izrecno zapisano), vse skladno z načelom enakosti, kar pomeni, da bodo tisti dobavitelji, ki so v enakem položaju morali biti enako obravnavani.

V primeru, da bo šlo za takšno obliko zavarovanja, ki jo lahko zagotovi le elektrooperater kot upravičenec iz zavarovanja (npr. v primeru sklenitve zavarovalne police), se šteje, da je obveznost dobavitelja po zagotovitvi ustreznega zavarovanja izpolnjena, če dobavitelj nosi stroške takega zavarovanja.

K 14. členu

V tretjem stavku petega odstavka 119. člena veljavnega zakona je določeno, da se za brezplačno prevzeta evropska sredstva se operaterju sistema prizna posebna stimulacija za pridobitev takih sredstev v deležu od njihove višine. Za uporabnike sistema, ki plačujejo omrežnino, pa je bistveno, da je zaradi brezplačno pridobljenih sredstev omrežnina nižja, pri čemer ni razlike ali so ta sredstva evropska ali neevropska. Za spodbujanje elektrooperaterja k stroškovni učinkovitosti, da bo imel interes za pridobitev katerikoli brezplačnih sredstev, ki bodo zniževala višino omrežnine, je potrebno priznati posebno stimulacijo za vsa brezplačno prevzeta sredstva, ne le za evropska. Iz navedenih razlogov se v tretjem stavku petega odstavka 119. člena beseda »evropska« črta.

K 15. členu

V točki c) prvega odstavka 151. člena je določeno, da lahko elektrooperater odklopi uporabnika sistema po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. V tem primeru gre za nedovoljen odjem, tak uporabnik pa je lahko odklopljen šele po predhodnem obvestilu. To pomeni, da je elektrooperater, ki ugotovi, da odjemalec na določenem prevzemno-predajnem mestu izvaja nedovoljen odjem (*de facto* gre za krajo), le-tega dolžan najprej obvestiti, odklop pa lahko izvede šele po poteku roka iz obvestila, kar pomeni, da ves ta čas uporabnik izvaja nedovoljeni odjem (še najmanj 15 ali 8 dni). To je nesprejemljivo, še posebej z varnostnega vidika, saj s samovoljnim priklopom lahko ogroža življenje in zdravje ljudi in premoženja ter sistem (in s tem oskrbo odjemalcev, ki so priključeni skladno s predpisi).

Peti odstavek, ki določa obveznosti distribucijskega operaterja v zvezi z izločitvijo prevzemno-predajnih mest (na katerih je prišlo do odstopa od pogodbe o dobavi) iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja se spremeni tako, da se poenostavi in zapiše bolj jasno. Hkrati pa se rok za izločitev skrajša, saj ni smiselno, da je dobavitelj toliko časa dolžan dobavljati energijo subjektu, s katerim nima več sklenjene pogodbe o dobavi. Distribucijski operater mora z dnem odčitka števca oziroma najkasneje v 15 dneh po prejemu obvestila o odstopu izločiti prevzemno-predajno mesto iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja.

K 16. členu

V členu o odklopu brez predhodnega obvestila se doda situacija, ko odjemalec brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. Glej obrazložitev k spremembi prvega odstavka 151. člena.

K 17. členu

SPLOŠNA OBRAZLOŽITEV K NOVEMU ODDELKU

Cilj sprememb je urediti zakonske podlage za zajemanje, zbiranje in uporabo osebnih podatkov uporabnikov sistema, ki vključujejo tudi osebne podatke v sistemu naprednega merjenja, skladno z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov). Elektrooperaterji, operater trga, dobavitelji in ostali udeleženci trga z elektriko potrebujejo natančne podatke o obratovanju omrežij, ki zajemajo merilne in obračunske podatke o odjemu vseh končnih odjemalcev in proizvodnji proizvajalcev. Za izvajanje zakonsko določenih nalog potrebujejo udeleženci elektroenergetskega sistema podatke ustrezne časovne ločljivosti, torej najmanj 15-minutne podatke, za kar pa je treba zaradi varovanja osebnih podatkov, zagotoviti ustrezno zakonodajno osnovo.

Potreba po ureditvi tega področja na ravni Energetskega zakona je bila prepoznana tudi s strani Informacijskega pooblaščenca RS, ki je v mesecu marcu 2017 podal stališče k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona, v katerem je pozval Ministrstvo za infrastrukturo k ureditvi vseh vidikov zbiranja in nadaljnje obdelave osebnih podatkov v zvezi z uporabo sistemov naprednega merjenja porabe energije. Iz stališča izhaja, da so obstoječe določbe veljavnega Energetskega zakona pomanjkljive oziroma ne dajejo ustrezne pravne podlage za zbiranje osebnih podatkov z uporabo navedenih sistemov.

Pri pripravi členov so upoštevani tudi novi predlogi prihajajoče EU zakonodaje s področja električne energije, ki napoveduje bistvene spremembe v energetskega sektorju (t.i. zakonodajni paket »zimski sveženj« oz. "Čista energija za vse Evropejce"). Nova pravila in tehnologije morajo omogočiti konkurenčnost trga z električno energijo, prožnost, nediskriminatornost, v središču pa mora biti

uporabnik sistema. Eden glavnih razlogov za novosti je tehnološki napredek in seveda pričakovani razvoj v prihodnjih letih.

Udeleženci elektroenergetskega sistema za izvajanje nalog gospodarske javne službe in drugih tržnih dejavnosti v različnem obsegu zajemajo, zbirajo, obdelujejo, izmenjujejo in uporabljajo merilne podatke. Dopolnitve EZ-1 so skladne z Uredbo o ukrepih in postopkih za uvedbo in povezljivost naprednih merilnih sistemov električne energije (Uradni list RS, št. 79/15) in s priporočili Informacijskega pooblaščenca RS. Pravne podlage za obdelovanje podrobnih merilnih podatkov so potrebne za omogočanje dejavnega sodelovanja uporabnikov na trgu z električno energijo, obračunavanje po dejanski porabi in uporabo novih načinov obračunavanja, ki so prilagojeni ponudbi in povpraševanju na trgu in izvajanje storitev s strani ponudnikov na trgu ter novosti in spremembe na trgu z električno energijo, kot jih napovedujejo zimski sveženj in omrežna pravila. Le-ta opredeljujejo nove akterje na trgu z električno energijo kot so neodvisni združevalec (agregator), aktivni odjemalec in lokalne energetske skupnosti ter novosti na področju odjemalcev električne energije, kot so npr. možnost sodelovanja na trgu s prilagajanjem odjema, možnost sklenitve pogodbe o dobavi na podlagi dinamičnih cen itd.. Ravno tako so načrtovane tudi spremembe pri intervalih izravnave, ki pogojujejo podrobne merilne podatke tj. 15 minutne diagrame obremenitve.

K 157.a členu

S tem členom se opredeli vrste osebnih podatkov uporabnikov sistema, ki se obdelujejo na podlagi tega zakona. To so poleg imena in priimka, naslova ter davčne številke (kot identifikacijski znak, na podlagi katerega je zagotovljena popolna identifikacija posameznika, ki je bistvena za varnost pravnega prometa, in je bistveno ožji enolični identifikator kot npr. EMŠO) in podatkov o merilnem mestu, vključujejo tudi osebne podatke v naprednem merilnem sistemu. Ti podatki so merilni ter obračunski podatki, ki jih je možno nedvoumno povezati z uporabnikom sistema. Med te spadajo izmerjena delovna energija v intervalu 15 minut ali krajšem časovnem intervalu ter časovni agregati merilnih in obračunskih podatkov. Časovni agregati so seštevki posameznih podatkov izmerjenih v določenem intervalu, ki se jih s seštevanjem v daljše časovne intervale preračuna v podatke daljšega časovnega obdobja.

Najmanjša možna časovna enota merilnih in obračunskih podatkov bo vedno zelo odvisna od stanja tehnike, zato se najkrajšo možno časovno enoto, ki jo opredeljuje zakon, veže na zmožnosti trenutnega stanja tehnike. Kljub temu se v izogib nejasnostim določi zgornja meja 15 minut, kar je najkrajša časovna enota, ki jo trenutno stanje tehnike na distribucijskem omrežju omogoča. To je tudi meja za merilne in obračunske podatke, ki jih je mogoče nedvoumno povezati z določenim uporabnikom sistema skladno s priporočili SG TF EG2 in opredelitvami v obstoječi zakonodaji držav članic.

K 157.b členu

V tem členu se določi, kdo so upravljavci in obdelovalci osebnih podatkov ter namen obdelave podatkov.

Zakon kot upravljavce osebnih podatkov določa distribucijskega operaterja in fizične ali pravne osebe, na katere je distribucijski operater skladno s četrtem odstavkom 78. člena tega zakona prenesel izvajanje svojih nalog. Distribucijski operater in elektrodistribucijska podjetja so torej soupravljalci osebni podatkov. Kot je izpostavila Agencija za energijo, je potrebno izhajati iz relacij med deležniki v kontekstu upravljanja podrobnih merilnih podatkov, ki izhajajo iz Načrta uvedbe naprednega merilnega sistema v elektrodistribucijskem sistemu Slovenije distribucijskega operaterja (v nadaljevanju Načrt). Iz Arhitekture NMS (Slika 2.1, Načrt) je mogoče sklepati, da elektrodistribucijska podjetja nimajo samo vloge obdelovalca ampak, zaradi okoliščin kjer sami ali skupaj z distribucijskim operaterjem določajo sredstva in namene obdelave za posamezne kategorije osebnih podatkov, tudi vlogo upravljalca. Elektrodistribucijska podjetja podrobne merilne podatke namreč zbirajo in obdelujejo na ravni

arhitekture NMS od uporabnika sistema do vključno merilnih centrov: te naloge so prenesene s strani distribucijskega operaterja na elektrodistribucijska podjetja na podlagi 4. odstavka 78. člena EZ-1 in od njih zahtevajo, predvsem v delu kjer morajo skrbeti za razvoj sistema ter varno in zanesljivo obratovanje ter vzdrževanje in dolgoročno načrtovanje razvoja, da določajo sredstva in namene obdelave zbranih podrobnih merilnih podatkov. Vloga upravljalca ali soupravljalca je v procesu obdelovanja podrobnih merilnih podatkov v NMS določena torej z vprašanjem ali lahko deležnik v procesu sam ali skupaj z drugimi določa namene in sredstva obdelave glede na naloge, ki mu jih v okviru GJS nalaga energetska zakon. Kot meni tudi Agencija, se na to vprašanje, brez dvoma, lahko odgovori pritrdilno tako za distribucijskega operaterja, kot za elektrodistribucijska podjetja, kar nedvomno izhaja tudi iz Načrta. Distribucijski operater in elektrodistribucijska podjetja ločeno ali skupaj, upravljajo s podrobnimi merilnimi podatki in sicer v obsegu in za namene, ki jim jih nalaga energetska zakon.

Zakon kot upravljavce osebnih podatkov določa tudi operaterje zaprtih distribucijskih sistemov, ki so za merilna mesta, ki so priključena na zaprt distribucijski sistem, ki je v njihovi pristojnosti, zakonsko (skoraj) popolnoma izenačeni z distribucijskim operaterjem. Operater zaprtega distribucijskega sistema ima namreč enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih distribucijski operater, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija skladno z 93. členom EZ-1.

Zakon nadalje kot obdelovalce določa izvajalce gospodarskih javnih služb systemskega operaterja ter dejavnosti operaterja trga za elektriko, vse izključno za namen izvajanja z zakonom predpisanih nalog, ter dobavitelje, za namen izvajanja pogodb o dobavi, ki jih sklenejo z uporabniki sistema.

V členu se tudi jasno poudari, da lahko vsak subjekt obdeluje le podatke tistih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti. Tako lahko npr. posamezno elektrodistribucijsko podjetje (pogodbeni izvajalec nalog distribucijskega operaterja) vidi samo podatke merilnih mest, ki so priključena na njegovem območju, ki je v njegovi pristojnosti, posamezni operater zaprtega distribucijskega sistema pa vidi samo podatke za merilna mesta, ki so priključena na njegov sistem/območje.

K 157.c členu

V tem členu se določi roke hrambe podatkov, ki jih zbira upravljavec. Člen določa maksimalni rok hrambe dve leti. Določitev tega roka je predvsem v interesu uporabnikov samih, saj jim omogoča pregled na lastno porabo. Če bodo sodelovali z izvajalci kakršnihkoli energetskih storitev (racionalizacija porabe odjemalca, sodelovanje odjemalca pri odzivu odjema, ...), bodo dveletni podatki in njihova analiza omogočili izvajanje teh storitev. Podobno je z analizo sistema, ki ga izvaja operater: šele vsaj dvoletni podatki bodo dali zadostno oceno o dejanskem dogajanju v posameznih delih omrežja, da bo mogoče načrtovati primerno ojačitev omrežja ali druge ukrepe, ki bodo omrežje ohranjali v mejah dopustnih obremenitev. Izjema od dvoletne hrambe je določena le za agregate na ravni od vključno enega meseca, ki se lahko hranijo največ pet let. Poleg merilnih in obračunskih ter drugih podatkov iz 157.a člena se za osebne podatke štejejo tudi drugi podatki, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja. Ti se lahko hranijo tako dolgo, kot je to nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo pogodbe, za izvajanje pogodbe in uveljavljanje pravic ter obveznosti iz sklenjene pogodbe oziroma do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.

K 157.d členu

Z vidika delovanja trga z elektriko je bistvena ustrezna izmenjava podatkov med udeleženci trga. Distribucijski operater ima vzpostavljen sistem za enotni dostop do podatkov s pomočjo katerega z uporabo standardiziranih podatkovnih storitev zagotavlja uporabnikom sistema in drugim subjektom varen in učinkovit dostop do osebnih podatkov. Do pridobitve osebnih podatkov so upravičene le tisti subjekti, ki jih opredeljuje Energetska zakon. Do podatkov pa lahko dostopajo tudi drugi subjekti, ki imajo ustrezno pogodbeno razmerje sklenjeno z uporabnikom sistema.

Skladno z določbami 41. in 358. člena EZ-1 mora elektrooperater odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja, omogočiti dostop do podatkov o porabi, ta dostop biti brezplačen. EZ-1 namreč v drugem odstavku 41. člena določa, da mora elektrooperater odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja omogočiti dostop do podatkov o porabi. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upošteva zmogljivost opreme odjemalca za merjenje porabe, omenjeni člen pa tudi določa, da imajo odjemalci pravico biti o svoji porabi obveščeni dovolj pogosto, da lahko sami uravnavajo porabo, skladno s tretjim odstavkom pa končnim odjemalcem te storitve ni dovoljeno dodatno zaračunati. Poleg tega četrti odstavek 358. člena (ki se s to novelo preštevilči tako, da postane peti odstavek) določa, da če imajo odjemalci nameščene napredne merilne sisteme, jim mora biti omogočen enostaven dostop do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje, v osmem odstavku (ki postane deveti odstavek) pa je določeno, da operater daje končnim odjemalcem dostop do informacij o njihovi porabi brezplačno. Enako velja za posredovanje teh podatkov pooblaščenec končnih odjemalcev (npr. dobaviteljem, agregatorjem in izvajalcem energetskih in drugih storitev), ki so pravno gledano zgolj »podaljšana roka« končnega odjemalca ter odjemalec prek njih koristi funkcionalnosti, ki jih tovrstni podatki omogočajo.

K 18. členu

Definicijo »malega poslovnega odjemalca«, ki se veže na porabo zemeljskega plina v enoti Sm³ je potrebno prilagoditi, saj se od 1. 1. 2017 obračun zemeljskega plina izvaja v kWh (10.000 Sm³ pa je cca 100.000 kWh).

EZ-1 iz leta 2014 je uvedel pojem »redni cenik«, to je bil cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih določeno število odjemalcev, s čimer naj bi se zagotovila reprezentativnost cenika. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti so namreč narekovali, da se postavi ločnica med rednimi in akcijskimi ceniki, zato je bilo v EZ-1 določeno, da Agencija za energijo lahko vodi le primerjalnik rednih cenikov. S tem naj bi se preprečilo izkrivljanje slike o trgu, saj so nizke cene mnogih akcijskih ponudb bile zavajajoče spričo dejstva, da so akcijski pogoji vsebovali tudi določbe, ki so bile za odjemalce neugodne (npr. časovna vezava in visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Kmalu po sprejemu EZ-1 pa se je izkazalo, da določba ni dosegla svojega namena. Nekateri dobavitelji so svoje cenike spreminjali z namenom, da le-ti ne bi ustrezali definiciji rednega cenika, primerjalnik ponudb pa je izgubil na sporočilnosti, kar nikakor ni bil namen zakona. Tudi ACER je v svojem poročilu (ACER Market Monitoring Report 2015, case study na str. 47) ugotovil, da te določbe EZ-1 niso imele želenega učinka (ravno nasprotno). Glede na navedeno, se v zakonu pojem rednega cenika briše, temu ustrezno pa se prilagodijo tudi členi, ki se na ta pojem sklicujejo.

K 19. členu

Sprememba prvega odstavka 166. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba 2017/1938/EU. V tretjem odstavku so dopolnjene diktije z navedbo dogovorov o solidarnostni pomoči med državami članicami EU. Uredba 2017/1938/EU in posebna navodila EK sicer bolj podrobno določajo vsebino teh dogovorov.

K 20. členu

Sprememba 167. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uredba 2017/1938/EU). Pristojni organ za zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom še naprej ostaja Agencija za energijo, kar je tudi skladno z Uredbo 2017/1938/EU.

Skladno z Uredbo 2017/1938/EU je sicer možno, da je pristojni organ v državi članici ali nacionalni regulatorni organ (pri nas Agencija za energijo) ali pristojno ministrstvo. Zaradi možne spremembe pristojnega organa v prihodnje, je sklic na pristojni organ v nadaljnjih členih izveden v polnem sklicu na ta člen. S tem se iz razloga smotrnosti izognemo morebitnim spremembam več členov energetskega zakona v prihodnje.

Obstoječi 3. odstavek se briše, saj določbe v Energetskem zakonu o postopkih obravnave morebitne izjeme od določila evropske uredbe, da morajo vse plinske interkonekcije biti sposobne fizično prenašati plin v obe smeri niso več potrebne, ker postopek dovolj natančno opredeljuje nova Uredba 2017/1938/EU.

K 21. členu

Sprememba 168. člena se poleg navedbe nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba 2017/1938/EU, nanaša na v novi evropski uredbi spremenjeno določitev zaščitene odjemalcev.

Zaščiteni odjemalci so tisti odjemalci, ki jih Uredba 2017/1938/EU ščiti kot zadnje, ki se jim v primeru pomanjkanja omeji poraba oziroma odklopi zemeljski plin. Uredba določa, da so primarno to gospodinjski odjemalci, lahko pa tudi osnovne socialne službe, daljinsko ogrevanje in nekateri drugi odjemalci pod pogojem, da ne predstavljajo več kot 20% skupne letne porabe plina.

Zakon tako določa, da se v okvir zaščitene odjemalcev poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so neposredno priključeni na plinovodni sistem tudi gospodinjski odjemalci, ki se z zemeljskim plinom ogrevajo posredno preko sistemov daljinskega ogrevanja, in pri tem sistem daljinskega ogrevanja ne more priti na drugo gorivo kot je zemeljski plin.

Poleg tega zakon tudi določa, da so zaščiteni odjemalci osnovne socialne službe, t.j. izvajalci storitve institucionalnega varstva, pa tudi zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi in zapori. Zakon je v okviru nabora zbral končne odjemalce kjer so uporabniki podobno kot v primeru gospodinjskih uporabnikov, stalno ali začasno nastanjeni.

Dikcija zakona je tudi popravljena glede na novo Uredbo 2017/1938/EU, ki iz nabora umika izobraževalne in javnoupravne službe.

Neglede na umik teh institucij iz nabora zaščitene odjemalcev, pa je njihova oskrba z zemeljskim plinom zagotovljena dovolj dobro, saj se le-tem v vsakem primeru (po seznamu potencialnega omejevanja dobave plina iz načrta za izredne razmere) zadnjim pred zaščitnimi odjemalci omeji poraba plina.

Nov tretji odstavek izpolnjuje zahtevo Uredbe 2017/1938/EU in posebej določa solidarnostno zaščitene odjemalce, za katere je nabor sicer lahko ožji. Solidarnostno zaščiteni odjemalci so odjemalci za oskrbo katerih se, v mehanizmu solidarnostne pomoči med državami članicami, lahko zaprosi za ponudbo za pomoč pri oskrbi s plinom, potem ko je država članica že izkoristile vse druge možnosti, vključno z izklopom vseh drugih odjemalcev.

Ker je nabor zaščitene odjemalcev smiselno določen na malo več kot minimum gospodinjskih odjemalcev, zakon določa solidarnostno zaščitene odjemalce v enakem obsegu kot so zaščiteni odjemalci, saj je upravljanje enega nabora (zaščitene) odjemalcev v tako izjemnih primerih, kot bi bila solidarnostna ponudba sosednjih držav, tako najlažje in smiselno.

Operater sistema v okviru svoje osnovne dejavnosti vodi evidenco odjemnih mest na omrežju v njegovem upravljanju. Nova peti in šesti odstavek določata, da operaterji (in ne več dobavitelji) vodijo evidenco in ločeno enotno oznako za zaščitene (in glede na določbo s tem tudi solidarnostno zaščitene) odjemalce. Ta podatek mora biti na voljo tako odjemalcu samemu, kot tudi dobavitelju. Dobavitelj mora za zaščitene odjemalce, ki jih oskrbuje, skladno z uredbo (EU), zagotoviti določene količine plina tudi v bolj ekstremnih vremenskih pogojih (6. člen Uredbe št. 2017/1938/EU: Standard oskrbe s plinom).

Nov sedmi odstavek je prenešen sedanji četrti odstavek iz 169. člena, saj vsebinsko spada v 168. člen.

K 22. členu

Uredba 2017/1938/EU predvideva tri dokumente, ki jih pripravi ali sprejme država članica oziroma imenovani pristojni organ. Ocena tveganja je osnovna analiza, ki je z novo uredbo pridobila tudi regionalno dimenzijo, saj je potrebno najprej pripraviti regionalno oceno tveganja. Z uredbo je določenih 13 rizičnih skupin, ki zaokrožajo območja ob dobavnih koridorjih zemeljskega plina. Slovenija je opredeljena v štirih rizičnih skupinah, ki so poimenovane po državah izvora ali prehoda: Ukrajina, Alžirija, Libija in Južni plinski koridor. Za prve tri skupine se je v sodelovanju vseh vpletenih držav že pripravila regionalna ocena tveganja, ki tako opredeljuje tudi del vstopnih podatkov za nacionalno oceno tveganja. Le to pripravi pristojni organ in jo najmanj vsaka štiri leta posodobi.

Na osnovi ocene tveganja pristojni organ pripravi načrt preventivnih ukrepov, ki določa potrebne ukrepe da bi se zmanjšalo tveganje in povečala zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom.

Prav tako na osnovi ocene tveganja pristojni organ pripravi načrt za izredne razmere, ki opredeljuje aktivnosti v primeru zmanjšane oskrbe Slovenije z zemeljskim plinom. Načrt za izredne razmere vsebuje tako postopkovne in komunikacijske opredelitve kot tudi ukrepe, s katerimi se poskuša obdržati obratovanje plinovodnega sistema in vzdrževati oskrbo s plinom za vse, še posebej pa za zaščitene odjemalce čim dlje. V ta namen so predvideni tako tržni kot netržni ukrepi. Med netržnimi ukrepi je skrajni ukrep neprostoovoljno zmanjšanje ali prekinitev odjema zemeljskega plina, pri čemer je v načrtu za izredne razmere določen vrstni red omejevanja oskrbe panog in tipov odjemalcev zemeljskega plina.

Sprememba 169. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba 2017/1938/EU.

V prvem odstavku Energetski zakon ponovi nalogo pristojnega organa, da pripravi oziroma sprejme dokumente iz Uredbe 2017/1938/EU. Določba je potrebna zaradi sklicevanja na te dokumente v nadaljnjih členih zakona.

V drugem odstavku je dikcija besedila spremenjena tako, da je nedvoumna pristojnost pristojnega organa, da razglasi stopnje krize oskrbe z zemeljskim plinom. Razglasitev ene izmed treh stopenj krize iz Uredbe 2017/1938/EU pomeni tudi možnost uvedbe posameznih ukrepov iz načrta za izredne razmere.

V tretjem odstavku se ohranja in poudarja naloga operaterjev sistema, da omogočajo prenos in distribucijo plina, dokler je v kriznih razmerah to mogoče varno izvajati. Prav tako je poudarjena pomembna naloga dobaviteljev, da se v kriznih razmerah aktivno trudijo in zagotavljajo zadostne količine zemeljskega plina za oskrbo odjemalcev v Sloveniji. Koordinacija in izmenjava informacij je v času nastopa krizne situacije zelo pomembna. Skladno z Uredbo 2017/1938/EU in načrtom za izredne razmere je oblikovana posebna krizna skupina za oskrbo z zemeljskim plinom, ki se po potrebi in v primeru krize aktivira.

Načrti nujnih ukrepov so interni dokument operaterjev sistema, ki specifično usmerjajo delovanje operaterja v kriznih razmerah.

Pristojni organ skupaj s krizno skupino določi ukrepe v kriznih razmerah in tudi izvaja sporazum o solidarnostni pomoči s plinom v delu, ki se nanaša na ukrepe in razmere znotraj države. Pomembno določilo tega člena je zakonska osnova za skrajni ukrep za zaščito delovanja plinskega sistema in v končni fazi oskrbo zaščitene odjemalcev, to je neprostoovoljno zmanjšanje ali prekinitev odjema zemeljskega plina v šestem in sedmem odstavku.

Nova osmi in deveti odstavek določata pogoje odgovornosti podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev v času razglašene krizne razmere. V primeru izvajanja neprostovoljnega zmanjšanja ali

prekinitve odjema zemeljskega plina se šteje da je za odnose med podjetji plinskega gospodarstva nastopila višja sila, oziroma so posledice enake, kot če bi nastopila višja sila.

Operativne podrobnosti izvajanja solidarnostne pomoči v obe smeri se na osnovi uredbe in sklenjenega sporazuma, opredelijo v posebnih dogovorih s pristojnimi organi sosednjih držav in v načrtu za izredne razmere. Postopke in jih vodi pristojni organ.

Slovenija nima na voljo lastnih možnosti za skladiščenje zemeljskega plina. Naša relativno majhna poraba zemeljskega plina nam ob dobi povezavi na plinska vozlišča v sosednji državah kljub temu omogočajo relativno visoko stopnjo zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom. V primeru, da bi kljub temu prišli v situacijo, ko bi bilo za nadaljnjo oskrbo zaščitenih odjemalcev potrebna solidarnostna pomoč sosednjih držav in s tem odločitev o sprejemu ponudbe za solidarnostno pomoč pri oskrbi z zemeljskim plinom, bi se v odločanje seveda vključilo tudi ministrstvo, pristojno za energijo in Vlada RS.

K 23. členu

S spremembo se Agenciji omogoči, da vodi primerjalnike vseh cenikov zemeljskega plina za gospodinjstve in male poslovne odjemalce, ne le rednih cenikov. Glej obrazložitev k spremembi člena 159, točka 45 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 24. členu

Zakon se dopolnjuje na način, da se izrecno izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje prepovedan tudi preko posrednikov (kot npr. preko prodajnih oz. trgovskih zastopnikov, akviziterjev). Tako v preteklosti kot tudi v zadnjem času se namreč na območju celotne Slovenije pojavlja večje število poročanj o ponavljajoči se nepošteni in zavajajoči poslovni praksi pridobivanja novih odjemalcev prek akviziterjev (za podrobnejšo obrazložitev glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona). Problematika je v praksi posebej pereča na področju električne energije, a ker gre pri prodaji in sistemu delovanja trga zemeljskega plina za smiselno enako situacijo (odjemalci lahko prosto izbirajo dobavitelja, pri čemer težko ločijo med izvajanjem vlog dobavitelja in operaterja distribucijskega sistema) je edino pravilno za obe področji uporabiti enoten zakonodajni pristop.

V zakonu se spremeni deseti odstavek, ki se nanaša na redne cenike, saj uvedba tega pojma ni dosegla želenega učinka. Glej obrazložitev k spremembi člena 159, točka 45 (brisanje pojma »redni cenik«). Splošna prepoved zaračunavanja pavšalnih stroškov poslovanja na rednih cenikih se spremeni na način, da se višina teh stroškov omeji - dobavitelj lahko gospodinjstvom odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, ti stroški pa ne smejo presežati dejanskih stroškov dobavitelja (to je stroškov vezanih na samo poslovanje v smislu izdajanja računov, ne pa na stroške, ki so kakorkoli povezani s porabo končnega odjemalca).

K 25. členu

Razvojni načrt operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina je opredeljen v 30. členu EZ-1. Ker operater prenosnega sistema deluje kot neodvisni operater, EZ-1 v 200. členu izključuje zahteve iz 30. člena EZ-1, ki določa način in vsebino razvojnega načrta. S tem pa tudi izključuje nujne vsebine določene v Direktivi 27/2012/EU, ki so prenesene v 30. člen EZ-1. Za pravičen prenos in izvajanje Direktive 27/2012/EU pa je potrebno spremeniti prvi odstavek 200. člena EZ-1 tako, da je vsebina iz četrtega odstavka 30. člena EZ-1 obvezna tudi za razvojni načrt, ki ga pripravi neodvisni operater prenosnega sistema zemeljskega plina.

K 26. členu

S spremembo se zgolj popravlja napačen sklic, saj 203. člen nima deset, ampak devet odstavkov.

K 27. členu

Besedilo 249. člena se usklajuje in poenoti z dopolnjeno dikcijo na področju električne energije, saj tako dobavitelj električne energije kot dobavitelj zemeljskega plina končnim odjemalcem izdajajo enotni račun po smiselno enakem sistemu ter dobavitelj operaterjem za izpolnitev pogodbenih obveznosti zagotavljajo zavarovanja, ki morajo ustrezati merilom »ustreznega zavarovanja«. Dikcija se dopolni z jasno določbo, da je izdaja enotnega računa s strani dobavitelja njegova prostovoljna izbira, ki jo ponudi odjemalcu. Le ta pa se seveda mora s tem strinjati in na osnovi soglasja odjemalca, je operater dolžan omogočiti izdajo enotnega računa. Glede na to, da so podrobnejša pravila glede izstavljanja enotnega računa določena s strani agencije, ki predpiše obvezno vsebino sporazuma o izstavljanju enotnega računa, ki ga skleneta dobavitelj in operater distribucijskega sistema, tudi merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja ter vrste zavarovanj določi agencija v vzorcu tega sporazuma. V primeru, da bo šlo za takšno obliko zavarovanja, ki jo lahko zagotovi le operater distribucijskega sistema kot upravičenec iz zavarovanja (npr. v primeru sklenitve zavarovalne police), se šteje, da je obveznost dobavitelja po zagotovitvi ustreznega zavarovanja izpolnjena, če dobavitelj nosi stroške takega zavarovanja.

K 28. členu

Določba se usklajuje s spremembo prvega odstavka 151. člena na področju električne energije, saj je v obeh primerih (tako na področju električne energije kot zemeljskega plina) potrebno uporabiti enoten pristop. V točki c) prvega odstavka 274. člena je določeno, da lahko operater sistema odklopi uporabnika sistema po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. V tem primeru gre za nedovoljen odjem, tak uporabnik pa je lahko odklopljen šele po predhodnem obvestilu. To pomeni, da, je operater, ki ugotovi, da odjemalec na določenem prevzemno-predajnem mestu izvaja nedovoljen odjem (*de facto* gre za krajo), le-tega dolžan najprej obvestiti, odklop pa lahko izvede šele po poteku roka iz obvestila, kar pomeni, da ves ta čas uporabnik izvaja nedovoljeni odjem (še najmanj 15 ali 8 dni). To je nesprejemljivo, še posebej z varnostnega vidika, saj s samovoljnim priklopom lahko ogroža življenje in zdravje ljudi in premoženja ter sistem (in s tem oskrbo odjemalcev, ki so priključeni skladno s predpisi).

Peti odstavek, ki določa obveznosti operaterja distribucijskega sistema v zvezi z izločitvijo odjemnih mest (na katerih je prišlo do odstopa od pogodbe o dobavi) iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja se spremeni tako, da se poenostavi in zapiše bolj jasno. Hkrati pa se rok za izločitev skrajša, saj ni smiselno, da je dobavitelj toliko časa dolžan dobavljati energijo subjektu, s katerim nima več sklenjene pogodbe o dobavi. Operater distribucijskega sistema mora z dnem odčitka števca oziroma najkasneje v 15 dneh po prejemu obvestila o odstopu izločiti odjemno mesto iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja.

K 29. členu

V členu o odklopu brez predhodnega obvestila se doda situacija, ko odjemalec brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. Glej obrazložitev k spremembi prvega odstavka 274. člena.

K 30. členu

V skladu z Nomotehničnimi smernicami se praviloma v vseh primerih (pri črtanju in dodajanju) preštevilčujejo notranje strukturne dele člena. Ker pa bi tako preštevilčenje točk v konkretnem primeru

lahko vodilo k nejasnostim, saj je v zakonu več sklicev na posamezne točke iz 313. člena zakona, tak princip ni uporabljen ter so se nove točke dodajale z uporabo kombinacije številke in črke.

Glede spremembe pojma »potrdilo o izvoru«: definicija se prilagodi skladno s tem, da se s spremembo zakona omogoča izdajanje potrdil o izvoru ne le za električno energijo, proizvedeno iz OVE, ampak tudi iz drugih (konvencionalnih) virov.

Glede spremembe pojma »učinkovito ogrevanje in hlajenje«:

V skladu z 2. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti se dodaja nova definicija, ki navaja, da „učinkovito ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo.«. Definicija se potrebuje za namen prenosa 14. člena zgoraj navedene direktive in je prenos te definicije vezan na pravilen prenos Direktive 2012/27/EU v naš pravni red.

Skladno z novim 315.a členom zakona (samooskrba z električno energijo) se dodajo tudi pojmi, vezani na področje samooskrbe z energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov.

V členu se tudi spremenijo nekateri pojmi, vezani na označevanje z energijskimi nalepkami, ki se uskladijo z določbami iz nove Uredbe 2017/1369/EU.

Briše se izraz »povezovalc«, saj v zakonu ni uporabljen in je odveč.

K 31. členu

V zakon se dodaja pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta, s katerim se določi vrste enostavnih naprav za proizvodnjo elektrike iz OVE ali SPTE za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje in ki se montirajo na, v ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov, njihovo velikost, ter pogoje za njihovo montažo in priključitev. Te vsebine so v preteklosti že bile urejene v Uredbi o energetski infrastrukturi (Ur. list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10, 53/11, 17/14 – EZ-1 in 22/16, v nadaljevanju: uredba), ki je vsebovala tudi poglavje IV.a »Posebnosti in izjeme na področju proizvodnje električne energije«, v katerem je bilo določeno, da se montiranje naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE/SPTE skladno z gradbenimi predpisi šteje za investicijsko vzdrževalno delo (za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje), če so bili izpolnjeni določeni pogoji⁴: (1) naprava je bila uvrščena med enostavne proizvodne naprave (z relativno nizko nazivno močjo, meja pa je bila določena v odvisnosti od tehnologije) in (2) izpolnjene so bile zahteve glede statične presoje, požarne varnosti, zaščite pred strelami in hrupom, pravice graditi na stavbi na kateri se bodo postavljale naprave ipd. Za izpolnitev teh zahtev je bil dolžan poskrbeti investitor pred začetkom izvajanja del tako, da je zahtevi za priključitev priložil obrazec iz Priloge 2 uredbe, s katerim so pristojne osebe potrdile, da so izpolnjeni navedeni pogoji.

Nova Uredba o energetski infrastrukturi (Ur. l. RS, št. 22/16), ki je začela veljati v aprilu 2016 je razveljavila omenjeno uredbo in ne vsebuje nikakršnih določb v zvezi s tovrstnimi proizvodnimi napravami. Navedeno pomeni, da je po veljavni zakonodaji s področja graditve objektov za montažo tovrstnih naprav praviloma potrebno gradbeno dovoljenje, kar spričo relativne nezahtevnosti njihove postavitve pomeni prekomerno administrativno breme in deluje nestimulativno na investicije v tovrstne naprave. Upoštevajoč dejstvo, da mora Republika Slovenija doseči zavezujoče cilje glede proizvodnje električne energije iz OVE (v nasprotnem primeru ji preti plačilo visokih denarnih kazni), bi bilo potrebno investicije v tovrstne naprave spodbujati tudi z odpravo administrativnih ovir. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, veljavna gradbena zakonodaja to omogoča, to področje pa je potrebno natančneje urediti tudi v energetskih predpisih.

⁴ 23.a in 23.b člen uredbe

Gradbeni zakon (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr., v nadaljevanju: GZ) med ostalim določa, da gradbeno dovoljenje ni potrebno za enostavne objekte in vzdrževanje objektov (5. člen GZ). Kaj spada v to kategorijo izhaja iz Uredbe o razvrščanju objektov (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.), ki določa merila za razvrščanje enostavnih, nezahtevnih, manj zahtevnih, zahtevnih objektov, drugih gradbenih posegov ter vzdrževalnih del, ki so navedena v Prilogi 2 (Vzdrževanje objekta). Med vzdrževalna dela skladno s točko 4 (Namestitvev naprav in inštalacij v, na in ob objektu) med drugim spada namestitvev novih naprav in z njimi povezanih napeljav za izkoriščanje OVE. Kot je to nekoč v zgoraj omenjeni Uredbi o energetske infrastrukturi že bilo urejeno (sicer brez izrecne zakonske podlage) pa je v energetske zakonodaji potrebno urediti vrste naprav, kar vključuje tudi omejitve glede na moč, ter ustrezne mehanizme, da se zagotovi varnost postavitve in delovanja tovrstnih naprav. Glede na to, da gre pri tem za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije pa je pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta umeščena v 314. člen zakona (spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe OVE), kjer je v prvem odstavku določeno, da država spodbuja omenjene ukrepe tudi s pripravo potrebnih predpisov. Skladno s 451. členom zakona nadzor nad izpolnjevanjem pogojev oz. nad izvajanjem uredbe izvaja energetska inšpekcija.

K 32. členu

S predmetno dopolnitvijo zakona se predpisuje zakonska podlaga in temeljna pravila za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, ki pa so že oz. še bodo podrobneje urejena v podzakonskih aktih. Samooskrba se v trenutku priprave novele zakona namreč že izvaja, in sicer od začetka leta 2016 na podlagi Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 97/15 in 32/18, v nadaljevanju: uredba), sprejete za izvrševanje prvega odstavka 314. člena in prvega odstavka 315. člena EZ-1. Z uredbo je bilo gospodinjstvom in malim poslovnim odjemalcem omogočeno, da lahko postavijo napravo za proizvodnjo električne energije, ki je priklopljena na notranjo inštalacijo stavbe, ter tako proizvedeno električno energijo uporabljajo za potrebe porabe same stavbe (v omrežje se oddajajo samo viški, električna energija pa se tako porabi na lokalnem nivoju, v sosednjih stavbah). Bistvo oz. glavna prednost samooskrbe je v tem, da se količina električne energije, oddane v omrežje in prevzete iz omrežja kompenzirata – to pomeni, da odjemalec s samooskrbo na koncu obračunskega obdobja (ki je praviloma koledarsko leto) plača samo razliko, če je prevzel več kot je oddal v omrežje. Če pa je prevzel manj kot je oddal v omrežje ne plača ničesar (razen dajatev, ki niso vezane na količino prevzete električne energije (v kWh), ampak na moč (v kW) in se plačajo v vsakem primeru). Prvotna uredba je samooskrbo omogočala le lastnikom enostanovanjskih hiš/poslovnih stavb, kar je bilo zelo omejujoče, zato je bila v letu 2018 uredba spremenjena s ciljem razširiti nabor upravičenih do samooskrbe tudi na večstanovanjske stavbe, a je bila v tem delu nejasna in težko izvedljiva.

Skladno z zavezami iz koalicijske pogodbe in prihajajočo EU zakonodajo, ki spodbuja povezovanje lokalnega prebivalstva za namene samooskrbovanja, predlog člena vsebuje zakonsko podlago tako za individualno samooskrbo (ki je omogočena lastnikom enostanovanjskih hiš ali poslovnih objektov in se izvaja že sedaj), temveč tudi za samooskrbo različnih tipov skupnosti. Pri tem zakon za vse uporablja skupen izraz »skupnostna samooskrba«, le-ta pa ima lahko več oblik, ki se podrobneje določijo v uredbi (pri samooskrbi gre namreč za fleksibilno področje, ki se razvija tudi skladno z razvojem novih tehnologij, zato podrobnejše zakonsko urejanje ne bi bilo primerno in tudi ne potrebno). Tako zakon omogoča samooskrbo npr. stanovalcem v večstanovanjskih stavbah (v predlogu nove Uredbe o samooskrbi je ta tip samooskrbe poimenovan »samooskrba večstanovanjske stavbe«) ter odjemalcem, ki so med seboj v bližini (so vezani na isto transformatorsko postajo) in se povežejo v skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov (ki so v predlogu nove Uredbe o samooskrbi poimenovane »skupnosti za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov - skupnosti OVE«). Na tak način bodo koristili samooskrbe lahko deležni tudi tisti, ki je sedaj ne morejo biti, to so npr. tisti, ki živijo v stanovanjih ali v hišah, ki za postavitev naprave za samooskrbo niso primerne (npr. niso dovolj osončene). V zvezi z načinom povezovanja odjemalcev v skupnostno samooskrbo predlog zakona ne postavlja posebnih omejitev, temveč določa le, da se lahko odjemalci povežejo na podlagi pogodbe. Odjemalci, udeleženi v isti skupnostni samooskrbi se bodo morali dogovoriti o ključu delitve

proizvedene električne energije v napravi za skupnostno samooskrbo, ki odpade na posameznega končnega odjemalca v dotični skupnostni samooskrbi. V primerih individualne samooskrbe distribucijski operater namreč obračunske podatke odjemalca ugotavlja na podlagi odčitka na merilnem mestu stavbe, na katere notranjo inštalacijo je priključena na prava za samooskrbo. Pri določanju obračunskih podatkov za posameznega odjemalca v skupnostni samooskrbi pa kot prevzete količine upošteva količine, izmerjene na njegovem merilnem mestu (dejansko gre za merilno mesto odjema), kot količine oddane električne energije pa upošteva tisti del količine, proizvedene v napravi za samooskrbo (in izmerjene na merilnem mestu proizvodnje), ki odpade na tega odjemalca skladno s ključem delitve proizvodnje, ki mora biti registriran pri distribucijskem operaterju.

V zakonu je nadalje predpisano, da odjemalec in dobavitelj skleneta pogodbo o samooskrbi, ki pa je dejansko pogodba o dobavi električne energije med dobaviteljem in končnim odjemalcem, s posebnostmi glede obračuna po pravilih, ki veljajo za samooskrbo - oddana električna energija (v kWh) se kompenzira s prevzeto električno energijo (v kWh) v obračunskem obdobju. V pogodbi o samooskrbi pa se dogovorita tudi o predaji presežka električne energije dobavitelju, kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije v omrežje večja od količine prevzete električne energije iz omrežja. Koncept neodplačnega prenosa presežkov (ki je veljal po prvotni uredbi) ni skladen s pravili Zimskega svežnja (nova EU zakonodaja), ki določajo, da mora imeti odjemalec na samooskrbi možnost presežke proizvedene električne energije predati odplačno. Tudi velikost naprave za samooskrbo je omejena, s čimer se prepreči postavljanje predimenzioniranih naprav. Ob tem je bistveno poudariti, da bodo prej opisane situacije prej izjema kot pravilo – moč naprave za samooskrbo je omejena, potrebe gospodinjstev pa električni energiji pa se večajo, spodbuja se tudi vgradnja hranilnikov kar pomeni, da bo razkorak med oddano in prevzeto energijo vedno manjši. Drugače povedano – odjemalci s samooskrbo bodo porabljali vedno več električne energije in presežkov, ki bi se predajali dobavitelju naj ne bi bilo oz. le-ti naj bi bili zanemarljivi.

V zakonu je tudi določeno, da odjemalec s samooskrbo ni »proizvajalec« v smislu energetskih predpisov. »Proizvajalec« je v smislu energetskih predpisov dejansko termin in zanje velja več posebnih pravil, ki ne veljajo za odjemalce s samooskrbo. Le-ti tudi po svoji naravi niso proizvajalci v smislu energetskih predpisov, saj je njihov namen proizvodnja električne energije za lastno porabo in niso udeleženci na trgu. Tako se npr. za njih ne uporabljajo določbe drugega odstavka 35. člena EZ-1, peta alineja drugega odstavka 37. člena, četrti odstavek 39. člena in prvi odstavek 101. člena EZ-1 (saj končni odjemalci s samooskrbo ne sklepajo pogodb o odkupu, zgolj pogodbo o samooskrbi, ki je dejansko pogodba o dobavi s posebnim načinom obračuna), prvi odstavek 74. člena (Agencija za energijo jim ne more naložiti obveznosti sklenitve pogodbe za zagotavljanje sistemskih storitev), 105. člen EZ-1 (saj niso dolžni sodelovati na izravnalnem trgu), 365. – 368. člen (proizvajalcem se lahko izdajo potrdila o izvoru, kar za končne odjemalce s samooskrbo ne velja), 372. člen (saj ne morejo biti vključeni v sistem podporo) itd. Za proizvajalce veljajo tudi številna posebna pravila, določena v podzakonskih aktih. Npr. skladno s Splošnimi pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. [126/07](#), [1/08 – popr.](#), [37/11](#) – odl. US in [17/14](#)– EZ-1) se proizvajalcem izdajajo soglasja za priključitev z drugačno vsebino, njihova merilna mesta so pri operaterjih vodena kot »merilna mesta proizvodnje« (za razliko od merilnih mest odjemalcev s samooskrbo, ki so »merilna mesta odjema«) ter se vodi drugačen način priprave obračunskih podatkov, itd. Končni odjemalci s samooskrbo tudi ne morejo nastopati kot proizvajalci v smislu Pravil za delovanje trga z elektriko (Uradni list RS, 74/2018).

Skladno z omenjenimi pravili določanja obračunskih količin v primeru samooskrbe, ki se že uporabljajo za obračun na podlagi obstoječe uredbe, predlog zakona vsebuje tudi zakonsko podlago za obračun električne energije ter dajatev, ki se obračunajo na količino električne energije (kWh) – obračunavajo se od neto prevzete električne energije, ki je razlika med prevzeto in oddano električno energijo, proizvedeno v napravi za samooskrbo, ob zaključku obračunskega obdobja.

V predlogu zakona je določeno, da naprava za samooskrbo ne more biti vključena v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije na podlagi EZ-1, ravno tako pa ni upravičena do potrdil o izvoru električne energije, saj namen samooskrbe ni v ustvarjanju dobička temveč v proizvodnji električne energije za potrebe lastnega odjema. Proizvodne naprave, ki so bile

vključene v podporno shemo na podlagi EZ-1, po prenehanju pravice do podpore ne morejo biti vključene v sistem samooskrbe. Odjemalci, ki te naprave koristijo tako niso upravičeni do koristi, ki jih prinaša vključitev v sistem samooskrbe, saj je bil investitorjem v te naprave preko podporne sheme že omogočena povrnitev stroška te naložbe ter zagotovljen določen donos.

Skladno z zahtevami EU zakonodaje je potrebno postopke priključevanja poenostaviti in odpraviti administrativne ovire, kar je tudi eden bistvenih namenov predloga zakona. V času od uveljavitve samooskrbe do danes se namreč veliko število investorjev srečuje s težavami v zvezi s priključitvijo, predvsem na obstoječih merilnih mestih. Postopki pridobitve soglasja trajajo predolgo glede na naravo postopka, ki je praviloma nezahtevna (in ni potrebe po posebnem ugotovitvenem postopku), ipd.. Glede na navedeno predlog zakona določa postopek izdaje spremembe soglasja za priključitev, v poenostavljenem, to je skrajšanem ugotovitvenem postopku, ki je hiter, in spremenjena odločba mora biti izdana najkasneje v 15 dneh od datuma prejema popolne vloge. Ko je potreben poseben ugotovitveni postopek, pa mora le-ta biti končan najkasneje v 30 dneh od dneva prejema popolne vloge. Z namenom pospešitve postopka je v predlogu zakona bilo potrebno predpisati tudi rok za poziv k dopolnitvi vloge.

K 33. členu

V 316. členu se dodaja nov prvi odstavek, s katerim se določa nabor vseh možnih upravičencev do finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije, kar prej ni bilo definirano v zakonu. Kateri od teh upravičencev bo upravičen do posamezne vrste spodbud pa bo določeno v pravilniku iz drugega odstavka tega člena.

K 34. členu

Prvi odstavek spremenjenega 322. člena se dopolni z definicijo, ki je bila umeščena v 4. člen EZ-1, kjer je bila opredeljena ista vsebina z drugim izrazoslovjem. V 4. členu se opis tega pojma črta. Vsebinski pomen pojma, kaj je učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, ostane enak. Dopolni pa se prva alineja 322. člena, ki ni dovolj jasno opredeljevala, ali se med proizvedeno toplotno energijo iz OVE šteje tudi toplotna energija, ki je pridobljena iz sekundarne energije ali energentov pridobljenih iz OVE. Konkretno se to nanaša na energent sintetični zemeljski plin (e-plin), pridobljen iz bioplina ali pa s kemično-katalitičnim postopkom (»Power-to-Gas«) ter električno energijo, pridobljeno iz OVE, ki se porabi za dogrevanje ogrevnega/hladilnega medija v hranilnikih toplote/hranilnikih hladu (»Power-to-Heat«). Glede na vse večje potrebe po integraciji OVE v celoten energetski sistem in posledično potrebo po uravnoteženju porabe in proizvodnje energije, je smiselno te vire uporabiti tudi v distribucijskih sistemih ogrevanja in hlajenja, saj lahko preko hranilnikov toplote/hladu hranijo viški proizvedene električne energije iz OVE in jih oddaja v obliki toplote/hladu končnim porabnikom in tako prihrani ostale energente, ki bi se porabili za proizvodnjo toplote/hladu.

V nadaljevanju tega odstavka je prenesena zahteva direktive, ki je blažja kot je bilo to preneseno v opisanem pojmu v 4. členu EZ-1. To pomeni, da je v EZ-1 zahteva navedena za kombinacije takšne energije in toplote z vrednostjo 75% in ne 50% kot minimalno zahteva direktiva. Analize in več deležnikov opozarjajo, da je predpisana zahteva zaradi ciljev in posledično zahtevanih investicij do leta 2020 v trenutni situaciji postala težko stroškovno opravičljiva in se predlaga uskladitev z zahtevo navedeno v Direktivi 2012/27/EU. Ker gre pri teh daljinskih sistemih za investicijske cikle na daljši rok, morajo biti cilji znani več let prej. Pomeni, da se v sedanjem času sprejemajo odločitve za investicije, ki bodo imele velik vpliv na zastavljene cilje tega člena in zato je več kot nujno, da se nove zahteve predpiše ob tej spremembi zakonodaje.

Med odvečno toploto se za namen izračuna v skladu z zahtevami iz člena upošteva tudi toplota, ki je stranski produkt npr. proizvodnih oz. tehnoloških procesov in bi v primeru, da se ta toplota ne izkorišča le-ta predstavlja nepovratno izgubo.

Poleg navedenega se v okviru doseganja predpisanih minimalnih deležev lahko upoštevajo v izračunu obnovljivi viri samo enkrat pri enem posameznem pogoju, da ne pride do podvajanja pri izračunu (npr. z namenom, da niso upoštevani obnovljivi viri istočasno pri soproizvodnji in pogoju zadnje alineje).

K 35. členu

Zaradi uveljavitve Uredbe 2017/1369/EU, ki je neposredno zavezujoča, ni več potrebe po urejanju posameznih vsebin v trenutno veljavnem EZ-1 (od tretjega do devetega odstavka) in vsebin v nacionalni Uredbi o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14; deseti odstavek 328. člena). Glede na evropsko zakonodajo se energijsko označevanje proizvodov na trgu zagotavlja in izvaja skladno z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU.

K 36. členu

V 12. členu Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb je opredeljena obveznost, da se energetske izkaznice izdajo v skladu s prvim odstavkom 12. člena navedene direktive za tiste stavbe, v katerih se pogosto zadržuje javnost, ne glede na to, ali so te stavbe v lasti javnih organov oziroma jih ti uporabljajo. Slovenija je v zvezi s tem členom prejela napoved tožbe s strani Evropske komisije za nepopolni prenos. Ob sprejemu EZ-1 s strani EK še ni bilo opredeljeno jasno tolmačenje tega dela direktive.

Pojem "uporabne tlorisne površine" se uporablja na način, kot jo uporablja Geodetska uprava RS pri določanju le-te. Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz Direktive 2010/31/EU je potrebno dopolniti 336. člen zakona. Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 92/14) pa bo v skladu s spremembo zakona dopolnjen z navedenimi klasifikacijami objektov, na katere naj bi se to nanašalo. Kateri so primerni objekti s stališča zahteve »javnosti«, bo določeno tako, da se bo obveznost nanašala na objekte, ki jih obiskuje in ali se v njih zadržuje večje število ljudi z namenom, da pridobijo določeno storitev, informacije ali izdelke. Zahteva pa se ne bo nanašala na objekte, ki jih uporabljajo lastniki ali zaposleni samo za namen opravljanja svoje pridobitne dejavnosti storitev, informacij ali izdelkov.

K 37. členu

Skladno z 8. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti je bila v EZ-1 s 354. členom prenesena obveznost 8. člena navedene direktive. Četrti odstavek tega člena direktive predpisuje, da morajo države članice zagotoviti, da se v podjetjih, ki niso MSP, izvede energetski pregled, ki ga neodvisno in stroškovno učinkovito izvedejo kvalificirani in/ali akreditirani strokovnjaki ali ga izvedejo in nadzirajo neodvisni organi v skladu z nacionalno zakonodajo do 5. decembra 2015 in najmanj na vsaka štiri leta od datuma zadnjega energetskega pregleda.

S tem členom se daje pravna podlaga za način poročanja glede energetskih pregledov Agenciji za energijo, da se vzpostavi sistem nadzora kvalitete nad izvedenimi pregledi skladno z zahtevami direktive.

K 38. členu

S predlogom spremembe se odpravlja nejasnost v veljavnem zakonu ter se besedilo usklajuje z Direktivo 2012/27/ES.

Na podlagi prvega in drugega odstavka 358. člena morajo dobavitelji končnim odjemalcem dvakrat oziroma štirikrat letno podati informacije o obračunu. Kot izhaja iz Priloge VII Direktive 2012/27/ES

morajo biti te informacije »dane na voljo«, kar pomeni, da teh podatkov ni potrebno neposredno posredovati vsakemu končnemu odjemalcu posebej. Še več, pošiljanje dodatnih podatkov poleg računov oz. obračunov bi pri končnih odjemalcih povzročilo zmedo in tako bilo brez dodane vrednosti oz. lahko celo škodljivo. Dobavitelji pa morajo s tovrstnimi podatki razpolagati in jih konkretnim zainteresiranim končnim odjemalcem tudi posredovati, v kolikor slednji to zahtevajo. Namen zakona dobavitelji dejansko izpolnjujejo že s tem, ko odjemalcem omogočajo elektronski vpogled v njihove podatke o porabi, kar se v praksi izvaja prek različnih aplikacij oz. spletnih servisov posameznih dobaviteljev, kjer imajo končni odjemalci dostop so svojih »spletnih računov« v katerih so razvidni vsi relevantni podatki, na podlagi katerih lahko primerjajo tudi svojo porabo v različnih obračunskih obdobjih (njihova številna stanja, mesečna poraba ipd.). Tako so ti podatki končnim odjemalcem na voljo dejansko v vsakem trenutku in ne le dvakrat oziroma štirikrat letno.

Na podlagi drugega odstavka 355. člena EZ-1 ima distribucijski operater obveznost izvesti obračun po dejanski porabi vsaj enkrat letno, kar pomeni, da je za izvedbo obračuna dolžan izvesti odčitek merilne naprave vsaj enkrat letno. Po drugi strani pa 358. člen EZ-1 dobaviteljem nalaga, da morajo končnim odjemalcem dvakrat oziroma štirikrat letno podati informacije o obračunu, med katere pa na podlagi tretjega odstavka 358. člena EZ-1 med drugim sodi tudi informacija o dejanski porabi energije. Ker dobavitelji izvajajo obračun in izdajajo račune na podlagi odčitkov, ki jih izvaja distribucijski operater, bi morali v skladu s sedaj veljavno določbo 358. člena EZ-1 od distribucijskega operaterja tako dobiti informacijo o dejanski porabi končnih odjemalcev, ki nimajo nameščenih naprednih merilnih sistemov, dvakrat oziroma štirikrat letno. To pomeni, da bi bilo treba za izpolnjevanje zakonskih obveznosti v koledarskem letu za končne odjemalce, ki nimajo nameščenih naprednih merilnih sistemov, izvesti še dodatne odčitke merilnih naprav, kar bi pomenilo dodatne stroške, ki ne bi bili sorazmerni s koristmi. Zato se s spremembo zakona dopušča oblikovanje informacij o obračunu na podlagi samoodčitavanja končnih odjemalcev oziroma, kadar odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s števca za zadevno obračunsko obdobje, pa na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska. To možnost podaja drugi pododstavek prvega odstavka 10. člena Direktive 2012/27/ES tako, da je dopolnitev skladna z direktivo. Ne glede na navedeno pa je na tem mestu potrebno dodati, da bodo v bližnji prihodnosti vsi končni odjemalci električne energije imeli nameščene napredne merilne sisteme, ki bodo merili dejansko porabo električne energije. Tudi na področju zemeljskega plina bi večkratno odčitavanje merilnih naprav s strani operaterjev distribucijskih sistemov zanje pomenilo dodaten strošek zaradi dodatno izvedenih odčitkov, saj jih prav tako izvajajo le enkrat letno, velika večina odjemalcev na distribucijskem sistemu zemeljskega plina pa tudi nima nameščenih naprednih merilnih sistemov.

Z dopolnitvijo devetega (zdaj desetega) odstavka se jasno zapiše, da lahko dobavitelji obveznost informiranja izpolnijo tudi z objavo na spletnih straneh. Tako so informacije vedno vsem na voljo, ne le tistim, ki zahtevajo podatke po 358. členu EZ-1.

K 39. členu

Ker električna energija, ki v omrežje vstopa na priključnem mestu posamezne elektrarne, v omrežju kasneje ni sledljiva, ni nobene možnosti za vzpostavitev fizičnega sistema sledenja. Zato je sistem potrdil o izvoru edina izvedljiva možnost, ki potrošnikom omogoča večji nadzor nad virom energije, ki jo nabavljajo. Potrdilo o izvoru je elektronsko potrdilo, ki dokazuje, da je bila v določenem časovnem obdobju, v določeni proizvodni napravi proizvedena določena količina električne energije iz določenega vira energije. Glavna značilnost potrdil o izvoru je, da omogočajo pregledno sledenje in dokazovanje porekla električne energije ter posledično večja preglednost na trgu (npr. preprečevanje morebitne večkratne prodaje okoljske vrednosti električne energije, ki izhaja iz tega porekla). Prvotni namen uvedbe potrdil o izvoru je bil olajšati trgovanje z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije ali v soprodukciji, in izboljšati preglednost na trgu z električno energijo.

S spremembo tega člena na pobudo slovenskih proizvajalcev električne energije predlagamo, da se podobno kot v Avstriji uvede sistem "popolnega razkritja" (a brez obveznosti, da dobavitelj pridobi potrdilo o izvoru za vsako MWh dobavljene električne energije, dobaviteljem se s spremembo EZ-1 daje le možnost). Popolno razkritje pomeni, da je treba pri vsakem MWh električne energije omogočiti

uporabo potrdil o izvoru za vse energetske vire. To bo omogočilo trgovcem pripravo novih tržnih produktov, kupcem pa bo omogočilo dodatne možnosti izbiranja dobavitelja ali posameznega produkta, glede na njihov odnos do posameznega vira energije.

K 40. členu

Z dopolnitvijo 367. člena se določi vsebina potrdil o izvoru za električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov energije.

K 41. členu

S spremembo in dopolnitvijo 368. člena se dopolni vsebina registra potrdil o izvoru upoštevajoč dejstvo, da se bodo lahko izdajala tudi potrdila o izvoru za električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov energije. Poleg tega se s spremembo usklajuje terminologija, ki se je skozi čas spremenila, kot se je spremenila vloga in razumevanje potrdil o izvoru od njihovega uveljavljanja po sprejemu Direktive 2001/77/ES in kasnejše Direktive 2009/28/ES, v kateri se ne uporablja se več izraz »unovčenje« potrdil o izvoru (Redemption of Guarantees of Origin), pač pa »razveljavitev« (Cancellation of Guarantees of Origin). Danes se potrdila o izvoru prenašajo iz računov proizvajalcev elektrike v elektronskem registru na račune dobaviteljev v istem registru, da se zagotavlja sledljivost izvora elektrike. Ker se prvim njihova potrdila o izvoru na računu razveljavijo in drugim na računu priznajo, se izraz »unovčenje« v 368. členu nadomešča z izrazom »razveljavitev«.

K 42. členu

Energetski zakon (EZ-1) je bil sprejet februarja 2014 in je v 372. členu med drugim predvideval, da je lahko podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene električne energije dodeljena za proizvodne naprave z nazivno električno močjo manjšo od 1 MW. Nove Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014 - 2020 (2014/C 200/01), sprejete tri mesece po uveljavitvi EZ-1, v točki 125 določajo, da se pomoč lahko podeli le kot premija poleg tržne cene, pri čemer proizvajalci električno energijo prodajajo neposredno na trgu, če je moč proizvodne naprave 500 kW ali več. Na to je Slovenijo opozorila Evropska komisija, ko so bile priglašene spremembe podporne sheme. V odgovoru se je RS zavezala, da bo v Energetskem zakonu pogoj za zagotovljen odkup uskladila s Smernicami in moč znižala na 500 kW.

Slovenski prag za podeljevanje pomoči elektrarnam OVE in SPTE v obliki zagotovljenega odkupa se znižuje na 500 kW za proizvodne naprave, ki bodo vstopile v podporno shemo po postopku iz 373. člena Energetskega zakona. Za prejemnike podpore v obliki zagotovljenega odkupa, za električno energijo iz proizvodnih naprav nad 500 kW, ki jim je bila podpora podeljena pred spremembo EZ-1, ta sprememba ne vpliva (še vedno velja meja 1 MW). Pri tej spremembi gre za manjšo spremembo Energetskega zakona, ki pa jo je potrebno nujno izvesti, saj gre za izpolnitev zaveze iz 11. točke odločbe Evropske komisije⁵ ter za uskladitev Smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014-2020 (2014/C 200/1), ki smo jo v letih 2016 do 2018 izvajali z usmeritvijo Agenciji za energijo v letnih Načrtih za izvajanje podporne sheme, na podlagi navedene odločbe EK.

Zaradi te spremembe je potrebno za podporno shemo za nove proizvodne naprave v shemi zbirati manj sredstev za podporo, saj bodo morali upravljavci naprav z močjo nad 500 kW proizvedeno elektriko sami prodajati na trgu in bodo dobili podporo le v obliki premije, ki je od podpore za zagotovljeni odkup nižja za povprečno tržno ceno, ki jo določa vsako leto Agencija za energijo.

S spremembo določbe enajstega odstavka 372. člena je potrebno vsebino tega člena uskladiti z vsebino 373. člena, ker vlada z uredbo o podporah določa le način določanja višine podpor in ne več same višine podpore. Podpora za vsako novo proizvodno napravo, za katero bo predhodno projekt

⁵ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/258741/258741_1837725_153_2.pdf

uspešno kandidiral na javnem razpisu Agencije za energijo, bo določena v višini, ki jo je ponudil investitor, zato je ne bo več določala Vlada RS v uredbi o podporah, kot je veljalo prej. Kako se bodo s časom spreminjali stroški proizvodnje električne energije zaradi sprememb na trgu posamezne tehnologije, ne bo več spremljala vlada s spremembami tarifnega dela uredbe o podporah, ker se bo na javnem razpisu v konkurenčnem postopku pokazalo, kakšne proizvodne naprave in s kakšnimi proizvodnimi stroški elektrike je v tistem trenutku možno zgraditi glede na razmere na trgu tehnologij in opreme za izgradnjo proizvodnih naprav.

Veljavna Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16) določa, da mora Agencija za energijo po vsakem razpisu pripraviti in objaviti poročilo o uspešnosti razpisa iz katerega je razvidno, za kakšne višine podpor so posredovali uspešni investitorji ponudbe pri posamezni tehnologiji, kar bo odražalo dejansko stanje, ki obstaja na trgu. Temu ustrezno se prilagodi pogoje za prijavo projektov za naslednji razpis, s čimer se določa nova praviloma nižja kapica (maksimalna podpora, ki jo lahko zahtevajo investitorji) podpore za vsako tehnologijo. Na ta način se prepreči napaka, ki se je pripetila pri fotovoltaiki v preteklosti, ko so bile podpore, katerih višina je bila ocenjevana administrativno, previsoke, kar je sprožilo balon naložb, ki ga je bilo težko financirati.

V štirinajstem odstavku se črta besedilo »in faktorja B za tip naprave,«. Po prejšnji ureditvi je bil faktor B določen v Uredbi o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Ur. l. RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12 in 90/12), ki je z uveljavitvijo EZ-1 razveljavljena. V novi Uredbi o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16) se po novem določa višina obratovalne podpore kot razlika med ceno elektrike proizvodne naprave in referenčno tržno ceno, zato faktor B ni več določen, saj po njem ne bo več potrebe, ker se bo višina podpore določala že v startu na podlagi ponudbe prijavitelja na razpis pri oblikovanju katere je že sam upošteval vpliv tehnologije in uporabljenega vira OVE na tržno ceno elektrike iz te naprave, zato za faktor B, ki je prej služil temu namenu, ni več potrebe.

V petnajstem odstavku je treba, zaradi spremembe v štirinajstem odstavku, tudi spremeniti prag moči iz 1 MW na 500 kW. Upravičencem, ki so zaprosili za premijo in še niso sami našli kupca za svojo elektriko, ter jo želijo do prejema odločbe o podpori prodajati centru za podpore, se določijo enaki stroški storitve centra za podpore, kot so določeni proizvajalcem iz starih naprav v štirinajstem odstavku.

K 43. členu

Agencija za energijo objavi v posameznem letu toliko razpisov in za potrjene projekte proizvodnih naprav nameni toliko sredstev za podporo proizvedeni elektriki OVE in SPTE, kot jih določi vlada v svojih usmeritvah, ki so podane v vsakoletnem načrtu za izvajanje podporne sheme, ki je sprejet z letno energetske bilanco, kot določa tretji odstavek 25. člena Energetskega zakona.

V zadnjih letih se pojavljajo težave pri izvajanju in doseganju ciljev podporne sheme, ki je bistvenega pomena pri doseganju zavezujočih nacionalnih ciljev na področju OVE. Velika težava je bila nizka stopnja realizacije izbranih projektov, in s tem namenom je agencija na podlagi usmeritev vlade zadnji razpis dopolnila z določilom, da se ob prijavi na poziv zahteva tudi gradbeno dovoljenje (za projekte, za katere je le-to potrebno skladno z gradbeno zakonodajo). S tem se bo zagotovila večja stopnja realizacije, še vedno pa javni pozivi agencije ne pritegnejo toliko potencialnih investitorjev kot bi jih lahko. Glede na to, da je na trgu že več uveljavljenih akterjev, ki izvajajo izgradnjo naprav za proizvodnje električne energije iz OVE, pri čemer nudijo celotno storitev (priprava vse potrebne dokumentacije vključno s pomočjo pri pridobivanju subvencij) je namen zakona izkoristiti njihov potencial na način, da lahko tudi oni kandidirajo na pozivu agencije s projekti, ki jih nameravajo izvesti v sodelovanju z investitorji, katere bodo pridobili po tem, ko bodo tem projektom dodeljena sredstva na podlagi poziva agencije. Drugače povedano, promotorji bodo z dodatno finančno stimulacijo (tj. odobreno opcijo za pridobitev podpor) in s celovitim ponujanjem storitev pritegnili k izvedbi tudi

investitorje, ki se za sodelovanje na pozivu agencije in za investicijo sicer ne bi odločili. Pri tem bo šlo najverjetneje za manjše investitorje, ki nimajo dovolj znanja, informacij ali pa niso pripravljeni vložiti svoj čas z administracijo in pripravi na prijavo na javni poziv. Na tak način se doseže koristi za vse deležnike – promotorje (povečanje poslovne dejavnosti), investitorje (prihodek iz naslova proizvodnje elektrike iz OVE), predvsem pa za državo, saj na tak način pride do višjega deleža OVE, številni pa so tudi pozitivni učinki na konkurenčnost, gospodarstvo in javne finance.

Je pa pomembno tudi v teh primerih zagotoviti visoko stopnjo realizacije v smislu, da bodo promotorji prijavljali izvedljive projekte in da se bodo za njihovo realizacijo maksimalno potrudili, zato ima agencija pravico od njih zahtevati ustrezno zavarovanje. Zaradi jasnosti je na tem mestu potrebno poudariti, da omejitve glede velikosti projektov iz drugega odstavka 372. člena EZ-1 veljajo tudi za skupine projektov, ki jih prijavijo promotorji.

Podpora se bo tako še vedno dodelila proizvajalcem, torej upravičenec do podpore še vedno ostaja investitor. Tisti investitorji, ki bodo oddali vlogo za pridobitev podpore na podlagi sklepa o izbiri projektov, ki ga je pridobil »njihov« promotor, bodo morali za pridobitev podpore izpolnjevati enake pogoje kot investitorji, ki so se na javni poziv prijavili sami. Zanj bo vse enako, z edino razliko, da se sklep o potrditvi projekta ne bo glasil nanj, temveč na promotorja, s katerim bo ta investitor povezan (podpora se bo dodelila ob pogojih iz sklepa). Kot investitor posameznega projekta v sklopu promotorjevih projektov bo lahko nastopal tudi promotor (npr. če ne bo pridobil drugih investorjev, če bo tak njegov poslovni model ipd.).

Kot že omenjeno zgoraj, je dejanska realizacija prijavljenih projektov bistvenega pomena za izpolnjevanje zavezujočih nacionalnih ciljev s področja OVE in za uresničevanje namena, za katerega se zbirajo sredstva za podporno shemo. Za prijavitelje posameznih projektov, ki so hkrati tudi investitorji, agencija tako v vlogi na javni poziv zahteva predložitev gradbenega dovoljenja (če je le-to potrebno skladno s predpisi), česar pa od promotorjev ni mogoče zahtevati, saj bodo le-ti prijavljali nameravane projekte za katere bodo investitorje sami poiskali v primeru dodelitve sredstev na javnem pozivu. Zato je za promotorje potrebno določiti obveznost zagotovitve zavarovanj, vse z namenom preprečitve špekulativnih prijav in zagotovitve maksimalnega angažmaja promotorjev po prejemu sklepa o potrditvi projektov. Pri tem je bistveno, da se v zakonu določi obvezna zakonska podlaga, podrobnejša pravila pa se določijo v uredbi. S tem se omogoči večja fleksibilnost upoštevajoč dejanske razmere, ki se bodo pojavljale tekom izvajanja tega ukrepa, ki je nujno potrebna za doseganje namena zavarovanja in ciljev podporne sheme.

Predlagani pristop je skladen tudi s Smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014-2019 (2014/C 200/01), saj je še vedno zadoščeno pogojem konkurenčnega postopka zbiranja ponudb (omogoča se sodelovanje zadostnega števila podjetij, sredstva pa so omejena), podrobneje pa bo opredeljen v podzakonski aktih.

V tretjem odstavku 373. člena veljavnega zakona je zapisana določba, da agencija javno objavi med ostalim tudi podatke o "referenčni ceni električne energije, ki jo je ponudil investitor in bo veljala v času, ko investitor pričakuje začetek obratovanja". Ta določba pa je dvoumna, zato jo je potrebno zapisati tako, da je bolj jasno, da bo ponujena cena le podlaga za določitev višine podpore, ko bo naprava zgrajena in priključena na omrežje, vse skladno z Uredbo o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16, v nadaljevanju: Uredba o podporah). Prijavitelj mora ponujeno (referenčno) ceno razdeliti na nespremenljivi in spremenljivi del referenčnih stroškov. Nespremenljivi je odvisen od stroška investicije, spremenljivi pa od obratovalnega stroška, kjer največji del predstavlja strošek goriva (npr. zemeljskega plina pri SPTE napravi ali biomase). Za tehnologije, kjer energent ne predstavlja stroška (sonce, veter, voda, geotermalna energija) pa je spremenljivi del enak nič. Agencija torej po zaključku razpisa objavi za vse uspele projekte celotno prijavljeno ponudbo (referenčno ceno). Višina podpore pa se določi kasneje, pri obravnavi vloge za upravičenost do podpore (tj. po izgradnji naprave) s strani agencije. Višina podpore bo enaka ponujeni ceni le za naprave, kjer je spremenljivi del referenčnih stroškov enak nič, pri ostalih pa se bo pri določanju višine podpore priznal ponujeni nespremenljivi del referenčnih stroškov, spremenljivi del pa se bo prilagodil ceni energenta. Zato je predlagan bolj

ustrezni zapis, da bo na razpisu ponujena cena električne energije podlaga za določitev višine podpore.

K 44. členu

V primeru nedoseganja cilja oziroma preseganja cilja glede obnovljivih virov energije, lahko države članice sklenejo dogovor o statističnih prenosih določene količine energije v skladu z Direktivo 2009/28. Takšno sodelovanje lahko poteka na vseh ravneh, dvostransko ali večstransko, med drugim tudi s statističnimi prenosi med državami članicami. Zaradi možnosti za zmanjšanje stroškov za doseganje ciljev iz navedene direktive, se v državah članicah spodbuja uporaba energije, proizvedene iz obnovljivih virov v drugih državah članicah, in da se državam članicam omogoči, da lahko upoštevajo energijo iz obnovljivih virov, porabljeno v drugih državah članicah, pri doseganju svojih nacionalnih ciljev. Zato je dana možnost za uvedbo statističnega prenosa energije. Predvideno je, da bi se ob morebitni uvedbi statističnega prenosa energije, sredstva zagotovila v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za energijo in ministrstva, pristojnega za okolje. Za sklepanje takšnih dogovorov z drugimi državami članicami bi bila v skladu s 6. odstavkom 75. člena Zakona o zunanjih zadevah ((Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 – ZKZaš) pristojna Vlada Republike Slovenije. Takšen ukrep bi se sprožil med drugim tudi na podlagi ugotovitev Agencije za energijo, ki mora v poročilih po prvem odstavku 361. člena ugotoviti, v kolikšni meri so v državi sprejeti ukrepi skladni z nacionalnimi zavezami v zvezi s podnebnimi spremembami, med katerimi je doseganje predpisanega deleža rabe energije iz obnovljivih virov ena od bistvenih zavez, ali na podlagi ocene napredka pri doseganju ciljev s področja obnovljivih virov energije, ki ga mora ministrstvo, pristojno za energijo, v skladu s sedmim odstavkom 28. člena EZ-1 pripraviti vsaki dve leti.

K 45. členu

Z dopolnitvijo se odpravlja nejasnost pri določitvi strank v postopku pred agencijo na podlagi 413. člena. Med subjekte, upravičene, da kot stranke nastopajo v sporu pred agencijo je potrebno šteti tudi dobavitelje elektrike in zemeljskega plina, kar v veljavnem besedilu ni dovolj jasno zapisano in omogoča različne interpretacije, kar velja še posebej za področje elektrike. Na področju zemeljskega plina gre namreč na podlagi obstoječe definicije »uporabnika sistema« zemeljskega plina dobavitelja šteti za uporabnika sistema, z dopolnitvijo pa se odpravlja morebitna nejasnost in poenoti izrazoslovje (saj za obe področji velja smiselno enaka ureditev). Iz vsebine sporov, ki so predmet tega člena, jasno izhaja, da je bil namen zakonodajalca dati možnost sprožitve spora tudi dobaviteljem, kar je tudi pravilno, saj bi le-ti v nasprotnem primeru bili prikrajšani do pravice do pravnega sredstva. V 413. členu je npr. v četrti alineji prvega odstavka navedeno, da je agencija pristojna odločati v sporih v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov – to področje pa zadeva dobavitelje kot odgovorne bilančnih skupin (odgovorne za izravnavo odstopanj ter vse v zvezi s tem nastale stroške), drugih uporabnikov sistema to področje ne zadeva. Dopolnitev je tako skladna tudi s Pravili za delovanje trga z elektriko (Ur. l. RS, št. 74/18), ki v prvem odstavku 113. člena določajo, da ima zoper odločitev operaterja trga v zvezi z bilančnim obračunom odgovorni bilančne skupine pravico vložiti zahtevo za odločitev v sporu z operaterjem trga na agencijo, enako določbo pa so vsebovala tudi prej veljavna pravila (Ur. l. RS, št. 105/15). Poleg tega je v tretji alineji prvega odstavka 413. člena EZ-1 določeno, da agencija odloča v sporih v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil, ki so za dobavitelje bistven predpis (določajo vloge/odgovornosti operaterjev in dobaviteljev glede na pogodbene dogovore, postopke ko dobavitelj/končni odjemalec odstopi od pogodbe o dobavi itd.) zato je potrebno, da se tudi dobaviteljem zagotovi učinkovito pravno sredstvo v primeru kršitev le-teh. Dejstvo je namreč, da je energetska področja specifično in terja posebna strokovna znanja, zato je tako v interesu strank kot v javnem interesu, da o teh zadevah primarno odloča agencija v katere delovno področje te vsebine spadajo.

Poleg navedenega se z dopolnitvijo dodaja še ena vrsta sporov, za reševanje katerih je pristojna agencija, to so spori v zvezi s kršitvami Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19).

K 46. členu

Upoštevajoč spremembe zakona, s katerimi se izrecno izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje električne energije in zemeljskega plina prepovedan tudi preko akviziterjev, kar se opredeli tudi kot prekršek (spremembe členov 48, 172, 490 in 491), je zaradi jasnosti potrebno dopolniti tudi določbo 432. člena zakona, ki ureja upravni nadzor agencije. Bistveno je namreč, da se jasno določi, da lahko agencija zavezancu naloži tudi takojšnje prenehanje ugotovljene kršitve. Nekaterih posledic kršitev namreč ni mogoče odpraviti. Npr. v primeru kršitev pri prodaji elektrike/zemeljskega plina zaradi uporabe zavajajočih načinov prodaje posledic ni mogoče odpraviti, ko je kupec z novim dobaviteljem že sklenil novo pogodbo o dobavi, katere ne more več prekiniti brez pravnih posledic zanj. V omenjenih primerih prepovedanih poslovnih praks pa tudi ne gre pričakovati, da bodo vsi zavedeni kupci ponovno menjali dobavitelja, zato je toliko bolj pomembno, da se te prakse čim prej prenehajo.

Zaradi jasnosti je dodana tudi določba, da se za zahtevo za odpravo kršitev šteje tudi prepoved nadaljnjih kršitev, če je taka narava kršitve. Pojem »odprava kršitve« je namreč potrebno tolmačiti na način, da ima agencija možnost v tem postopku dobavitelju izreči tudi prepoved nadaljnjih kršitev, torej prepoved opravljanja spornih dejavnosti v bodoče.

K 47. členu

Z ozirom na brisanje pojma »redni cenik« (tako na področju električne energije kot zemeljskega plina) se ustrezno prilagodi tudi 434. člen EZ-1 tako, da agencija vodi primerjalnik vseh cenikov, ne le rednih.

K 48. členu

Zaradi spremembe 328. člena, katerega vsebino ureja Uredba 2017/1369/EU, se pristojnost inšpektorata določi tudi za izvajanje zadevne uredbe in delegiranih aktov, sprejetih na njeni podlagi.

K 49. členu

Zaradi vsebine Uredbe 2017/1369/EU se temu ustrezno dodajajo tudi pooblastila inšpektorjev. Pojem podatkovna kartica se v Uredbi 2017/1369/EU ne uporablja več, namesto tega pojma se uporablja informacijski list proizvoda, zato se v prvem odstavku ta pojem ustrezno spremeni.

K 50. členu

Člen je vsebinsko razširjen. V stari obliki je člen govoril le o nujnem dostopu do infrastrukture, na kateri so potrebna izredna dela ali popravila. Nova dikcija ne govori več le o izrednem dopuščanju dostopa do infrastrukture, ampak o izrednem dostopu za nujno (začasno) vzpostavitev infrastrukture.

Izreden dostop je dopusten le, če ukrepov, popravil in del ni mogoče izvesti v okviru obstoječih služnosti in drugih pravic na nepremičninah.

Praksa je pokazala, da je v primeru izrednih dogodkov (žled) včasih potrebno vzpostaviti začasni vod na zemljiščih, na katerih infrastrukture pred izrednim dogodkom ni bilo. V praksi se je to dogajalo na podlagi interventnega zakona, a sprejetje interventnega zakona lahko v praksi vzame preveč časa, kar lahko v izrednih okoliščinah povzroči nastanek velike škode ali pa celo ogrožanje življenja in zdravja. V nujnem primeru (nesreče, poškodbe in druge izredne okoliščine), morajo lastniki nepremičnin (več ali

manj zemljišč) po novem predlogu dovoliti nujen začasni dostop do svoje nepremičnine in izvajanje potrebnih del in ukrepov na svoji nepremičnini.

Za tak dostop je predvideno izplačilo pravične odškodnine za lastnika od začetka del do prenehanja začasnega dostopa.

Ohranjen je odstavek, da ne gre za dajanje pravice graditi na tuji nepremičnini v smislu predpisov s področja graditve objektov.

Dodan je odstavek, ki opredeljuje izredne okoliščine, in sicer s koristmi širše skupnosti, predvsem v povezavi z delovanjem javne infrastrukture, ki je večinoma odvisna od oskrbe z električno energijo (promet, železnica, voda, kanalizacija, ...).

K 51. členu

V 471. členu je bila določena subsidiarna uporaba Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor ter ZUreP-1. ZUreP-2 je razveljavil Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, njegova vsebina pa je prenešana ZUreP-2. Glede na to, da Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor ne velja več, subsidiarno uporabo ZUreP-2 pa sedaj ureja predlog spremenjenega 472. člena, se 471. člen briše, saj ni več potreben.

K 52. členu

472. člen se spreminja zaradi uskladitve z veljavno prostorsko zakonodajo. Sklicuje se namreč na ZUreP-1, ki ne velja več. Ta člen določa, da je gradnja energetske infrastrukture v javno korist. Pri tem se upošteva, da ZUreP-2 v 194. členu določa način ugotavljanja javne koristi. Kolikor gre za energetske infrastrukture, ki je potrebna za objekte gospodarske javne infrastrukture ter tudi za druge objekte energetske infrastrukture, ki niso namenjeni izvajanju javne službe, se javna korist ugotovi način, kot je to določeno s 194. členom ZUreP-2, glede na pripravljenost prostorskih aktov ob upoštevanju razlastitvenega namena (193. člen ZUreP-2). Ta člen v drugem odstavku glede razlastitve in ustanovitve služnosti v javno korist napotuje na subsidiarno uporabo zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice v javno korist (Zakon o urejanju prostora), razen v kolikor se s tem zakonom posamezna vprašanja ureja drugače. Z navedenim členom se po oceni pripravljavca zakona zagotavlja tako gradnja nove energetske infrastrukture kakor tudi njena rekonstrukcija, obratovanje, nadzor in vzdrževanje.

K 53. členu

V EZ-1 je bila v tem odstavku napaka.

V četrtem odstavku je pri besedi »operater« prišlo do napačne uporabe te besede, ki ima v EZ-1 poseben pomen (4. člen, definicije 24, 10, 27, 33, 7, 25, 26) in označuje operaterja, ki izvaja gospodarsko javno službo (GJS) na področju elektrike ali zemeljskega plina.

Ker se četrti odstavek nanaša na vso infrastrukturo, omenjeno v 472. členu, je očitno, da tu ne gre za »operaterja, ki je izvajalec GJS«, ampak, na primer, tudi za operaterja elektrarne. Beseda »operater« je tu uporabljena v širšem smislu, kot »upravljalca«, in ne v ožjem smislu, kot je definiran v 4. členu.

V izogib nesporazumom je zato namesto besede »operater« predlagana uporaba »investitor ali lastnik«. Pogodbe o služnosti se navadno sklepajo še pred gradnjo, ko objekt še ne obstaja in takrat je bodoči lastnik še investitor. Pozneje lahko pride do prodaje objekta in služnost se potem glasi na lastnika oz. na zemljišče v lasti lastnika. Zato uporaba izraza »investitor ali lastnik«.

Nikakor pa ni investitor ali lastnik infrastrukture vedno izvajalec GJS. Tak položaj nikoli ne nastopi pri izvajalcu dejavnosti iz drugega odstavka 472. člena, zelo redek pa je na primer v praksi tudi pri

distribuciji električne energije, kjer je distribucijski operater (izvajalec GJS) v večini primerov najemnik elektrodistribucijske infrastrukture, in ne lastnik, niti ne investitor. Zato je nujno, da se s popravkom ta člen popravi.

Z dopolnitvijo petega odstavka se omogoči, da se depozit za zavarovanje odškodninske terjatve zaradi omejitve lastninske pravice položi ne le pri sodišču ampak tudi pri notarju, kar olajša postopek in zmanjša stroške, hkrati pa ne zmanjša pravne varnosti za oškodovanca.

K 54. členu

V 474. členu je v prvem odstavku manjkal sklic na občinski prostorski načrt. Manjko sklica na ta prostorski akt je omejeval smiselno izvajanje člena, to je pridobitev neodplačne služnosti, ko se občina za to odloči. Poleg tega je nedopolnjena dikcija nekonsistentna z ZUreP-2, ki predvideva postopek razlastitve na osnovi vseh treh prostorskih aktov, torej tudi občinskega prostorskega načrta (poleg OPPN in DPN). Ker bi z dodajanjem OPN ta določba veljala na celotnem območju RS, je ni potrebno vezati na vrsto prostorskega akta.

K 55. členu

Odločba Ustavnega sodišča U-I-133/13-24 in U-I-134/13-22 z dne 11. 2. 2016 je povezana z razveljavitvijo osme alineje prvega odstavka 59.a člena EZ – katera dokazila se štejejo za pravico graditi. EZ-1 v osmi alineji 475. člena določa, da je izkazana pravica graditi, če se kot dokazilo predloži »sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena tega zakona o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začel postopek za pridobitev služnosti v javno korist. Glede na odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije je potrebno dodati še postopek pridobitve plačila ustrezne denarne odmene (odškodnine) za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

K 56. členu

Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) v drugi alineji drugega odstavka 19. člena določa, da SDH ni pristojen za upravljanje kapitalskih naložb v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo zemeljskega plina in električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v Republiki Sloveniji.

Zakon o SDH zgolj izloča pristojnost SDH, ne določa pa, katera institucija je za upravljanje pristojna. Doslej je to reševala prehodna določba v 511. členu EZ-1, ki pa je bila napisana pred zakonom o SDH in zato v obliki prehodne določbe. 511. člen tudi ne govori o izvajalcih gospodarskih javnih služb, ampak o konkretnih gospodarskih družbah. V noveli zakona je določeno, da Vlada Republike Slovenije upravlja s kapitalskimi naložbami v družbah, ki izvajajo gospodarske javne službe in za katere ni pristojna SDH, razen za GJS distribucije zemeljskega plina, ki je v pristojnosti lokalnih skupnosti.

Vsebina tega člena se delno pokriva s 6. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), a predlagani člen EZ-1 še dodatno določa, da je resorno ministrstvo, pristojno za energijo. Celoten odstavek je namreč pogoj za izvedbo lastniške ločitve, kot jo določa 9. člen direktive 2009/72/ES in je prenesena z določili 60. do 64. člena EZ-1. V primeru hkratnega državnega lastništva družbe, ki izvaja dejavnost systemskega operaterja, in družb, ki izvajajo dejavnosti dobave ali proizvodnje, je potrebno lastniški nadzor nad temi dejavnostmi ločiti v dva ločena organa. Ta organa sta v Sloveniji na eni strani SDH, na drugi strani pa vlada RS. Resorno ministrstvo je v tem členu določeno predvsem z namenom, da bi bilo jasno, da resorno ministrstvo ni Ministrstvo za finance, ki je

resorno ministrstvo za Zakon o Slovenskem državnem holdingu. Upravljanje naložb obsega pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic delničarja ali družbenika ali vsa druga pravna dejanja v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in drugimi predpisi. Pri upravljanju kapitalskih naložb je potrebna izrecna pravna podlaga pri odločanju vlade RS v vlogi skupščine, ki pa jo 6. člen Zakona o Vladi Republike Slovenije ne daje.

EZ-1 je zakon, s katerim smo prenesli načela lastniške ločitve, ki jih nalaga direktiva, hkrati pa smo delno to ločitev v zakonu s predlaganim členom tudi izvedli. Ne zdi se primerno, da bi direktivo 2009/72/ES prenašali z zakonom o vladi, ki se spreminja po vsaki menjavi vlade, in bi to pomenilo tudi vsakokrat nov postopek sporočanja o skladnosti z direktivo.

Dodatno je v členu določen pogoj za izvajalca gospodarske javne službe operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, saj je v skladu z 9. členom Direktive 2009/73/ES potreben prenos upravljanja na drug ločen organ le v primeru izvajanja dejavnosti v obliki popolne lastniške ločitve. Ker operater prenosnega sistema zemeljskega plina dejavnost izvaja v obliki neodvisnega operaterja (ITO), ta prenos ni potreben dokler izvajanje dejavnosti ni potrjeno skladen z Direktivo 2009/73/ES oziroma s členi 182. do 188. Energetskega zakona EZ-1, kar potrdi Agencija za energijo v z Energetskim zakonom predvidenim postopkom certificiranja operaterja prenosnega sistema. Do izdaje odločbe Agencije o certificiranju za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema v obliki lastniško ločenega operaterja, prenos izvrševanja pravic na vlado ni potreben niti smiseln.

K 57. členu

Zakonska določba o prekrških na področju električne energije se dopolni z novim prekrškom. Na trgu namreč prihaja do nepoštenih in zavajajočih poslovnih praks pri prodaji električne energije (glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona) in namen zakona je dobavitelje spodbuditi k poštenemu načinu prodaje. Da pa bo ta spodbuda učinkovita, se tak način prodaje definira kot prekršek, s čimer Agencija za energijo, ki spremlja, umerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti kot prekrškovni organ dobi pristojnosti nad tovrstnim načinom prodaje.

K 58. členu

Zakonska določba o prekrških na področju zemeljskega plina se dopolni z novim prekrškom, saj na trgu prihaja do nepoštenih in zavajajočih poslovnih praks. Problematika je še posebej pereča na področju električne energije (glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona), a ker gre pri prodaji in sistemu delovanja trga zemeljskega plina za smiselno enako situacijo, je edino pravilno, da se za obe področji uporabi enoten zakonodajni pristop.

K 59. členu

Glede na to, da se dodaja nov člen o prekrških področja obnovljivih virov energije v prometu, se obstoječa prekrškovna določba briše (saj je ta vsebina urejena v novem členu).

K 60. členu

Doda se nov 493.a člen in strožja sankcija za kršitelje določb 380. člena EZ-1 s področja obnovljivih virov energije v prometu.

V prvem, drugem in tretjem odstavku je določen prekršek kot izjema od systemske določbe 2. alineje 2. odstavka 17. člena Zakona o prekrških, ki določa maksimalne globe za posamezne kategorije kršiteljev. Izjema se predlaga zaradi nedoseganja cilja deleža energije iz obnovljivih virov v vseh vrstah prometa v letu 2020. Republika Slovenija je zavezana dosegati 10 % delež obnovljivih virov energije v prometu v skladu s 4. členom Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne

23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 140, 5. 6. 2009). Nedoseganje cilja na področju prometa bi pomenilo neposredno kršitev zakonodaje EU, kar lahko sproži ugotavljanje odgovornosti za kršitev pred Sodiščem EU in posledično določitev denarne kazni za Republiko Slovenijo.

Uredba o obnovljivih virih energije v prometu (Uradni list RS, št. 64/16) v 4. členu določa, da morajo distributerji goriv pri prodaji goriv in električne energije za uporabo v prometu v posameznem koledarskem letu dosegati določen energijski delež obnovljivih virov energije v prometu. Za leto 2017 je ta delež minimalno 6,2%. V okviru pregleda doseženih deležev po posameznem distributerju v letu 2017 je bilo ugotovljeno, da nihče izmed zavezancev ni dosegel predpisanega letnega deleža, saj je v Sloveniji bil dosežen le 2,52% energijski delež obnovljivih virov v prometu. Trenutno predpisana kazenska sankcija zaradi nedoseganja predpisanega deleža obnovljivih virov v prometu znaša 15.000 do 250.000 evrov za pravno osebo ter 2.000 do 10.000 evrov za odgovorno osebo pravne osebe je prenizka in ne bo imela predvidenega učinka. Pri pripravi Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu, ki poleg Akcijskega načrta za obnovljive vire energije tudi določa predvidene letne deleže obnovljivih virov energije v prometu, predlagatelj ugotavlja, da bodo zaradi obveznega dodajanja (primešavanja) biogoriv k fosilnim gorivom, distributerji goriv imeli okoli 40.000.000,00 evrov dodatnih stroškov, kar pa bodo lahko nadomestili pri obračunu končne cene goriv za promet (uvredena je delna liberalizacija cen goriv (avtoceste in hitre ceste), pri še vedno reguliranih cenah pa je strošek nakupa bio komponent, primešanih k fosilnemu delu goriva, všteti v končno ceno goriva. Zato je predpisana kazen v EZ-1 za nedoseganje letnega deleža prenizka, in ne stimulira distributerjev k doseganju ciljev iz EZ-1, AN OVE in Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu (Uradni list RS, št. 64/16) .

Zaradi tega je dvignjena zgornja meja globe in sicer na 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu, spodnja meja je postavljena glede na velikost družbe, prepisana pa je tudi kazen za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

Prekrškovni organ lahko v hitrem prekrškovnem postopku izreče tudi višjo globo od najnižje predpisane skladno z določbo 502. člena EZ-1.

K 61. členu

Zaradi uveljavitve Uredbe 2017/1369/EU, ki je neposredno zavezujoča, se posamezne kršitve navezujejo tudi na zadevno uredbo. V skladu s 7. členom Uredbe 2017/1369/EU se določijo pravila o kaznih za kršitev zadevne uredbe in delegiranih aktov in o mehanizmih za njihovo izvrševanje ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

K 62. členu

Vsebina dosedanje kazenske norme je nejasna in dopušča različne razlage, saj kot prekršek opredeljuje ravnanje, ki ni v skladu z drugim odstavkom 432. člena EZ-1. S predlagano spremembo se v skladu z načelom zakonitosti jasno določa, katero dejanje je opredeljeno kot prekršek, in za katerega je predpisana sankcija; to je ravnanje, ki ni v skladu z izvršljivo odločbo Agencije za energijo o odrejenih ukrepih za odpravo kršitev iz drugega odstavka 432. člena EZ-1.

K 63. členu

Predlog spremembe člena se nanaša na uskladitev z navedbo in vsebino nove Uredbe 2017/1938/EU.

K 64. členu

Za kršitve, določene v prvi do peti alineji 501. člena EZ-1, je treba predpisati strožje kazni, saj gre za hude kršitve Uredbe 1227/2011/EU, ki predstavljajo povzročeno škodo oziroma pridobljeno korist, lahko tudi v milijonih evrov. Da so kazni v Sloveniji zelo nizke, ugotavlja tudi ACER.

Iz navedenega razloga se za kršitve, določene v tretjem odstavku 501. člena predlagajo višje globe.

Tudi druge države članice imajo namreč za kršitve 3. in 4. člena Uredbe 1227/2011/EU predpisane kazni v razponu do 10% letnega prometa (npr. Francija ima najvišje kazni v razponu od 8%-10%; Slovaška ima določeno kazen v znesku do 10.000.000,00 evrov).

Agencija je poleg tega ugotovila, da EZ-1 ne določa prekrška za kršitev 15. člena Uredbe 1227/2011/EU, zato se v zadnji alineji spremenjenega prvega odstavka dodaja nova alineja, v kateri se predpisuje tudi kazen za primer, kadar ne obvestijo agencije o upravičenem sumu, da bi transakcija lahko pomenila kršitev 3. ali 5. člena Uredbe 1227/2011/EU v skladu s 15. členom Uredbe 1227/2011/EU.

Nov četrti odstavek je potreben, ker se nanaša na novoustanovljene pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike ali posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost in ki glede na to dejstvo letnega prometa v predhodnem poslovnem letu še ne morejo izkazati.

Določba spremenjenega 501. člena je v skladu s petim odstavkom 17. člena Zakona o prekrških, saj ti prekrški spadajo v okvir prekrškov s področja trga z električno energijo in zemeljskim plinom.

K 65. členu

Vlada je z uredbo iz četrtega odstavka 35. člena EZ-1 določila, kateri elementi 110 kV omrežja sodijo v distribucijski sistem. Vsi ostali deli 110 kV omrežja po tej uredbi sodijo v prenosno omrežje in morajo biti, skladno z določili 60. člena EZ-1 o lastniški ločitvi, v lasti systemskega operaterja. 512. člen EZ-1 pa je določil prehodno obdobje treh let za ta lastniški prenos, ki se je izkazal za prekratkega.

Kljub naporom systemskega operaterja in družb, ki imajo v lasti 110 kV omrežje (elektro distribucijske družbe, proizvodne družbe, železarne), lastniškega prenosa v zadanem roku niso mogli izvesti. Najprej zato, ker gre za zapletene tehnične sisteme (stikališča), ki jih je potrebno tehnično natančno prevzeti, sicer lahko pride do motenj pri oskrbi z elektriko. Sredstev za prenos pa je enostavno preveč, da bi se te prevzeme lahko izvedlo v treh letih, pri čemer je bilo eno leto porabljeno že samo za sprejem uredbe.

Drugi razlog za zamudo je bilo ocenjevanje vrednosti sredstev, kjer so prodajne družbe, skladno s svojo dolžnostjo, zagovarjale čim višje vrednosti sredstev, systemski operater pa se zaveda, da mu bo agencija pri določitvi upravičenih stroškov priznala le oceno, ki temelji na knjigovodski vrednosti.

Poleg tega je določeno, da morata kupec in prodajalec cenilca izbrati skupaj, cenilec pa mora pri svoji cenitvi upoštevati metodologijo agencije. Na ta način bodo cenitve blizu knjigovodski vrednosti sredstev, kar je bil že ves čas tudi namen. S tem določilom se ne oškoduje družb, ki so pogodbe o prenosu sredstev podpisale že doslej, saj niso bile podpisane po višji vrednosti, kot jo nakazuje novi odstavek. Ravno zahteve po višji odkupni vrednosti od knjigovodske so bile razlog za ne sklenitev pogodb.

Še posebej je poudarjeno, da to velja tudi za sredstva, ki doslej pri omrežnini še niso bila upoštevana. Ta določba se nanaša na dele 110 kV omrežja, ki so bila doslej v lasti nekaterih velikih proizvajalcev ali odjemalcev, ki jih Agencija za energijo ne regulira, in posledično za ta sredstva doslej niso prejemale nobenega plačila. V teh družbah so bila ta sredstva doslej le strošek, za razliko od distribucijskih družb, ki se jim je za ta sredstva priznavala amortizacija, donos, pa tudi stroški vzdrževanja. Energetski zakon je že leta 2004 določil, da mora distribucijski ali systemski operater za omrežje, ki ima javni značaj, in ni v njegovi lasti, z lastnikom skleniti pogodbo o najemu. V 82. členu EZ-1 je določeno, da ima sistem ali del sistema javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. A pogodbe so bile po reorganizaciji elektrodistribucijskih družb leta 2007 sklenjene le med distribucijskim operaterjem - družbo SODO, in elektrodistribucijskimi družbami. Druge družbe, ki so imele v lasti omrežje z javnim značajem, teh pogodb niso sklenile vse do danes.

Razlog so bile določbe takratnega 73. člena EZ o zaokroženih gospodarskih območjih, kot tudi nejasna razdelitev 110 kV omrežja na prenosno in distribucijsko. Z EZ-1 je razdelitev 110 kV omrežja jasno določena, izbrisan pa je tudi sporni 73. člen bivšega EZ.

Proizvajalci in železarne, ki bodo svoje dele omrežje prodale sistemskemu operaterju, doslej na račun tega niso prejemale nobenih prihodkov, morale pa so nositi stroške amortizacije in vzdrževanja. Od prodaje imajo lahko torej le koristi, ni pa namen zakona, da so na račun plačnikov omrežnine te koristi neupravičeno visoke, vrednost je zato omejena na vrednost blizu knjigovodske vrednosti, kar tem družbam omogoča povračilo še neizvedene amortizacije teh sredstev.

O vrednosti blizu knjigovodske je govora zato, ker ponekod natančne knjigovodske vrednosti ni mogoče določiti. Nekatera sredstva, na primer, so knjigovodsko ovrednotena v celoti, prenaša pa se le njihov del. Knjigovodsko vrednost dela je potrebno pri postopki prodaje šele določiti. Že samo to je razlog, da o točni knjigovodski vrednosti povsod ni mogoče govoriti, a namen je prenos po vrednostih blizu knjigovodskim.

S spremembo se tudi odpravlja očitna pisna pomota v naslovu 512. člena.

K 66. členu

EZ-1 je razveljavil Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12, 90/12 in 17/14 – EZ-1) in Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 81/10 in 17/14 – EZ-1), ki se lahko uporabljata do sprejema nove uredbe o podporah. Ker se po novem višina podpore določa na dražbi in na podlagi ponudbe investitorja, za nove proizvodne naprave v podpori shemi prilagajanje višine podpor glede na ceno elektrike na trgu ne bo potekalo kot za naprave, ki so vstopale v shemo po stari ureditvi do 22. 9. 2014. Za slednje je potrebno še naprej ohraniti pravno podlago za izplačilo bonusov iz pogodb o zagotavljanju podpor, ki jih je zagotavljala stara ureditev in način prilagajanja višine premije v primeru spreminjanja referenčne tržne cene elektrike med leti. Glede na navedeno se predlaga, da se uredbi uporabljata do izteka pogodb, ki se izvajajo v skladu z navedenima uredbama.

K 67. členu

Zakon vsebuje prehodno določbo za uskladitev sporazuma o izdajanju enotnega računa na področju zemeljskega plina s strani agencije. Upoštevajoč značilnosti trga z zemeljskim plinom in ureditev enotnega računa na področju zemeljskega plina, na katerem se obstoječa ureditev ni pokazala za tako problematično kot na področju električne energije (saj je obseg zavarovanj, s katerimi so obremenjeni dobavitelji, bistveno manjši), ne bi bilo smotno predpisati spreminjanja vseh že sklenjenih sporazumov, temveč je določeno, da se morajo le-ti uskladiti s spremenjenim vzorcem sporazuma le na zahtevo posameznega dobavitelja.

K 68. členu

Prehodna določba je povezana s spremembo 475. člena zakona. Postopki v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča so bili sproženi že več let pred odločitvijo Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato je predlagana prehodna določba, s katero se predlaga, da za vse postopke, ki so ob uveljavitvi tega zakona že v teku, investitorji v skladu s tem zakonom plačajo odškodnino za uporabo nepremičnine za gradnjo za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitve služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

K 69. členu

Prehodna določba, po kateri se bo obveznost namestitve energetske izkaznice na vidno mesto na stavbah, v katerih se zadržuje javnost, začela uporabljati tri mesece po uveljavitvi zakona. Do takrat morajo imeti lastniki stavb možnost, da pridobijo energetske izkaznice za stavbo, v kateri se zadržuje javnost. Glede na ocene je takih stavb več kot 400, kar pomeni, da je potreben primeren rok za pridobitev energetskih izkaznic. Šele takrat bo tudi čas za nadzor in inšpekcijsko ukrepanje.

K 70. členu

S predlagano določbo je določen sistemski odstop za določitev višine razpona globe. Predlagana določba v 493.a členu določa sistemski odstop od okvirov za predpisovanje glob, kot ga določa 2. alineja 2. odstavka 17. člena Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1), pri čemer gre za prehodno ureditev, saj je MZI že podalo predlog za dopolnitev 17. člena ZP-1 na način, da bi se globa za področje »biogoriv ali drugih obnovljivih virov energije« izrekala na način kot se lahko že sedaj izreka za področje trga z električno energijo ali zemeljskim plinom, Ministrstvo za pravosodje pa temu ne nasprotuje.

K 71. členu

Ta člen določa, da morajo pristojni organi v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona podzakonske predpise uskladiti z določbami tega zakona.

K 72. členu

Prehodna določba je povezana s spremembo drugega odstavka 554. člena zakona. Iz razlogov, ki so navedeni v obrazložitvi k spremembi tega člena, ni več potrebe po podaljšani uporabi Uredbe o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07) in Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12), prav tako ni več potrebe po sprejemu novih.

Zaradi uveljavitve Uredbe 2017/1369/EU, ki je neposredno zavezujoča, ni več potrebe po urejanju vsebine v nacionalni Uredbi o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14), zato preneha veljati z uveljavitvijo tega zakona.

K 73. členu

Vacatio legis - uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen

(prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 55; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/72/ES),
- Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 94; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/73/ES),
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo (UL L št. 33 z dne 18. 1. 2006, str. 22; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/89/ES),
- Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 16; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/28/ES),
- Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L št. 285 z dne 31. 10. 2009, str. 10; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/125/ES),
- Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L št. 153 z dne 18. 6. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/30/EU),
- Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L št. 153 z dne 18. 6. 2010, str. 13; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/31/EU),
- Direktiva 2012/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/EU in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L št. 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/27/ES),
- Direktiva 2004/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o spodbujanju sproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS (UL L št. 52 z dne 21. 4. 2004, str. 50; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/8/ES),
- Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, Direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/31/ES).

(2) Ta zakon določa tudi pristojne organe za izvajanje in sankcije za kršitve naslednjih Uredb Evropske unije:

- Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejno izmenjavo električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 714/2009),
- Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 715/2009),
- Uredbe (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES (UL L št. 295 z dne 12. 11. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 994/2010),
- Uredbe (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 713/2009),
- Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL L št. 326 z dne 8. 12. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 1227/2011).

4. člen

(pomen izrazov)

Če ni v posameznem delu zakona pomen izraza določen drugače, imajo v zakonu uporabljeni izrazi naslednji pomen:

1. »ACER« pomeni Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev, ustanovljena z Uredbo (ES) št. 713/2009;
2. »biogorivo« je tekoče ali plinasto gorivo, namenjeno uporabi v prometu, proizvedeno iz biomase;
3. »daljinsko hlajenje« pomeni distribucijo ohlajenih tekočin iz centralnih proizvodnih virov po omrežju do končnih odjemalcev v več zgradbah ali lokacijah;
4. »daljinsko ogrevanje« pomeni distribucijo pare, vroče ali tople vode iz centralnih proizvodnih virov po omrežju do končnih odjemalcev v več zgradbah ali lokacijah;
5. »distribucija tekočih goriv« pomeni distribucijo tekočih goriv do končnih uporabnikov, ki se ne izvaja po distribucijskih cevni omrežjih;
6. »distribucija toplote« pomeni prenos toplote po distribucijskem sistemu, ki vključuje tudi dobavo končnim odjemalcem;
7. »distribucijski operater« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnost distribucijskega operaterja električne energije in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega sistema električne energije na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji električne energije;
8. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje potrebnih naložb v proizvodnjo, prenosne in distribucijske zmogljivosti ter druge objekte, za zadostitev povpraševanja sistema po električni energiji, zemeljskem plinu in drugih energentih, in za zagotovitev zanesljive oskrbe odjemalcev;
9. »elektrika« pomeni električno energijo;
10. »elektrooperater« pomeni sistemkega operaterja ali distribucijskega operaterja;
11. »energetski pregled« pomeni sistematični postopek za namene seznanitve z obstoječo porabo energije stavbe ali skupine stavb, industrijskega ali komercialnega procesa, obrata, zasebne ali javne storitve, s katerim se opredelijo in ocenijo stroškovno učinkovite možnosti za prihranek energije, ter v okviru katerega se poroča o ugotovitvah;
12. »energija« pomeni vse oblike energentov, kakor so opredeljene v d) točki 2. člena Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L 304 z dne 14. 11. 2008, str. 1);
13. »gospodinski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo, zemeljski plin, toploto ali drug energetski plin za svojo lastno rabo v gospodinjstvu, kar izključuje rabo za opravljanje trgovskih ali poklicnih dejavnosti;
14. »končna bruto poraba energije« pomeni energijo ali energent, dobavljen za energetske namene industriji, prometu, gospodinjstvom, storitvenemu sektorju, vključno z javnim sektorjem, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, vključno z električno energijo in toploto, ki jo porabi sektor pretvorbe energije za proizvodnjo električne energije in toplote, ter izgubami električne energije in toplote pri distribuciji in prenosu;
15. »končna poraba energije« pomeni energijo ali energent, dobavljen za energetske namene industriji, prometu, gospodinjstvom, storitvenemu sektorju, vključno z javnim sektorjem, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, razen dobave sektorju pretvorbe energije;
16. »končni odjemalec« pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje energijo za lastno končno rabo;
17. »lokalna skupnost« pomeni samoupravno lokalno skupnost;
18. »lokalni energetski koncept« je koncept razvoja lokalne skupnosti ali več lokalnih skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki vključuje ukrepe za učinkovito rabo energije ter način oskrbe z energijo iz obnovljivih virov, soproizvodnje, odvečne toplote in iz drugih virov;
19. »napredni merilni sistem« pomeni elektronski sistem, ki lahko meri porabo energije, ob čemer doda več informacij kot običajni števec ter lahko pošilja in prejema podatke z uporabo elektronske komunikacije;
20. »nizkoogljične tehnologije« pomeni tehnologije, ki med proizvodnjo toplote ali električne energije ne povzročajo emisij ogljikovega dioksida;
21. »obnovljivi viri energije« so obnovljivi nefosilni viri energije (veter, sonce, aerotermalna, hidrotermalna in geotermalna energija, energija oceanov, vodna energija, biomasa, plin, pridobljen iz odpadkov, plin iz naprav za čiščenje odplak in bioplin);
22. »obveznost glede obnovljivih virov energije« pomeni program podpore, ki zahteva od:
 - a. proizvajalcev energije, da v proizvodnjo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov;
 - b. dobaviteljev energije, da v dobavo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov;
 - c. od porabnikov energije, da v porabo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov;

23. »odjemalec« je pravna ali fizična oseba, ki kupuje energijo ali gorivo za lastno rabo ali za nadaljnjo prodajo;
24. »operater« pomeni elektrooperater ali operater sistema zemeljskega plina;
25. »operater distribucijskega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti distribucije zemeljskega plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji plina;
26. »operater prenosnega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti prenosa zemeljskega plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po transportu plina;
27. »operater sistema« je operater prenosnega sistema zemeljskega plina ali operater distribucijskega sistema zemeljskega plina;
28. »podjetje za maloprodajo energije« pomeni pravno ali fizično osebo, ki prodaja energijo končnim odjemalcem;
29. »pogodbeno zagotavljanje prihranka energije« pomeni pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se preverja in spremlja v vsem obdobju pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev) v ukrep plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetsko učinkovitost, kot so finančni prihranki;
30. »ponudnik energetskih storitev« pomeni fizično ali pravno osebo, ki opravlja energetske storitve ali druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v objektu ali prostorih končnega odjemalca;
31. »prihranek energije« pomeni količino prihranjene energije, določeno z meritvijo ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po njej, ob zagotovljenih normalnih zunanjih pogojih, ki vplivajo na porabo energije;
32. »revizor« je revizijska družba ali samostojni revizor, ki ima po zakonu, ki ureja revidiranje, dovoljenje za opravljanje revidiranja;
33. »sistemski operater« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost sistema prenosnega sistema električne energije in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po transportu električne energije;
34. »soprodukcija« pomeni postopek sočasne proizvodnje toplote in električne ali mehanske energije;
35. »toplota« pomeni toploto v obliki pare, vroče vode, tople vode ali ohlajenih tekočin;
36. »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soprodukcije ali 75 % kombinacije takšne energije in toplote;
37. »učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem dobave za individualno ogrevanje in hlajenje, ki v primerjavi z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem znatno zmanjša vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, potrebne za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, ali zahteva enak vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, vendar ob nižjih stroških, pri čemer se upošteva energija, potrebna za pridobivanje, pretvorbo, prevoz in distribucijo energije;
38. »ukrep politike« pomeni regulativni, finančni, davčni, prostovoljni instrument ali instrument o obveščanju, ki ga država ali lokalna skupnost uvede in izvaja, da ustvari podporni okvir, zahteve ali spodbude, s katerimi zagotovi, da udeleženci na trgu nudijo ali kupujejo energetske storitve ter izvajajo druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.

6. člen

(uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona se, če ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo za pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe, ki opravljajo dejavnosti na naslednjih področjih energetskih dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalci energetskih dejavnosti):

- predelava nafte ali naftnih derivatov,
- skladiščenje plinastih, tekočih in trdih goriv,
- transport energije in goriv po omrežjih,
- proizvodnja, pridobivanje, trgovanje in distribucija tekočih in plinastih goriv,
- proizvodnja električne energije,

- proizvodnja in distribucija toplote za daljinsko ogrevanje in hlajenje,
- dejavnost operaterja,
- dobava električne energije, plina ali toplote,
- dejavnost operaterja trga z električno energijo,
- trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo oziroma zemeljskim plinom.

(2) Določbe tega zakona se, če ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo tudi za druge pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: drugi zavezanci), in sicer za:

- gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnost pridobivanja premoga, nafte in zemeljskega plina,
- izvajalce energetskih storitev, energetskega svetovanja in energetskih pregledov,
- inštalaterje naprav na obnovljive vire energije,
- proizvajalce ali njihove pooblaščenosti zastopnike ali uvoznike, ki dajejo na trg proizvode, povezane z energijo,
- proizvajalce ali njihove pooblaščenosti zastopnike ali uvoznike, ki dajejo na trg naprave za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije,
- upravljavce oziroma lastnike javnih parkirišč in parkirišč, ki so dostopna javnosti, ter parkirišč stavb oseb javnega sektorja,
- osebe javnega sektorja,
- Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad,
- lastnike stavb,
- uporabnike stavb,
- pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe, ki so lastniki oziroma uporabniki energetskih postrojev, naprav in napeljav,
- končne odjemalce energije.

20. člen **(energetska politika)**

(1) Energetska politika je izvajanje ukrepov v skladu z načeli tega zakona, s katerimi se zagotavlja doseganje zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe države z energijo, in sicer s spodbujanjem:

- zanesljive in kakovostne oskrbe z energijo,
- dolgoročne uravnoteženosti razvoja energetskega gospodarstva glede na gibanje porabe energije,
- načrtne diverzifikacije različnih primarnih virov energije, upoštevajoč njihovo ekonomiko,
- konkurenčne oskrbe z energijo,
- rabe obnovljivih in nizkoogljičnih virov energije,
- zagotavljanja prednosti učinkovite rabe energije pred oskrbo z energijo,
- okoljske sprejemljivosti pri pridobivanju, proizvodnji, transportu in rabi vseh vrst energije,
- konkurence na trgu z energijo,
- prilagodljivih porabnikov energije,
- varstva potrošnikov.

(2) Ukrepi za doseganje ciljev iz prejšnjega odstavka se določijo v naslednjih dokumentih dolgoročnega načrtovanja: v energetskega konceptu Slovenije, državnem razvojnem energetskega načrtu ter v operativnih in akcijskih načrtih za posamezna področja oskrbe in ravnanja z energijo. Ukrepi morajo zajemati regulativno urejanje oskrbe z energijo, sklepanje in izvajanje mednarodnih pogodb s področja energije, izvajanje investicij in spodbujanje investicij na področju energije ter druge aktivnosti.

(3) Izvajanje ukrepov za doseganje ciljev iz prvega odstavka tega člena je v splošnem gospodarskem interesu države.

23. člen **(Energetski koncept Slovenije)**

(1) Energetski koncept Slovenije (v nadaljnjem besedilu: EKS) je osnovni razvojni dokument, ki predstavlja nacionalni energetski program in ga na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem

besedilu: vlada) z resolucijo sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor).

(2) Z EKS se na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez določijo cilji zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za obdobje prihodnjih 20 let in okvirno za 40 let.

(3) Z EKS se določijo:

- projekcija energetske bilance in način oskrbe ter ravnanja z energijo, ki temeljita na dvajsetletni razvojni projekciji države, upoštevajoč tehnološke, okoljske in geopolitične smeri razvoja;
- cilji države pri oskrbi in ravnanju z energijo;
- potrebni ukrepi za doseganje ciljev iz prejšnje alineje;
- obveznosti glede obnovljivih virov energije;
- kazalniki po pripadajočih ciljih energetske politike programskega proračuna Republike Slovenije.

(4) EKS vlada obnovi vsakih deset let, razen v primeru iz šestega odstavka tega člena.

(5) Za izvajanje ukrepov EKS je odgovorna vlada. Vlada vsake tri leta poroča Državnemu zboru o doseganju ciljev nacionalne energetske politike, izvajanju ukrepov iz EKS ter o izvajanju naložb v infrastrukturne objekte, opredeljene v državnem razvojnem energetskega načrta.

(6) V primeru, da je na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka potrebno veljavni EKS pri določenih ciljih ali ukrepih spremeniti oziroma dopolniti, vlada predlaga Državnemu zboru sprejem novega EKS.

24. člen **(Državni razvojni energetski načrt)**

(1) Državni razvojni energetski načrt (v nadaljnjem besedilu: DREN) je okvirni načrt naložb v energetskega infrastrukturo za doseganje ciljev iz 5. člena tega zakona za obdobje na katerega se nanaša EKS.

(2) V enem letu od sprejema EKS ministrstvo, pristojno za energijo, pripravi predlog DREN in ga predloži v sprejem vladi.

(3) Naložbe v energetskega infrastrukturo, zajete v DREN, so v splošnem gospodarskem interesu države.

(4) Pri sprejemanju DREN mora vlada upoštevati kriterije za presojo pobud za pripravo prostorskih aktov v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati objekti iz prvega odstavka 52. člena tega zakona za pridobitev dokončnega energetskega dovoljenja iz četrtega odstavka 52. člena tega zakona.

30. člen **(razvojni načrti operaterjev in drugih izvajalcev energetskega dejavnosti)**

(1) Operater prenosnega sistema ter sistemski in distribucijski operater morajo na podlagi metodologije iz petega odstavka tega člena v devetih mesecih po sprejetju DREN izdelati razvojne načrte sistema in zanje pridobiti soglasje ministra, pristojnega za energijo. Razvojni načrti morajo biti narejeni za najmanj deset let in morajo biti usklajeni z DREN.

(2) Operaterji iz prejšnjega odstavka morajo razvojne načrte sistema sprejeti vsaki dve leti.

(3) O soglasju k razvojnemu načrtu mora minister, pristojen za energijo, odločiti v roku treh mesecev od prejema vloge, sicer se šteje, da je bilo soglasje dano.

(4) Razvojni načrt mora opredeliti glavno infrastrukturo za prenos elektrike in zemeljskega plina in za distribucijo elektrike, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti za zanesljivo oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom, varno delovanje omrežij in prilagajanje nadaljnjemu razvoju na

področju proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov, ob uvajanju inteligentnih omrežnih storitev in zagotavljanju skladiščnih objektov. Pri tem mora izhajati iz napovedi prevzema energije in moči ali zemeljskega plina, ter iz napovedi pokrivanja prevzete elektrike in moči ter zemeljskega plina. Razvojni načrt mora vsebovati oceno možnosti za povečanje energetske učinkovitosti plinske in električne infrastrukture z uravnavanjem obremenitev in interoperabilnostjo, povezanostjo z obrati za proizvodnjo energije, vključno z mikroproizvodnjo ter opredeliti časovno dinamiko in finančno ovrednotenje načrtovanih investicij in dejanskih ukrepov za stroškovno učinkovite izboljšave v omrežni infrastrukturi.

(5) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo za izdelavo razvojnih načrtov.

36. člen **(pomen izrazov)**

V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »bilančna pogodba« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba z operaterjem trga za električno energijo uredi dobavo izravnalne energije in finančno poravnavo odstopanj v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
2. »certifikat« pomeni odločbo, s katero agencija certificira systemskega operaterja;
3. »distribucija« pomeni razdeljevanje elektrike po distribucijskem sistemu;
4. »dobava« pomeni prodajo, vključno z nadaljnjo prodajo, elektrike odjemalcem;
5. »dobavitelj« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave, in ne pomeni proizvajalca, razen če se proizvajalec uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
6. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje potrebnih naložb v proizvodnjo ter prenosne in distribucijske zmogljivosti za zadostitev povpraševanja sistema po elektriki in zagotovitev zanesljive oskrbe odjemalcev;
7. »elektroenergetsko podjetje« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije, dejavnost operaterja trga z električno energijo, elektrooperaterja, dobave ali nakupa elektrike in je odgovorna za komercialne, tehnične in vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, in ne vključuje končnih odjemalcev;
8. »horizontalno integrirano podjetje« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje za prodajo, prenosa, distribucije, elektrooperaterja, dejavnost operaterja trga z električno energijo ali dobave elektrike in neelektroenergetsko dejavnost;
9. »integrirano elektroenergetsko podjetje« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
10. »izravnalna energija« pomeni električno energijo, ki je v določeni uri potrebna za izravnavo odstopanj odjema, oddaje in čezmejnih prenosov od napovedanih;
11. »izravnalni trg z električno energijo« pomeni organizirani trg izravnalne energije;
12. »izvedeni finančni instrument za trgovanje z električno energijo« pomeni finančni instrument, opredeljen v 5., 6. ali 7. točki drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J in 63/13 – ZS-K), če se nanaša na električno energijo;
13. »mali poslovni odjemalec« je odjemalec na nizki napetosti, ki ni gospodinjski odjemalec in ima priključno moč manjšo od 41 kW;
14. »nadzor« pomeni pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
 - a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
 - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;
15. »neposredni vod« pomeni vod, ki povezuje izdvojeno elektrarno z izdvojenim odjemalcem, ali vod, ki povezuje proizvajalca elektrike in dobavitelja z elektriko zaradi neposredne oskrbe njegovih lastnih objektov, hčerinskih podjetij in odjemalcev;
16. »območje distribucijskega sistema« pomeni funkcionalni del distribucijskega sistema električne energije s svojim nadzornim sistemom, na katerem se lahko ločeno izvaja dejavnost distribucijskega operaterja;
17. »odjemalec« pomeni dobavitelja ali končnega odjemalca električne energije. Vsi odjemalci so upravičeni odjemalci;

18. »odprta pogodba o dobavi« pomeni pravni posel na trgu z elektriko, ki določa bilančno pripadnost prevzemno-predajnih mest;
19. »omrežnina« pomeni znesek, ki ga je za uporabo sistema elektrike dolžan plačati uporabnik sistema;
20. »operater trga« pomeni izvajalca obvezne državne gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko;
21. »pogodba o članstvu v bilančni shemi« pomeni pravni posel, na podlagi katerega operater trga z električno energijo fizično ali pravno osebo uvrsti v bilančno shemo;
22. »pogodba o dobavi« pomeni odprto ali zaprto pogodbo o dobavi elektrike, brez izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje z elektriko;
23. »pogodba o izravnavi« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba s članom bilančne sheme trga z elektriko uredi dobavo izravnalne energije in poravnavo v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
24. »pogodba o uporabi sistema« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in uporabnik sistema, na podlagi katere se uporabnik sistema zaveže plačevati omrežnino za uporabo omrežja, elektrooperater pa se uporabniku zaveže omogočiti oddajo elektrike v sistem oziroma odjem elektrike iz sistema;
25. »pogodba o priključitvi« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in imetnik soglasja za priključitev, na podlagi katere se urejajo odnosi v zvezi s priključkom, omrežnino za priključno moč in plačilom za priključitev na omrežje;
26. »poslovni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje elektriko za lastno rabo, ki ni namenjena za rabo v gospodinjstvu;
27. »povezani sistem« pomeni prenosne in distribucijske sisteme, ki so povezani z enim ali več povezovalnimi vodi;
28. »povezano podjetje« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo v smislu 56. ali 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odločba US in 82/13) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;
29. »povezovalni vod« pomeni električni vod, ki povezuje elektroenergetska sistema;
30. »proizvajalec« pomeni pravno ali fizično osebo, ki proizvaja elektriko;
31. »prenos« pomeni prenos elektrike po prenosnem sistemu;
32. »prevzemno-predajno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer se izvajata prevzem in predaja elektrike in na katerem se izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja realiziranih količin o oddaji in odjemu elektrike;
33. »redni cenik« pomeni cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih najmanj 50 % in najmanj 1000 odjemalcev pri posameznem dobavitelju;
34. »regulirani letni prihodek« pomeni reguliran letni prihodek elektrooperaterja posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in drugih prihodkov ter je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;
35. »regulativno obdobje« pomeni obdobje enega ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
36. »regulativni okvir« pomeni vrednostno opredelitev načrtovanih upravičenih stroškov elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovanih omrežnin, načrtovanih drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
37. »sistem« pomeni elektroenergetske objekte, naprave in omrežja, ki se uporabljajo za dejavnost elektrooperaterja;
38. »sistemske storitve« pomenijo storitve, ki so nujne za zagotavljanje zanesljivega in varnega obratovanja prenosnih in distribucijskih sistemov ter se podrobneje opredelijo v sistemskih obratovalnih navodilih iz 144. člena tega zakona;
39. »tarifa« pomeni strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za sistem elektrike;
40. »tarifna postavka« je vrednost posameznega tarifnega elementa za uporabo omrežja, izražena v denarni enoti na obračunsko enoto;
41. »trgovec« pomeni fizično ali pravno osebo, ki po zaprti pogodbi kupuje elektriko za nadaljnjo prodajo znotraj ali zunaj sistema, kjer ima sedež;
42. »uporabnik sistema« pomeni proizvajalca ali končnega odjemalca;
43. »upravičeni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo od dobavitelja po lastni izbiri;

44. »vertikalno integrirano podjetje« pomeni elektroenergetsko podjetje ali skupino elektroenergetskih podjetij, v katerih lahko nadzor iz 14. točke tega člena izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa ali distribucije in vsaj eno od dejavnosti proizvodnje ali dobave elektrike;
45. »vrstni red gospodarnosti« pomeni razvrstitev virov dobave električne energije skladno z gospodarskimi merili;
46. »zanesljivost« pomeni zanesljivost oskrbe z elektriko;
47. »zaprta pogodba o dobavi« pomeni pravni posel med člani bilančne sheme trga z električno energijo, pri katerem je količina dobavljene elektrike v relevantnem časovnem obdobju določena za vsak obračunski interval;
48. »zaprt distribucijski sistem« je od javnega distribucijskega omrežja izdvojeno omrežje, ki je pod pogoji iz tega zakona namenjeno distribuciji električne energije na geografsko zaokroženem industrijskem ali trgovskem območju, ali območju skupnih storitev in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev, ter je neposredno priključen na prenosno omrežje.

46. člen **(skupna kontaktna točka)**

(1) Agencija mora gospodinjskim odjemalcem na enem mestu zagotoviti dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil ter metod za obravnavo pritožb iz 50. člena, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali distribucijskim operaterjem (v nadaljnjem besedilu: skupna kontaktna točka).

(2) V skupni kontaktni točki mora agencija zagotoviti dostop najmanj do informacij o:

- načinih obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka;
- veljavnih tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z uporabo omrežja;
- primerjavi veljavnih rednih cenikov ponudnikov elektrike za gospodinjske in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov;
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
- pravicah do zasilne oskrbe iz 44. člena ali nujne oskrbe iz 51. člena tega zakona;
- kakovosti napetosti, zanesljivosti oskrbe ter komercialni kakovosti, ki jih je dolžan zagotavljati elektrooperater;
- pravici do menjave dobavitelja.

(3) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz tretje alineje prejšnjega odstavka na elektronski način, kot ga s splošnim aktom določi agencija, najkasneje z začetkom uporabe spremenjene cene posredovati podatke o spremenjeni ceni agenciji.

(4) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov za izvajanje nalog iz tretje alineje drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov.

48. člen **(pogodba o dobavi in splošni pogodbeni pogoji)**

(1) Pogodba o dobavi med gospodinjskim odjemalcem in dobaviteljem mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora določati najmanj naslednje:

- ime in naslov dobavitelja,
- ceno in plačilne pogoje,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,
- načine za pridobitev podatkov o vseh veljavnih tarifah in stroških nudenega vzdrževanja,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev ter navedbo, ali je dovoljen brezplačen odstop od pogodbe,

- dogovore o nadomestilu in povračilu, v primeru da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljene elektrike in dodatnih storitev,
- način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu s 50. členom tega zakona ter
- informacije o pravicah gospodinjskih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 50. člena tega zakona in vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočati ob posredovanju računov in na svojih spletnih straneh.

(3) Gospodinjski odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po sklenitvi pogodbe.

(4) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka odstop učinkuje prej kot eno leto po sklenitvi pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa pogodba.

(5) Sestavni del pogodbe o dobavi so splošni pogodbeni pogoji, ki morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora gospodinjskemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežno pogodbeno dokumentacijo. Dobavitelj ne sme uporabljati nepoštenih in zavajajočih načinov prodaje elektrike. Dobavitelj mora gospodinjskim odjemalcem najmanj z objavo na svoji spletni strani zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo elektrike.

(6) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti gospodinjskemu odjemalcu najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z gospodinjskim odjemalcem.

(7) Zaradi spremembe splošnih pogodbenih pogojev iz prejšnjega odstavka ima gospodinjski odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi v roku enega meseca po začetku veljave spremenjenih splošnih pogojev, brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti.

(8) Šesti in sedmi odstavek tega člena veljata tudi za spremembo cen elektrike, ki lahko pomeni povišanje plačila za elektriko gospodinjskega odjemalca.

(9) Dobavitelj mora gospodinjskemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja, vključno s sistemom akontacij, ki morajo biti pravični in odražati verjetno porabo. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugih pogojih plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.

(10) Dobavitelj lahko gospodinjskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, v cenikih akcijskih ali paketnih ponudb. Gospodinjskim odjemalcem ni dovoljeno zaračunati pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.

51. člen

(ranljivi odjemalci in nujna oskrba)

(1) Ranljivi odjemalec je gospodinjski odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za gospodinjsko rabo, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za najnujnejšo gospodinjsko rabo.

(2) Distribucijski operater ne sme ranljivemu odjemalcu odklopiti elektrike oziroma odjema omejiti pod količino oziroma moč, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca ter oseb, ki z njim prebivajo.

(3) Distribucijski operater mora odjemalca pred odklopom obvestiti o možnosti nujne oskrbe, o dokazilih, ki jih mora odjemalec predložiti operaterju, da mu operater odobri nujno oskrbo, in o rokih, v katerih je treba ta dokazila predložiti. Podrobnejše pogoje in ceno nujne oskrbe, ki pokriva stroške nabave energije, predpiše operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 144. člena tega zakona v skladu s pravili in kriteriji, ki jih predpiše Agencija za energijo.

(4) Stroški nujne oskrbe ranljivih odjemalcev so upravičeni stroški operaterja.

74. člen

(naložitev obveznosti sklenitve pogodbe za zagotovitev sistemskih storitev)

(1) Kadar sistemski operater na trgu ne uspe zagotoviti zadostnih sistemskih storitev (sekundarna regulacija s sekundarno rezervo, rezerva v višini največje proizvodne enote, zagon brez omrežnega napajanja in po potrebi regulacija napetosti) ali če jih ne uspe nabaviti pod konkurenčnimi pogoji, lahko agencija na zahtevo sistema operaterja brez poseganja v sklenjene pogodbe o dobavi z odločbo naloži enemu ali več proizvajalcem ali odjemalcem elektrike, ki lahko glede na tehnična in ekonomska merila pod najugodnejšimi pogoji ponudijo ustrezne količine sistemskih storitev (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanec), naj nemudoma sklenejo pogodbo za zagotavljanje sistemskih storitev s sistemskim operaterjem.

(2) Odsotnost konkurenčnih pogojev iz prejšnjega odstavka se ugotavlja zlasti glede na strukturo upoštevne trga, število ponudnikov na trgu, togost ponujenih cen, vstopnih ovir na trg ter glede na druga merila, od katerih je odvisno delovanje učinkovite konkurence.

(3) Z odločbo iz prvega odstavka tega člena agencija na podlagi metodologije iz četrtega odstavka tega člena določi vrsto, ceno in količino sistemskih storitev, čas trajanja pogodbe in rok za sklenitev pogodbe.

(4) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo določanja cen sistemskih storitev. Pri določitvi metodologije agencija izhaja iz stroškov zagotavljanja sistemskih storitev, vključno s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva, pri čemer upošteva s tem povezana tveganja. Pri tem lahko agencija upošteva tudi cene, ki so za primerljive sistemske storitve na voljo pri sistemskih operaterjih v regiji.

(5) Agencija lahko v postopku izdaje odločbe zahteva od zavezanca podatke, potrebne za odločitev o zahtevi sistema operaterja iz prvega odstavka tega člena.

(6) Če je zaradi zanesljive oskrbe z elektriko neogibno potrebno, da se še pred koncem postopka zagotovijo sistemskemu operaterju sistemske storitve, agencija izda začasno odločbo, s katero začasno uredi razmerja v skladu s tem členom. V postopku izdaje začasnih odločb po tem členu se uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08 in 8/10; v nadaljnjem besedilu: ZUP), razen drugega odstavka 221. člena ZUP.

(7) Če iz razlogov, ki so na strani zavezanca, ne pride do sklenitve pogodbe, se zavezanca prisili k izpolnitvi obveznosti po izvršljivi odločbi z denarno kaznijo v skladu z ZUP o izvršitvi upravnih odločb s prisilitvijo. Ne glede na tretji odstavek 298. člena ZUP, prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, ne sme presegati 100.000 eurov.

(8) Zavezanec, ki ravna v nasprotju z odločbo, s katero mu je bil naložen ukrep po tem členu, je dolžan udeležencem trga z elektriko in sistemskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena.

(9) Če agencija zavezancu naloži obveznost po tem členu, ima zavezanec pravico od Republike Slovenije zahtevati primerno odškodnino, če mu zaradi izvrševanja ukrepa nastane škoda.

114. člen (pogodba o uporabi sistema)

(1) Če elektrooperater zahteve za priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve ne zavrne v skladu s prejšnjim členom, mora uporabniku sistema zagotoviti uporabo prenosnega ali distribucijskega sistema s sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema, na podlagi katere se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, elektrooperater pa se zaveže uporabniku omogočiti oddajo elektrike v sistem oziroma odjem elektrike iz sistema v okviru postavljene obratovalne omejitve. Če se spremenijo obratovalne omejitve prevzemno-predajnega mesta skladno s 147. členom tega zakona, je to razlog za spremembo pogodbe o uporabi sistema.

(2) Uporabnik sistema lahko pogodbo o uporabi distribucijskega sistema z distribucijskim operaterjem sklene sam ali pa jo po njegovem pooblastilu zanj sklene dobavitelj, ki mu dobavlja elektriko.

(3) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 147. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o uporabi sistema pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da uporablja njegovo prevzemno-predajno mesto.

(4) Obveznost plačevanja omrežnine za posamezno prevzemno-predajno mesto lahko namesto ali poleg uporabnika sistema in v dogovoru z njim prevzame dobavitelj, tako da uporabniku izstavi enotni račun. Elektrooperater ima pravico zavrniti sklenitev pogodbe z dobaviteljem o plačevanju omrežnine, če dobavitelj na zahtevo elektrooperaterja ne priskrbi ustreznega zavarovanja za prevzete obveznosti.

(5) Podrobnejša pravila o sklepanju in izvajanju pogodb o uporabi sistema ter načinu plačevanja omrežnine določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

119. člen (upravičeni stroški elektrooperaterja)

(1) Upravičeni stroški elektrooperaterja za izvajanje dejavnosti elektrooperaterja, se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Kadar elektrooperater poleg storitev dejavnosti elektrooperaterja opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim ustrezno pripisati sorazmerni del stroškov.

(2) Upravičeni stroški obsegajo tudi reguliran donos elektrooperaterja.

(3) Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati elektrooperaterja k stroškovno učinkovitemu poslovanju in mu omogočati, da doseže višji realiziran donos od priznanega v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških rezultat njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. Če elektrooperater posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.

(4) Pri določitvi upravičenih stroškov agencija upošteva, da mora elektrooperater učinkovitost svojega poslovanja izboljšati za določen faktor, ki ga v splošnem aktu opredeli agencija, upošteva načrtovano splošno produktivnost gospodarstva in učinkovitost elektrooperaterja, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.

(5) Reguliran donos elektrooperaterja in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v razvoj sistema in sta odvisna od regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi in neopredmetenih sredstev v uporabi v odvisnosti od uporabe sistema, narave dejavnosti elektrooperaterja ter regulirane strukture virov financiranja in učinkovite uporabe sistema. Reguliran donos na sredstva se ne prizna za del vrednosti sredstev v višini brezplačno prevzetih sredstev, pridobljenih s plačili nesorazmernih stroškov za priključitev na sistem, na sredstva v gradnji in izdelavi, sredstva, zgrajena iz sredstev od prezasedenosti, sredstva, zgrajena s sofinanciranjem, brezplačno prevzeta evropska sredstva in druga nepovratna sredstva ter sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti systemskega operaterja. Za brezplačno prevzeta evropska sredstva se operaterju sistema prizna posebna stimulacija za pridobitev takih

sredstev v deležu od njihove višine. Ta stimulacija se vključi v regulativni okvir v letu, ko se sredstva, zgrajena iz teh virov, predajo v uporabo.

151. člen **(odklop po predhodnem obvestilu)**

(1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema na posameznem prevzemno-predajnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema:

- a) moti oskrbo z elektriko drugih uporabnikov sistema;
- b) odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskega objekta, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
- c) brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali če omogoči prek svojih energetskega naprav priključitev energetskega naprav drugih uporabnikov;
- č) na opomin elektrooperaterja ne zniža odjema ali oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- d) onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin elektrike ali če uporablja elektriko brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
- e) ne plača omrežnine v predpisanem roku;
- f) v roku, ki ga določi elektrooperater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci;
- g) nima veljavne pogodbe o dobavi elektrike na določenem prevzemno-predajnem mestu ali dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi elektrike na določenem prevzemno-predajnem mestu uporabnika sistema, razen v primerih iz 44. člena tega zakona.

(2) Distribucijski operater ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz e) in g) točke prejšnjega odstavka, če so izpolnjeni pogoji iz 51. člena tega zakona.

(3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, kateremu je končni odjemalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, je dolžan distribucijskega operaterja obvestiti o odstopu najkasneje zadnji delovni dan tekom odpovednega roka.

(4) V primeru, ko dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo distribucijskemu operaterju, končni odjemalec.

(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, distribucijski operater prevzemno-predajno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ne glede na to, ali je distribucijski operater dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Distribucijski operater je dolžan zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v petih delovnih dneh pred ali po zadnjem dnevu v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je bil distribucijski operater obveščen o odstopu, oziroma zadnjem dnevu dobave, če je že prej urejena zamenjava dobavitelja ali sklenjena nova pogodba o dobavi z obstoječim dobaviteljem.

(6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov neplačila stroškov dobavljene elektrike, lahko do izvedbe odčitka zaključnega stanja merilne naprave s strani distribucijskega operaterja, z enostransko izjavo odstop prekliče.

(7) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 144. člena tega zakona podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja distribucijskega operaterja in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Če traja odklop iz prvega odstavka tega člena dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 147. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi brez plačila omrežnine za priključno moč.

(9) Elektrooperater mora gospodinjstvskega odjemalca o odklopu obvestiti vsaj 15 dni vnaprej, poslovnega odjemalca pa vsaj osem dni vnaprej.

152. člen

(odklop brez predhodnega obvestila)

(1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskega objekta, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- uporabnik sistema ob pomanjkanju elektrike ne upošteva zaščitnih ukrepov o omejevanju odjema elektrike iz sistema iz 146. člena tega zakona.

(2) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 147. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi, brez plačila omrežnine za priključno moč.

(3) Če uporabnik sistema elektrooperaterju oziroma pooblaščenim osebam elektrooperaterja ne dovoli izvesti odklopa skladno s tem členom in s 150. in 151. členom tega zakona ali mu grozi, lahko pooblaščen oseba operaterja izvede odklop s pomočjo policije.

159. člen

(pomen izrazov)

V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »bioplin« pomeni energetski plin, pridobljen iz biomase ali iz biološko razgradljivih odpadkov, ali lesni plin, ki ga je mogoče prečistiti do kakovosti, da je zamenljiv z zemeljskim plinom;
2. »bilančna pogodba« je pogodba o izravnavanju in obračunavanju odstopanj med uporabnikom sistema in operaterjem prenosnega sistema;
3. »bilančna shema zemeljskega plina« je seznam udeležencev na trgu, ki imajo sklenjeno bilančno pogodbo z operaterjem prenosnega sistema ali pogodbo o izravnavi z nosilcem bilančne skupine;
4. »bilančna skupina« je skupina uporabnikov sistema, za katero se izravnavajo in obračunavajo količinska odstopanja odjema in oddaje zemeljskega plina v okviru obračunskega intervala;
5. »certifikat« pomeni odločbo, s katero agencija certificira operaterja prenosnega sistema;
6. »distribucija« pomeni transport zemeljskega plina po lokalnih ali regionalnih plinovodnih omrežjih z namenom oskrbe odjemalcev, razen dobave;
7. »dobava« pomeni prodajo odjemalcem, tudi nadaljnjo prodajo zemeljskega plina in UZP;
8. »dobavitelj« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
9. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje oskrbovalnih in prenosnih zmogljivosti podjetij plinskega gospodarstva za zadostitev povpraševanja po zemeljskem plinu iz sistema, z namenom zagotoviti raznolike dobavne vire in zanesljivo oskrbo odjemalcev;
10. »horizontalno integrirano podjetje« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti pridobivanja, prenosa, distribucije, dobave ali skladiščenja zemeljskega plina in neplinsko dejavnost;
11. »integrirano podjetje plinskega gospodarstva« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
12. »izstopne točke« so vsa odjemna mesta na prenosnem sistemu in vse točke v katerih je prenosni sistem v Republiki Sloveniji povezan s prenosnimi sistemi v sosednjih državah, drugimi prenosnimi sistemi v Republiki Sloveniji ali skladišči zemeljskega plina;
13. »izvedeni finančni instrument za trgovanje s plinom« pomeni finančni instrument, opredeljen v 5., 6. ali 7. točki drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št.

108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J in 63/13 – ZS-K), če se ta instrument nanaša na zemeljski plin;

14. »izravnalni trg« je namenjen trgovanju s količinami zemeljskega plina, ki so potrebne za izravnavo odstopanj pri operaterju prenosnega sistema med prevzetimi in predanimi količinami v plinovodnem sistemu;

15. »končni odjemalec« pomeni odjemalca, ki ima sklenjeno pogodbo o dobavi in kupuje zemeljski plin za svojo lastno rabo;

16. »mali poslovni odjemalec« je negospodinjski odjemalec zemeljskega plina, katerega predvidena povprečna letna poraba ne presega 10.000 Sm³;

17. »nadzor« pomeni, pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:

a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;

b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;

18. »nastajajoči trg« pomeni državo članico, v kateri je bila prva trgovska dobava v okviru prve dolgoročne pogodbe za oskrbo z zemeljskim plinom izvršena pred manj kot desetimi leti;

19. »negospodinjski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje zemeljski plin, ki ni namenjen za rabo v lastnem gospodinjstvu;

20. »neposredni plinovod« pomeni plinovod zemeljskega plina, ki dopolnjuje povezani sistem;

21. »nosilec bilančne skupine« je uporabnik sistema, ki ima sklenjeno bilančno pogodbo;

22. »nova infrastruktura« pomeni plinsko infrastrukturo, ki ni bila dokončana do 4. avgusta 2003;

23. »obračunski interval« pomeni časovno obdobje, za katero se ugotavljajo količinska odstopanja odjema in oddaje zemeljskega plina in je obdobje izravnave odstopanj v smislu Uredbe (ES) št. 715/2009;

24. »obrat za UZP« pomeni terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, uvoz, raztovarjanje in ponovno uplinjanje UZP ter vključuje systemske storitve in prehodna skladišča, ki so nujni pri postopku ponovnega uplinjanja in kasnejšem dovajanju zemeljskega plina v prenosni sistem, vendar ne sme vključevati nobenega dela terminalov za UZP, ki se uporablja za skladiščenje. Izraz se ne nanaša na postroje, namenjene utekočinjanju zemeljskega plina in distribuciji UZP v posodah končnim odjemalcem ali končnim odjemalcem na nepovezanem omrežju;

25. »oddaja zemeljskega plina« je pretok zemeljskega plina v sistem na vstopni točki;

26. »odjem zemeljskega plina« je pretok zemeljskega plina iz sistema na izstopni točki;

27. »odjemno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer končni odjemalec odjema zemeljski plin iz omrežja, ali mesto, na katerem se izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja količin zemeljskega plina za končnega odjemalca;

28. »odjemalec« pomeni trgovca, končnega odjemalca zemeljskega plina ali podjetje plinskega gospodarstva, ki kupuje zemeljski plin;

29. »odprta pogodba« je pogodba o dobavi zemeljskega plina, ki določa pripadnost odjemnega mesta bilančni skupini;

30. »omrežnina« pomeni znesek, ki ga je za uporabo sistema zemeljskega plina dolžan plačati uporabnik sistema in ki se izračuna na podlagi tarifnih postavk omrežnine in obsega uporabe tega sistema;

31. »operater sistema za UZP« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti utekočinjanja zemeljskega plina ali dejavnosti uvoza, raztovarjanja in ponovnega uplinjanja UZP in je odgovorna za upravljanje obrata za UZP;

32. »operater skladiščnega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti skladiščenja in je odgovorna za delovanje skladišča;

33. »podjetje plinskega gospodarstva« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od naslednjih dejavnosti: pridobivanje, prenos, distribucija, dobava, nakup ali skladiščenje zemeljskega plina, vključno z UZP, ki je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev;

34. »pogodba o dobavi plina« pomeni pogodbo za dobavo zemeljskega plina, ki ne vključuje izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje s plinom;

35. »pogodba o prenosu« pomeni pogodbo, ki jo operater prenosnega sistema sklene z uporabnikom sistema z namenom izvajati prenos zemeljskega plina;

36. »povezani sistem« pomeni več sistemov, ki so povezani drug z drugim;

37. »povezano podjetje« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo v smislu 56. ali 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odločba US in 82/13) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;

38. »povezovalni plinovod« pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje Republike Slovenije z drugo državo izključno zaradi povezave nacionalnih prenosnih omrežij teh držav;
39. »prenos« pomeni transport zemeljskega plina po omrežju, ki v pretežni meri zajema visokotlačne plinovode, z namenom dostave odjemalcem, ki ne vključuje dobave. Prenos ne pomeni transporta po pridobivalnem plinovodnem omrežju in po delu visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo predvsem za lokalno distribucijo zemeljskega plina;
40. »pridobivalno plinovodno omrežje« pomeni plinovod ali plinovodno omrežje, uporabljeno ali zgrajeno kot del projekta za pridobivanje nafte ali zemeljskega plina, ali pa se uporablja za prenos zemeljskega plina od enega ali več takih projektov do obrata za pripravo ali terminala ali do končnega obalnega terminala;
41. »prikluček« pomeni plinovod, ki je namenjen povezavi distribucijskega ali prenosnega plinovoda in odjemnega mesta;
42. »prosti trg« je trg, na katerem lahko udeleženci neposredno med seboj sklepajo pogodbe o dobavi zemeljskega plina. Dobavitelj in odjemalec se prosto dogovorita o ceni in količini dobavljenega zemeljskega plina;
43. »ranljivi odjemalec« je gospodinjiski odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za ogrevanje, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za ogrevanje stanovanjskih prostorov;
44. »regulirani letni prihodek« pomeni reguliran letni prihodek operaterja sistema zemeljskega plina posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in drugih prihodkov in je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;
45. »redni cenik« pomeni cenik za določen tip odjemalca (gospodinjiski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih najmanj 50 % in najmanj 250 odjemalcev pri posameznem dobavitelju;
46. »regulativni okvir« pomeni vrednostno opredelitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema zemeljskega plina po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovanih omrežnin, drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti operaterja sistema zemeljskega plina, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
47. »regulativno obdobje« je obdobje enega ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
48. »sistem« pomeni prenosno omrežje, distribucijsko omrežje, obrat za UZP oziroma skladišče, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno s skladiščno zmogljivostjo plinovoda in njenimi objekti, ki opravljajo sistemske storitve, ter s tistimi objekti povezanih podjetij, ki so potrebni za zagotavljanje dostopa do prenosa, distribucije in UZP;
49. »sistemske storitve« pomenijo vse storitve, ki so nujne za zagotavljanje dostopa do in obratovanje prenosnih omrežij, distribucijskih omrežij, obratov za UZP ali skladišč, vključno z izravnavo obremenitve, mešanjem in vbizgavanjem inertnih plinov, razen objektov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
50. »skladišče« pomeni objekt za skladiščenje zemeljskega plina, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno z delom obrata za UZP, ki se uporablja za skladiščenje, razen tistega dela, ki je namenjen dejavnostim pridobivanja, in razen objektov, ki so namenjeni izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
51. »skladiščna zmogljivost plinovoda« pomeni zmogljivost skladiščenja zemeljskega plina s kompresijo v prenosnih in distribucijskih sistemih, razen skladiščnih zmogljivosti, ki so namenjene za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
52. »tarifa« je strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za uporabo sistema zemeljskega plina;
53. »tarifna postavka omrežnine« je znesek za uporabo sistema na obračunsko enoto;
54. »transakcija« je vsak pravni posel, ki ga sklene udeleženec na trgu z zemeljskim plinom, na podlagi katerega se spremeni pravica do razpolaganja z določeno količino zemeljskega plina v prenosnem sistemu v enem ali več obračunskih intervalih, vključno s pravnimi posli, ki lahko privedejo do take spremembe, tudi če celotno zaporedje pravnih poslov od oddaje do odjema ni povzročilo spremembe končnega odjemalca;
55. »trgovec na debelo« pomeni fizično ali pravno osebo, razen operaterja prenosnega sistema ali operaterja distribucijskega sistema, ki kupuje zemeljski plin za nadaljnjo prodajo znotraj ali zunaj sistema, kjer ima sedež;
56. »uporabnik sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki dobavlja v sistem ali ki se ji dobavlja iz sistema;
57. »upravičeni odjemalec« pomeni odjemalca, ki lahko kupuje plin od dobavitelja po lastni izbiri;

58. »vertikalno integrirano podjetje« pomeni podjetje ali skupino podjetij plinskega gospodarstva, v katerih lahko nadzor iz 17. točke tega člena izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa, distribucije, utekočinjanja zemeljskega plina ali skladiščenja in vsaj eno od dejavnosti pridobivanja ali dobave zemeljskega plina;

59. »virtualna točka« je navidezna točka med vstopnimi in izstopnimi točkami prenosnega sistema, v kateri se šteje, da so podjetja plinskega gospodarstva in končni odjemalci v Republiki Sloveniji izvedli vse transakcije s količinami zemeljskega plina;

60. »vstopne točke« prenosnega sistema so točke, v katerih je prenosni sistem v Republiki Sloveniji povezan s prenosnimi sistemi v sosednjih državah, drugimi prenosnimi sistemi v Republiki Sloveniji ali dobavnimi viri, skladišči in terminali za utekočinjen zemeljski plin v Republiki Sloveniji;

61. »zaprta pogodba« je pogodba o dobavi zemeljskega plina, v kateri je količina dobavljenega zemeljskega plina v relevantnem časovnem obdobju fiksno določena za vsak obračunski interval in za katero se šteje, da je bila v celoti realizirana;

62. »zanesljivost« pomeni zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom in tehnično varnost;

63. »zaprt distribucijski sistem« je od distribucijskega sistema v lokalni skupnosti izločen distribucijski sistem, ki je namenjen distribuciji zemeljskega plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjstev in odjemalcev na tem območju ter je priključen neposredno na prenosni sistem na izstopni točki.

166. člen

(splošna določba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom)

(1) Zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom se zagotavlja skladno z Uredbo (EU) št. 994/2010.

(2) Za zagotovitev zanesljive oskrbe na trgu z zemeljskim plinom Republika Slovenija sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije zaradi spodbujanja regionalne in dvostranske solidarnosti.

(3) Sodelovanje obsega obveščanje o razmerah, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo Republiko Slovenijo in obsegajo zlasti:

- a) usklajevanje ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom;
- b) določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za oskrbo z električno energijo in zemeljskim plinom ter
- c) pogoje in praktične podrobnosti za medsebojno pomoč.

(4) Ministrstvo, pristojno za energijo, o sodelovanju iz prejšnjega odstavka obvesti Evropsko komisijo in druge države članice Evropske unije.

(5) Če je v preteklem koledarskem letu en dobavitelj zagotavljal dobavo zemeljskega plina za končne odjemalce v Republiki Sloveniji, mora v tekočem koledarskem letu zagotavljati dobavo zemeljskega plina po sklenjenih dobavnih pogodbah iz vsaj dveh različnih dobavnih virov, pri čemer največji dobavni vir ne presega 70 % dobavljenih količin tega dobavitelja za končne odjemalce v Republiki Sloveniji.

167. člen

(imenovanje pristojnega organa iz Uredbe (EU) št. 994/2010)

(1) Pristojni organ iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 je agencija.

(2) Agencija lahko posebne naloge iz 2. točke drugega odstavka 2. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 prenese na druge organe.

(3) Pristojni organ iz 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 je agencija, ki glede vsebin iz tega člena odloča v upravnem postopku. Glede postopka obravnave izjeme se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo izvetja za novo infrastrukturo.

168. člen
(določitev zaščitenih odjemalcev)

(1) Zaščiteni odjemalci iz 1(a) točke drugega odstavka 2. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 so poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci:

- zdravstvene dejavnosti, vključno z rehabilitacijo in nego;
- vzgojno-varstvene dejavnosti;
- izobraževalne dejavnosti, vključno z dijaškimi in študentskimi domovi ter univerzitetnimi knjižnicami;
- socialnovarstvene dejavnosti.

(3) O sporih ali je določena oseba zaščiteni odjemalec, odloča agencija po postopku iz 414. do 419. člena tega zakona.

(4) V pogodbi o dobavi zemeljskega plina se navede ali je odjemalec zaščiteni odjemalec, ter o tem obvesti operaterja sistema, na čigar sistem je odjemalec priključen.

169. člen
(nujni ukrepi za zagotavljanje zanesljive oskrbe)

(1) Če zaradi obsega in trajanja izrednih razmer ali drugih okoliščin, zaradi katerih je ogrožena zanesljiva oskrba zemeljskega plina oziroma je ta oskrba v Republiki Sloveniji resno motena dalj časa, dobavitelji pa z ukrepi iz Načrta za izredne razmere iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ne morejo zagotoviti dobave zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem v zadostni količini, morajo operaterji sistema storiti vse, da pri varnem obratovanju sistema omogočajo prenos in distribucijo za dobavo zemeljskega plina tem odjemalcem.

(2) Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe, ter mora biti usklajen tudi z Načrtom za izredne razmere, ki ga sprejme agencija, skladno z Uredbo (EU) št. 994/2010. Ukrepi morajo biti izvedeni nediskriminatorno in pregledno ter smejo prizadeti odjemalce le toliko, kolikor je potrebno, da se zagotovi zanesljiva oskrba zaščitenim odjemalcem. Načrt nujnih ukrepov mora operater sistema objaviti na svoji spletni strani in ga poslati agenciji.

(3) Če zaradi obsega in trajanja izrednih razmer načrtovani nujni ukrepi iz prejšnjega odstavka ne morejo zagotoviti zanesljive oskrbe zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem, morajo operaterji sistema ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov in odjemalcev v skladu z Načrtom za izredne razmere zmanjšati ali prekiniti odjem zemeljskega plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil.

(4) Odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo operaterju sistema, na katerega sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih trošilih zaradi izvedbe ukrepa zmanjšanja ali prekinitve odjema iz prejšnjega odstavka. Če podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, in splošnih značilnosti trošil posamezne vrste odjemalcev. Obrazce za sporočanje podatkov o trošilih pripravijo operaterji sistema in jih objavijo na spletnih straneh.

(5) Vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihova trošila predpiše agencija v Načrtu za izredne razmere, pri čemer mora upoštevati način uporabe zemeljskega plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema zemeljskega plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi ter vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema zemeljskega plina.

(6) Operater sistema mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov nemudoma v elektronski obliki in pisno obvestiti agencijo.

(7) Operater sistema, dobavitelj ali odjemalec zemeljskega plina krije stroške izvedbe nujnih ukrepov oziroma ukrepov zmanjšanja ali prekinitve odjema iz tretjega odstavka tega člena in nosi škodo, ki mu nastane zaradi tega. V primeru nastopa višje sile ne nosi odgovornosti za škodo, ki nastane tretjim osebam zaradi kršitve oziroma neizpolnjevanja pogodbe.

171. člen **(skupna kontaktna točka)**

(1) Agencija mora gospodinjskim odjemalcem na enem mestu omogočiti dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil in metod obravnave pritožb iz 175. člena tega zakona, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali operaterjem distribucijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: skupna kontaktna točka).

(2) V skupni kontaktni točki mora agencija zagotoviti dostop najmanj do naslednjih informacij o:

- načinih obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka;
- primerjavi veljavnih rednih cenikov zemeljskega plina za gospodinske in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov, in tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dostopom do teh storitev in njihovo uporabo;
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
- pravici do menjave dobavitelja;
- pravicah do oskrbe z zemeljskim plinom določene kakovosti po razumni ceni v skladu z veljavnimi predpisi in splošnimi akti;
- pravici do nujne oskrbe iz 176. člena tega zakona.

(3) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz druge alineje prejšnjega odstavka na elektronski način, kot ga s splošnim aktom določi agencija, najkasneje z začetkom uporabe spremenjene cene posredovati podatke o spremenjeni ceni agenciji.

(4) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov za izvajanje nalog iz druge alineje drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov.

172. člen **(pogodba o dobavi in splošni pogodbeni pogoji)**

(1) Pogodba o dobavi zemeljskega plina med gospodinjskim odjemalcem in dobaviteljem zemeljskega plina mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora določati najmanj naslednje:

- ime in naslov dobavitelja,
- ceno in plačilne pogoje,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,
- načine pridobivanja podatkov o veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev, ter navedbo, ali je dovoljen brezplačen odstop od pogodbe,
- dogovore o nadomestilu in povračilu v primeru, da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljenega zemeljskega plina ali vzdrževalnih storitev,
- način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu s 175. členom tega zakona ter
- informacije o pravicah gospodinjskih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 175. člena tega zakona in vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočati ob posredovanju računov in na spletnih straneh.

(3) Gospodinjski odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po sklenitvi pogodbe.

(4) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka odstop učinkuje prej kot eno leto po sklenitvi pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa ta pogodba.

(5) Sestavni del pogodbe o dobavi so splošni pogodbeni pogoji, ki morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora gospodinjskemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežno pogodbeno dokumentacijo. Dobavitelj ne sme uporabljati nepoštenih in zavajajočih načinov prodaje zemeljskega plina. Dobavitelj mora gospodinjskim odjemalcem zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo zemeljskega plina najmanj z objavo na svoji spletni strani.

(6) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti gospodinjskemu odjemalcu najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z gospodinjskim odjemalcem.

(7) Zaradi spremembe splošnih pogojev iz prejšnjega odstavka ima gospodinjski odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi zemeljskega plina v roku enega meseca po začetku veljave spremenjenih splošnih pogojev, brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti.

(8) Vsako povišanje cene zemeljskega plina mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti vsakemu gospodinjskemu odjemalcu pred iztekom obračunskega obdobja, ki sledi povišanju cene. Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za vsako povišanje cene zemeljskega plina, ki lahko pomeni povišanje plačila za zemeljski plin gospodinjskega odjemalca.

(9) Dobavitelj mora gospodinjskemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja, vključno s sistemom akontacij, ki morajo biti pravični in odražati verjetno porabo. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugih pogojih plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.

(10) Dobavitelj lahko gospodinjskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje v cenikih akcijskih ali paketnih ponudb. Gospodinjskim odjemalcem ni dovoljeno zaračunati pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.

200. člen **(razvoj omrežja)**

(1) Ne glede na 30. člen tega zakona, mora operater prenosnega sistema pripraviti desetletni razvojni načrt omrežja skladno s tem členom.

(2) Operater prenosnega sistema mora vsako leto najkasneje do 1. junija, po posvetovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, sprejeti in predložiti agenciji desetletni razvojni načrt omrežja. Za prva tri leta tega načrta mora operater prenosnega sistema priložiti tudi naložbeni načrt, usklajen z desetletnim razvojnim načrtom in izdelan v skladu z metodologijo iz četrtega odstavka 252. člena tega zakona.

(3) Desetletni razvojni načrt omrežja mora temeljiti na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju in mora vsebovati učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema in zanesljivosti oskrbe.

(4) Desetletni razvojni načrt omrežja zlasti:

- a) za udeležence na trgu opredeli glavno infrastrukturo za prenos, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti;
- b) vsebuje že sprejete naložbe in opredeli nove, ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih, ter

c) zagotovi časovni okvir za vse naložbene projekte.

(5) Operater prenosnega sistema pri pripravi desetletnega razvojnega načrta omrežja oblikuje tudi razumne predpostavke o razvoju proizvodnje, oskrbe, porabe in izmenjav z drugimi državami, pri tem pa upošteva naložbene načrte za omrežja v Republiki Sloveniji, regionalna omrežja in omrežja, ki pokrivajo celotno Evropsko unijo, ter naložbene načrte za skladišča in obrate za UZP.

(6) Agencija se mora o desetletnem razvojnem načrtu omrežja posvetovati z vsemi dejanskimi in možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt in pregleden način. Od oseb ali podjetij, ki izjavijo, da so možni uporabniki sistema, lahko zahteva, da svoje trditve utemeljijo.

(7) Agencija mora objaviti rezultate posvetovalnega postopka in zlasti možne potrebe po naložbah na svoji spletni strani, ter o njih obvestiti operaterja prenosnega sistema.

(8) Agencija preuči, ali desetletni razvojni načrt omrežja pokriva potrebe po naložbah, ki so bile opredeljene v posvetovalnem postopku, in ali je razvojni načrt omrežja v skladu z nezavezujočim desetletnim razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo iz b) točke tretjega odstavka 8. člena Uredbe (ES) št. 715/2009. Če obstajajo dvomi glede skladnosti z razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo, se agencija o tem posvetuje z ACER.

(9) Agencija lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva spremembo desetletnega razvojnega načrta in naložbeni načrt za njegova prva tri leta. Operater prenosnega sistema mora predložiti agenciji z njenimi zahtevami usklajen desetletni razvojni načrt in naložbeni načrt, najkasneje v dveh mesecih od prejema zahtev agencije.

(10) Na desetletni razvojni načrt omrežja mora dati soglasje agencija.

208. člen **(postopek preizkusa pogojev za certifikat)**

(1) Agencija spremlja, ali sistemski operater izpolnjuje zahteve iz 180., 181., 183. in 186. člena tega zakona. Agencija po uradni dolžnosti začne postopek preizkusa pogojev za certifikat, če:

- prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema iz drugega odstavka 187. člena tega zakona;
- je seznanjena z načrtovano transakcijo iz tretjega odstavka 187. člena tega zakona;
- ugotovi, da obstaja utemeljen razlog za domnevo, da je prišlo ali bi lahko prišlo zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad lastniki prenosnega sistema ali operaterja prenosnega sistema do kršitve zahtev iz 182., 183., 185. in 186. člena tega zakona ali zahtev iz 189. do 202. člena tega zakona skladno z desetim odstavkom 203. člena tega zakona;
- tako utemeljeno zahteva Evropska komisija.

(2) V postopku za preizkus pogojev za certifikat se uporabljajo določbe tega zakona o rednem postopku certificiranja, če ni v tem členu ta postopek urejen drugače.

(3) Domneva iz tretjega odstavka 205. člena tega zakona se uporablja v postopku preizkusa pogojev za certifikat le v primeru iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena. Štirimesečni rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata začne teči z dnem, ko agencija prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema ali zahtevo Evropske komisije.

(4) Agencija z odločbo:

- odloči o skladnosti načrtovane transakcije z zahtevami iz 182., 183., 185. in 186. člena tega zakona;
- potrdi certifikat;
- odvzame certifikat.

(5) Odvzem certifikata začne učinkovati z dnem pravnomočnosti odločbe

249. člen (enotni račun)

(1) Operater distribucijskega sistema mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za dobavljen zemeljski plin in za uporabo sistema za odjemna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca.

(2) Operater distribucijskega sistema in dobavitelj skleneta sporazum o izdajanju enotnega računa s strani dobavitelja po vzorcu, ki ga objavi agencija na svoji spletni strani, v roku enega meseca od prejema dobaviteljeve zahteve za sklenitev sporazuma.

(3) Operater distribucijskega sistema lahko zavrne sklenitev ali odstopi od sporazuma o izdajanju enotnega računa, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja prevzete obveznosti iz sporazuma.

274. člen (odklop po predhodnem obvestilu)

(1) Operater sistema odklopi uporabnika sistema na posameznem odjemnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema:

- a) moti dobavo zemeljskega plina drugim uporabnikom sistema;
- b) odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
- c) brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov sistema;
- č) na opomin operaterja sistema ne zniža odjema oziroma oddaje količine zemeljskega plina na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- d) onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin zemeljskega plina;
- e) uporablja zemeljski plin brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
- f) ne plača odstopanj ali omrežnine za uporabo sistema v roku, določenem v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili;
- g) v roku, ki ga določi operater sistema oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci, ali ne izpolni predpisanih tehničnih zahtev;
- h) nima veljavne pogodbe o dobavi zemeljskega plina na določenem odjemnem mestu ali dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi zemeljskega plina na določenem odjemnem mestu uporabnika sistema;
- i) nima pogodbeno urejene odgovornosti za izravnavo odstopanj.

(2) Operater distribucijskega sistema ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz f), h) ali i) točke prejšnjega odstavka, če so izpolnjeni pogoji za nujno oskrbo iz 176. člena tega zakona.

(3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, kateremu je končni odjemalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, je dolžan operaterja distribucijskega sistema obvestiti o odstopu najkasneje zadnji delovni dan tekom odpovednega roka.

(4) V primeru, ko dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo operaterju distribucijskega sistema, končni odjemalec.

(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali uporabnika sistema, ki je končni odjemalec, operater distribucijskega sistema odjemno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ne glede na to, ali je operater distribucijskega sistema dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Operater distribucijskega sistema je dolžan zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v petih delovnih dneh pred ali po zadnjem dnevu v mesecu, ki sledi mesecu v katerem je

bil distribucijski operater obveščen o odstopu, oziroma zadnjem dnevu dobave, če je že prej urejena zamenjava dobavitelja ali sklenjena nova pogodba o dobavi z obstoječim dobaviteljem.

(6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi zaradi neplačila stroškov dobavljenega zemeljskega plina, lahko do izvedbe odčitka zaključnega stanja merilne naprave s strani operaterja distribucijskega sistema, z enostransko izjavo odstop prekliče.

(7) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 268. člena tega zakona podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja operaterja distribucijskega sistema in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Operater sistema mora gospodinjskega odjemalca o odklopu obvestiti vsaj 15 dni vnaprej, poslovnega odjemalca pa vsaj osem dni vnaprej.

275. člen **(odklop brez predhodnega obvestila)**

Operater sistema odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskega objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- uporabnik sistema ob pomanjkanju zemeljskega plina ne upošteva ukrepov o omejevanju odjema zemeljskega plina iz sistema.

313. člen **(pomen izrazov)**

(1) V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »aerothermalna energija« je energija, ki je shranjena v obliki toplote v zraku okolice;
2. »biomasa« je biološko razgradljiva frakcija proizvodov, ostankov in odpadkov biološkega izvora iz kmetijstva (vključujoč rastlinske in živalske substance), gozdarstva in z njim povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in ribogojstvom, kot tudi biološko razgradljiva frakcija industrijskih in komunalnih odpadkov;
3. »dati na trg« pomeni prvič ponuditi proizvod, povezan z energijo, na trgu Evropske unije z namenom distribucije ali uporabe v Evropski uniji, za plačilo ali brezplačno, ne glede na vrsto prodaje (prodajno tehniko);
4. »dati v uporabo« pomeni prvo uporabo proizvoda, povezanega z energijo, za predviden namen s strani končnega uporabnika v Evropski uniji;
5. »dobava« pomeni prodajo, vključno z nadaljnjo prodajo, energije odjemalcem;
6. »dobavitelj energije« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
7. »distributer proizvoda, povezanega z energijo« je vsaka pravna oseba, podjetnik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost v dobavni verigi, ki ni proizvajalec ali uvoznik in ki omogoči dostopnost proizvoda, povezanega z energijo, na trgu ali v uporabi;
8. »dobavitelj proizvoda, povezanega z energijo« je proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik v Evropski uniji ali uvoznik, ki da proizvod, povezan z energijo, na trg ali v uporabo v Evropski uniji. Če teh ni, se za dobavitelja šteje druga fizična ali pravna oseba, ki da proizvode, povezane z energijo, na trg, ali v uporabo;
9. »dostopnost proizvoda na trgu« pomeni vsako dobavo proizvoda, povezanega z energijo, za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Evropske unije v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi odplačno ali brezplačno;
10. »drugi bistveni viri« pomeni vodo, kemikalije ali katero koli drugo snov, ki jo proizvod, povezan z energijo, porabi pri normalnem delovanju;
11. »Eko sklad« je Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, ustanovljen z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odločba US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12 in 92/13);
12. »električna energija iz obnovljivih virov energije« je električna energija, ki jo proizvedejo proizvodne naprave, ki uporabljajo samo obnovljive vire energije, kot tudi del električne energije, ki jo

iz obnovljivih virov energije proizvedejo kombinirane proizvodne naprave, ki uporabljajo tudi neobnovljive vire energije, vendar brez električne energije iz črpalnih hidroelektrarn in drugih sistemov za skladiščenje energije;

13. »energetska izkaznica stavbe« je javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe s priporočili za povečanje energetske učinkovitosti;

14. »energetska storitev« pomeni fizikalni učinek, korist ali ugodnost, ki izhaja iz kombinacije energije in energetske učinkovite tehnologije ali ukrepa, ki lahko vključuje potrebno obratovanje, vzdrževanje in nadzor za opravljanje storitve, in se opravi na podlagi pogodbe ter za katero se je izkazalo, da v običajnih okoliščinah preverljivo in merljivo oziroma ocenljivo izboljša energetske učinkovitost ali prihrani primarno energijo;

15. »energetska učinkovitost stavbe« pomeni izračunano ali izmerjeno količino energije, potrebno za zadovoljevanje potreb po energiji, povezanih z običajno uporabo stavbe, ki med drugim vključuje energijo za ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, toplo vodo in razsvetljavo;

16. »energetska učinkovitost« je razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;

17. »distributer energije« pomeni fizično ali pravno osebo, tudi operaterja distribucijskega sistema, ki je odgovorna za prenos energije zaradi dobave končnim odjemalcem ali distribucijskim postajam, ki energijo prodajajo končnim odjemalcem;

18. »geotermalna energija« je energija, ki je shranjena v obliki toplote pod trdnim zemeljskim površjem;

19. »hidrotermalna energija« pomeni energijo, ki je shranjena v obliki toplote v površinski vodi;

20. »indeks pozidanosti« pomeni razmerje med tlorisno površino stavb in površino zemljišč na določenem ozemlju;

21. »izboljšanje energetske učinkovitosti« pomeni povečanje energetske učinkovitosti zaradi tehnoloških, vedenjskih ali gospodarskih sprememb;

22. »koristna toplota« je toplota, proizvedena v postopku soproizvodnje za zadovoljitev ekonomsko opravičljivega povpraševanja po toploti oziroma hlajenju. Ekonomsko opravičljivo povpraševanje je povpraševanje, ki ne presega potreb po toploti ali hladu in ki bi ga bilo treba sicer zadovoljiti po pogojih na trgu s postopki za proizvodnjo toplote ali hladu, različnimi od soproizvodnje;

23. »mala soproizvodnja« je proizvodna naprava za soproizvodnjo z instalirano močjo, manjšo od 1 MWe;

24. »mikro soproizvodnja« je proizvodna naprava za soproizvodnjo z maksimalno močjo, manjšo od 50 kWe;

25. »nazivna električna moč« je najvišja trajna električna moč (brez časovnih omejitev) proizvodne naprave, za katero je ta izdelana in je navedena na napisni ploščici na proizvodni napravi oziroma jo je mogoče razbrati iz proizvajalčevih specifikacij ali pa je določena na podlagi prevzemnih meritev;

26. »nedovoljena raba nalepke« pomeni rabo nalepke, s katero se označuje energijski razred, v katerega se proizvod uvršča, ki je v nasprotju s predpisi;

27. »neto proizvedena električna energija« je proizvedena električna energija v proizvodni napravi, zmanjšana za električno energijo, porabljeno za delovanje same naprave;

28. »nazivna izhodna moč klimatskega sistema« je največja toplotna moč, za katero proizvajalec navede in zagotavlja, da jo je mogoče dosegati ob podani učinkovitosti pri neprekinjenem delovanju;

29. »nova proizvodna naprava« pomeni napravo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, pri kateri od njenega prvega obratovanja do vložitve popolne vloge za dodelitev podpore po tem zakonu še ni preteklo več kot eno leto. Za prvo obratovanje proizvodne naprave se šteje datum izdaje uporabnega dovoljenja za obratovanje proizvodne naprave oziroma datum prvega priklopa na omrežje, če pridobitev uporabnega dovoljenja za proizvodno napravo ni predpisana. Če je proizvodna naprava dejansko obratovala že pred tem datumom, agencija za določitev starosti proizvodne naprave ugotovi datum začetka obratovanja v ugotovitvenem postopku;

30. »nova stavba« je novozgrajena stavba, kot jo določajo predpisi s področja graditve objektov;

31. »obsežna prenova« pomeni prenovo, katere stroški presegajo 50 % vrednosti naložbe za novo primerljivo proizvodno napravo;

32. »okoljsko primerna zasnova« pomeni sistematično integracijo okoljskih vidikov v zasnovo proizvoda, da bi se izboljšala okoljska učinkovitost proizvoda v njegovi življenjski dobi;

33. »osebe javnega sektorja« so državni organi, uprava samoupravnih lokalnih skupnosti, javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javni skladi, javne agencije in ustanove, katerih ustanovitelj je država ali občina;

34. »podatkovna kartica proizvoda« pomeni standardno preglednico podatkov v zvezi s proizvodom, povezanim z energijo;

35. »pooblaščen zastopnik« pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Evropski uniji, ki je pridobila pisno pooblastilo proizvajalca za opravljanje vseh ali dela obveznosti in formalnosti v zvezi s proizvodi, povezanimi z energijo, v njegovem imenu;
36. »posamezni ukrep« pomeni ukrep, ki zagotovi preverljivo in merljivo ali ocenljivo izboljšanje energetske učinkovitosti ter je sprejet kot rezultat ukrepa politike;
37. »potrdilo o izvoru« je javna listina v elektronski obliki, ki dokazuje, da je določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije;
38. »povezovalec« pomeni ponudnika storitev povpraševanja, ki kombinira več kratkotrajnih bremen porabnika, z namenom da jih proda, lahko tudi na dražbi, na organiziranih trgih z energijo;
39. »prihranek primarne energije« je prihranek energije, dovedene z gorivom, ki ga ustvari proizvodna naprava s soproizvodnjo, v primerjavi z ločeno proizvodnjo električne energije in toplote;
40. »priklučitev na omrežje« je fizična priključitev ali priklop na energetska omrežja pod pogoji, določenimi s tem zakonom;
41. »program podpore« pomeni vsak instrument, program ali mehanizem, ki spodbuja energetska učinkovitost ali uporabo energije iz obnovljivih virov z zmanjševanjem stroškov te energije, povečanjem cene, po kateri se lahko prodaja, ali povečanjem količine nabavljene energije na podlagi obveznosti glede obnovljive energije ali drugače. Sem med drugim spadajo naložbena pomoč, davčne oprostitve ali olajšave, vračilo davkov, programi podpore, ki zavezujejo k uporabi obnovljive energije, vključno s programi, ki uporabljajo zelene certifikate, in neposredni programi zaščite cen, vključno s tarifami za dovajanje toka in plačili premij;
42. »proizvajalec proizvodov, povezanih z energijo« pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izdeluje proizvode, povezane z energijo, ali se zanj načrtujejo ali izdelujejo in ki jih trži pod svojim imenom ali blagovno znamko;
43. »proizvod, povezan z energijo« pomeni vsak proizvod, ki med uporabo vpliva na porabo energije ter je dan na trg ali v uporabo, vključno z deli, namenjenimi vgradnji v proizvode, povezane z energijo, ki so dani na trg oziroma v uporabo kot posamezni deli, namenjeni končnim uporabnikom, in za katere se lahko naredi samostojna ocena okoljske učinkovitosti;
44. »proizvodna naprava« je sklop opreme in instalacij, ki pretvarjajo druge vrste energije v električno energijo in lahko samostojno obratuje;
45. »sistem upravljanja energije« pomeni sklop medsebojno povezanih ali medsebojno delujočih elementov načrta, ki določa cilj energetske učinkovitosti in strategijo za doseganje tega cilja;
46. »skoraj nič-energijska stavba« pomeni stavbo z zelo visoko energetska učinkovitostjo oziroma zelo majhno količino potrebne energije za delovanje, pri čemer je potrebna energija v veliki meri proizvedena iz obnovljivih virov na kraju samem ali v bližini;
47. »stavbe oseb javnega sektorja« so vse stavbe, ki so v lasti oseb javnega sektorja in se uporabljajo za opravljanje njihove dejavnosti, na podlagi zakonitega pravnega naslova;
48. »stroškovno optimalna raven« raven energetske učinkovitosti, ki vodi v najnižje stroške med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pri čemer se najnižji stroški določijo ob upoštevanju stroškov naložb, povezanih z energijo, stroškov vzdrževanja in operativnih stroškov (vključno s stroški energije, energijskimi prihranki, kategorijo zadevne stavbe in zaslužki od proizvedene energije), kjer je to primerno, in stroškov odstranjevanja, kjer je to primerno. Stroškovno optimalna raven se nahaja v območju ravni učinkovitosti, kjer je analiza stroškov in koristi, izračunana med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pozitivna;
49. »toplotna črpalka« pomeni stroj, napravo ali sistem, ki prenaša toploto iz naravnega okolja (zrak, voda ali zemlja) v stavbo ali za uporabo v industriji, in sicer s preusmeritvijo naravnega toka toplote, tako da ta potuje od nižje temperature k višji. Pri povratnih toplotnih črpalkah je možno tudi prehajanje toplote iz stavbe v naravno okolje;
50. »trgovec proizvodov, povezanih z energijo« pomeni trgovca na drobno ali drugo osebo, ki proizvode, povezane z energijo, končnemu uporabniku prodaja, oddaja v najem, ponuja na obroke ali razstavlja (daje na ogled);
51. »uvoznik proizvoda, povezanega z energijo« je pravna oseba ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost s sedežem v Evropski uniji in proizvode, povezane z energijo, daje na trg Evropske unije iz tretjih držav;
52. »varčevalni potencial« je delež energije v skupnem obsegu rabe energije pri končnem porabniku, ki ga je možno znižati z ekonomsko utemeljenimi vlaganji;
53. »večja prenova« je rekonstrukcija ali vzdrževanje stavbe, pri kateri se prenavlja več kot 25 % površine ovoja stavbe;
54. »zasnova proizvoda« pomeni vrsto postopkov, ki pretvarjajo pravne, tehnične, varnostne, funkcionalne, tržne ali druge zahteve v tehnične lastnosti proizvoda, katerim mora proizvod, povezan z energijo, ustrezati;

55. »zavezana stran« pomeni distributerja energije ali podjetje za maloprodajo energije, ki ga zavezuje sistem obveznosti energetske učinkovitosti.

(2) Izrazi, ki urejajo področje graditve objektov, in ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.

314. člen **(spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije)**

(1) Spodbujanje ukrepov energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije izvaja država s programi izobraževanja, informiranja in ozaveščanja javnosti, z energetske svetovanjem, spodbujanjem energetskih pregledov, pripravo predpisov, finančnimi spodbudami in drugimi programi podpore.

(2) Eko sklad na nacionalni ravni pripravlja in izvaja program za izboljšanje energetske učinkovitosti. Eko sklad dodeljuje finančne spodbude po tem zakonu na podlagi potrjenega programa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po postopku, določenem z zakonom, ki ureja varstvo okolja, za dodeljevanje namenskega premoženja Eko sklada, če ta zakon ne določa drugače.

(3) Ukrepi in mehanizmi za spodbujanje povečanja energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov so podrobno določeni v akcijskih načrtih.

316. člen **(vrste finančnih spodbud)**

(1) Minister, pristojen za energijo, določi vrste finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije, pogoje in merila za njihovo dodelitev, vrste upravičencev do spodbud, ter spodbude, ki se dodeljujejo kot državne pomoči, spodbude, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis«, in druge finančne spodbude (v nadaljnjem besedilu: subvencije).

(2) Organ, ki dodeljuje finančne spodbude iz prejšnjega odstavka na svoji spletni strani objavi vse prejemnike finančnih spodbud, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(3) V predpisu iz prvega odstavka tega člena minister določi tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljive energije, da so upravičeni do finančnih spodbud.

322. člen **(obvezna uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)**

(1) Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja morajo biti učinkoviti. Distributerji toplote morajo zagotoviti, da je na letnem nivoju zagotovljena toplota iz vsaj enega od naslednjih virov:

- vsaj 50 % toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije,
- vsaj 50 % odvečne toplote,
- vsaj 75 % toplote iz soproizvodnje ali
- vsaj 75 % kombinacije toplote iz prvih treh alinej.

(2) Preverjanje obveznosti iz prejšnjega odstavka na podlagi poročil iz 311. člena tega zakona izvaja agencija. Agencija do 1. maja za preteklo leto objavi, kateri sistemi daljinskega ogrevanja so energetske učinkoviti.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, se vrednosti iz prvega odstavka tega člena lahko dosežejo tudi v več omrežjih na območju iste lokalne skupnosti, če tako določa lokalni energetski koncept.

328. člen **(energijsko označevanje proizvodov na trgu)**

- (1) Proizvodi smejo biti dani na trg, v uporabo oziroma so lahko dostopni na trgu, ko:
- so zanje izvedeni merilni postopki, skladno z uredbo iz desetega odstavka tega člena,
 - so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: nalepka) in s podatkovno kartico proizvoda,
 - je zanje izdelana tehnična dokumentacija, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in podatkovna kartica proizvoda.
- (2) Oblika in vsebina nalepke in podatkovne kartice proizvoda morata biti pravilni in v slovenskem jeziku.
- (3) Dobavitelj proizvodov mora hraniti tehnično dokumentacijo, ki omogoča oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in podatkovna kartica proizvoda, še pet let po izdelavi zadnjega zadevnega proizvoda.
- (4) Dobavitelj ali distributer proizvodov mora trgovcu brezplačno zagotoviti potrebne nalepke in podatkovne kartice proizvodov. Za točnost podatkov na posredovani nalepki in podatkovni kartici proizvoda je odgovoren dobavitelj.
- (5) Dobavitelj ali distributer proizvodov mora na poziv nadzornega organa priskrbeti vso potrebno dokumentacijo, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda.
- (6) Trgovci morajo za proizvode, ki se prodajajo, razstavljajo ali dajejo v najem, končnemu uporabniku pred nakupom oziroma najemom ali ob razstavi izdelka posredovati podatke, ki so navedeni na nalepki in podatkovni kartici proizvoda.
- (7) Oglaševanje proizvoda in promocijski material za proizvod morata vsebovati razred energijske učinkovitosti ali potrebne podatke o rabi energije.
- (8) Na proizvodih je prepovedano prikazovanje drugih nalepk, znakov, simbolov ali napisov, ki niso skladni z zahtevami tega zakona, če tako prikazovanje zavaja končne uporabnike v zvezi s porabo energije ali drugimi bistvenimi viri med uporabo.
- (9) Prepovedano je zavajajoče oglaševanje energijskih značilnosti oziroma prihrankov proizvoda. Za zavajajoče oglaševanje se šteje navajanje napačnih ali pomanjkljivih informacij o energijski ali stroškovni učinkovitosti proizvoda glede na dopusten način njegove uporabe. Pri oglaševanju stroškov oziroma prihrankov, okoljskih in drugih lastnosti proizvoda ni dopustno zamolčati ali manj vidno zapisati podatkov, ki so glede na način in namen uporabe proizvoda bistveni.
- (10) Vlada z uredbo podrobneje določi tehnične zahteve glede navajanja podatkov o energijski učinkovitosti pri različnih načinih prodaje, oddajanju v najem, oglaševanju ter vsebino tehnične dokumentacije.

336. člen **(obveznost namestitve energetske izkaznice)**

- (1) V stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, mora upravljavec stavbe veljavno energetska izkaznico namestiti na vidno mesto.
- (2) Vrste stavb za katere velja obveznost iz prejšnjega odstavka podrobneje predpiše minister, pristojen za energijo.

354. člen (energetski pregledi)

- (1) Ministrstvo, pristojno za energijo, spodbuja izdelavo in izvajanje energetskih pregledov.
- (2) Minister, pristojen za energijo, predpiše podrobno metodologijo za izdelavo in obvezno vsebino energetskih pregledov.
- (3) Velike družbe, kot so določene v predpisih s področja gospodarskih družb, izvedejo energetski pregled na vsaka štiri leta.
- (4) Šteje se, da je zahteva iz prejšnjega odstavka izpolnjena, če:
- je v okviru prostovoljnih sporazumov izveden pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena ali
 - podjetje izvaja sistem upravljanja energije ali okolja, ki ga je potrdil neodvisni organ v skladu z evropskimi ali mednarodnimi standardi, če sistem upravljanja energije ali okolja vključuje pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena, ali
 - je izvedena širša okoljska presoja, ki vključuje pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena.
- (5) Agencija podrobneje določi, kdaj se šteje, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pri čemer upošteva predpisano metodologijo iz drugega odstavka tega člena.
- (6) Na zahtevo upravičenca agencija z odločbo prizna oprostitev dolžnosti energetskega pregleda podjetju, ki izkaže, da v svojem poslovanju dosega namen energetskih pregledov na enega izmed načinov iz četrtega odstavka tega člena.

358. člen (obveščanje končnih odjemalcev o porabi energije)

- (1) Dobavitelji energije in goriv iz omrežij morajo končnim odjemalcem v jasni in razumljivi obliki najmanj dvakrat letno podati informacije o obračunu.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek morajo dobavitelji informacije o obračunu podati najmanj štirikrat letno:
- na zahtevo odjemalca ali
 - če je odjemalec izbral možnost elektronskega prejemanja obračuna.
- (3) Informacije o obračunu iz prvega in drugega odstavka tega člena vključujejo:
- veljavne dejanske cene;
 - dejansko porabo energije in dejanske stroške v obračunskem obdobju;
 - primerjave porabe energije odjemalca s porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta;
 - primerjave s povprečnim normaliziranim ali referenčnim porabnikom energije iz iste porabniške kategorije vedno, kadar je to mogoče in koristno.
- (4) Če imajo odjemalci nameščene napredne merilne sisteme, jim mora biti omogočen enostaven dostop do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje. Te informacije vključujejo:
- kumulativne podatke za obdobje najmanj treh predhodnih let ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi. Podatki ustrezajo obdobjem, za katera so na voljo informacije o vmesnih obračunih; in
 - podrobne podatke o času porabe za vsak dan, teden, mesec in leto. Taki podatki so dani na voljo končnemu odjemalcu na spletu ali vmesniku števca za obdobje najmanj zadnjih 24 mesecev, ali če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi.
- (5) Dobavitelj in operater morata na zahtevo končnega odjemalca dati vse informacije o obračunu električne energije in pretekli porabi ponudniku energetskih storitev, ki ga imenuje končni odjemalec.

(6) Dobavitelj in operater zagotovita, da imajo končni odjemalci možnost elektronskega prejemanja informacij o obračunu in obračunov ter da odjemalci na zahtevo prejmejo jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov obračun, zlasti če obračuni ne temeljijo na dejanski porabi.

(7) Dobavitelj mora dati končnim odjemalcem na zahtevo informacije o stroških energije in predračun v lahko razumljivi obliki, ki porabnikom omogoča primerjavo ponudb na enaki osnovi.

(8) Dobavitelj in operater dajeta končnim odjemalcem obračune za porabo energije in informacije o njih ter dostop do informacij o njihovi porabi brezplačno.

(9) Poleg informacij iz tretjega odstavka tega člena morata dobavitelj in operater končnim odjemalcem posredovati tudi podatke o pravnih in fizičnih osebah, ki nudijo informacije o učinkoviti rabi in obnovljivih virih energije, vključno z naslovi spletnih strani, na katerih je mogoče dobiti informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, rabi obnovljivih virov energije, sistemih za sproizvodnjo toplote in električne energije, primerjalnih diagramih porabe končnih porabnikov in nepristranskih tehničnih specifikacijah za opremo in proizvode, ki rabijo energijo.

365. člen (potrdilo o izvoru, register deklaracij)

(1) Potrdilo o izvoru električne energije (v nadaljnjem besedilu: potrdilo o izvoru) je dokument v elektronski obliki, ki omogoča proizvajalcem in dobaviteljem, da dokažejo, da je električna energija, ki so jo proizvedli oziroma dobavili, proizvedena v sproizvodnji z visokim izkoristkom oziroma iz obnovljivih virov energije. Potrdilo o izvoru se lahko prenese na drugo osebo oziroma se z njim izkazuje proizvodnja električne energije iz sproizvodnje z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije pri pridobitvi podpor za tekoče poslovanje ali za zagotovljeni odkup električne energije.

(2) Potrdilo o izvoru lahko pridobi proizvajalec za električno energijo, proizvedeno v napravi za proizvodnjo električne energije, ki ima veljavno deklaracijo in ki izkaže, da je v obdobju, na katero se nanaša potrdilo, proizvodna naprava obratovala tako, da je dosegala pogoje in zahteve, predpisane za sproizvodnjo z visokim izkoristkom oziroma za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

(3) Agencija izda na zahtevo proizvajalca električne energije za napravo za proizvodnjo električne energije deklaracijo, če proizvodna naprava izpolnjuje predpisane pogoje za sproizvodnjo z visokim izkoristkom ali za proizvodnjo iz obnovljivih virov ali za sproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki izkorišča poleg fosilnega goriva tudi gorivo iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: deklaracija). Deklaracija se izda za določen čas.

(4) Pooblaščen osebe agencije iz 425. člena tega zakona nadzirajo imetnike deklaracij ter izpolnjevanje pogojev in zahtev iz deklaracije. Pooblaščen osebe agencije izvajajo nadzor nad imetniki deklaracij in potrdil o izvoru v skladu z določbami tega zakona o nadzoru agencije.

(5) Proizvajalec električne energije je dolžan obveščati agencijo o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije. Agencija z odločbo odvzame deklaracijo, če naprava za proizvodnjo električne energije ne obratuje ali ni vzdrževana in obnavljana tako, da izpolnjuje pogoje iz deklaracije, ter v primeru, da je bila spremenjena tako, da to vpliva na pogoje in zahteve iz deklaracije.

(6) Agencija vodi register deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom. V registru se vodijo podatki o proizvodnih napravah z veljavno deklaracijo in proizvajalcih, ki so imetniki deklaracij. Če je proizvajalec električne energije fizična oseba, se v register vpišejo tudi naslednji osebni podatki:

- ime in priimek proizvajalca električne energije,
- stalno prebivališče.

(7) Podatki iz registra, razen osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka, so javni.

(8) Osebni podatki se lahko uporabljajo samo za namene vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave in vodenje registra potrdil o izvoru.

(9) Vlada predpiše vsebino in obrazec vloge za pridobitev deklaracije, podrobneje uredi način izdajanja deklaracije, čas veljavnosti deklaracij glede na vrsto oziroma tehnologijo proizvodne naprave ter pogoje za sproizvodnjo z visokim izkoristkom, prijavo sprememb podatkov iz deklaracije, pogoje za merilno-registrirne naprave ter za meritve, registracijo in sporočanje merilnih rezultatov, ki jih morajo proizvajalci imeti pri oziroma v napravah za proizvodnjo električne energije, ter vsebino in način vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom.

367. člen (vsebina potrdila o izvoru)

(1) Potrdilo o izvoru električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, mora vsebovati najmanj podatke o:

- energetskem viru, iz katerega je bila električna energija proizvedena, ter datum začetka in konca njene proizvodnje;
- identiteti, lokaciji, vrsti in zmogljivosti proizvodne naprave, v kateri je bila energija proizvedena;
- tem, v kolikšni meri je proizvodna naprava prejela podporo za naložbe, ali in v kolikšni meri je imela enota energije koristi od nacionalnih programov podpore ter vrsti programa podpore;
- datumu začetka obratovanja proizvodne naprave in
- datumu in državi izdaje potrdila ter enotni identifikacijski številki potrdila.

(2) Potrdilo o izvoru električne energije iz sproizvodnje z visokim izkoristkom mora poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebovati še:

- toplotno in električno zmogljivost proizvodne naprave, v kateri je bila električna energija proizvedena,
- spodnjo kurilno vrednost goriva, iz katerega je bila električna energija proizvedena, uporabo toplote, proizvedene skupaj z električno energijo, in natančno navedbo datumov in krajev proizvodnje,
- podrobno navedbo količine električne energije, proizvedene v sproizvodnji z visokim izkoristkom, skladno s predpisom iz 363. člena tega zakona,
- podrobno navedbo prihrankov primarne energije, izračunane v skladu s predpisom iz 363. člena tega zakona,
- nazivni električni in toplotni izkoristek naprave za sproizvodnjo.

(3) Potrdilo o izvoru, ki ga izda pristojni izdajatelj v drugi državi članici Evropske unije na način in pod pogoji iz Direktive 2009/28/ES in Direktive 2012/27/ EU, ima v Republiki Sloveniji enako dokazno moč o podatkih iz prvega in drugega odstavka tega člena kot potrdila o izvoru, ki jih izda agencija. V Republiki Sloveniji se priznavajo potrdila o izvoru, ki jih izda druga država članica, izključno za dokazovanje deleža oziroma količine energije iz obnovljivih virov v naboru energetskih virov lastnika potrdil o izvoru.

(4) Agencija zavrne priznanje potrdila o izvoru, če upravičeno dvomi o točnosti, zanesljivosti ali verodostojnosti potrdila. Zavrnitev priznanja potrdila o izvoru kot dokaza mora temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih. Agencija obvesti Evropsko komisijo o zavrnitvi potrdila o izvoru z utemeljitvijo zavrnitve.

(5) V primeru, ko agencija zavrne priznanje potrdila o izvoru, ki ga je izdal pristojni izdajatelj v drugi državi članici Evropske unije, je dolžna na zahtevo Evropske komisije priznati potrdilo o izvoru.

(6) Vlada lahko predpiše tudi druge podatke, ki jih mora vsebovati potrdilo o izvoru, vrsto podatkov, ki jih morajo za pridobitev potrdila o izvoru zagotavljati proizvajalci, in način uporabe potrdil o izvoru.

368. člen (register potrdil o izvoru)

(1) Agencija vodi elektronski register potrdil o izvoru. Organizator trga z električno energijo v okviru dejavnosti centra za podpore iz 376. člena tega zakona zagotavlja tehnično upravljanje in vzdrževanje registra potrdil o izvoru.

(2) Register iz prejšnjega odstavka mora vsebovati najmanj podatke o:

- proizvedeni električni energiji po posameznih napravah za proizvodnjo električne energije,
- potrdilih o izvoru, ki jih ima posamezen imetnik, vključno s podatkom o državi, v kateri je bilo posamezno potrdilo izdano,
- vseh prenosih posameznega potrdila o izvoru,
- uporabi potrdil o izvoru za dokazovanje, da je bila določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov (unovčenje potrdila) z vsemi podatki o unovčenem potrdilu in podatki o lastniku unovčenega potrdila,
- potrdilih o izvoru, ki so bila izvožena iz Republike Slovenije in uvožena v Republiko Slovenijo.

(3) Če je imetnik potrdila fizična oseba, se v registru potrdil vodijo tudi naslednji osebni podatki:

- ime in priimek imetnika;
- stalno prebivališče imetnika.

(4) Osebni podatki iz registra se lahko uporabljajo samo za namene vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave in registra potrdil o izvoru.

(5) Del registra potrdil o izvoru je tudi račun v registru, v katerega so vneseni podatki o posameznem imetniku potrdil o izvoru in podatki o vseh potrdilih o izvoru, s katerimi je imetnik opravljal prenose ali unovčenja (v nadaljnjem besedilu: transakcije). Račun proizvajalca se lahko odpre le za proizvajalca električne energije, ki ima za napravo za proizvodnjo električne energije veljavno deklaracijo, račun trgovca pa tudi za vsako drugo osebo, ki pridobi ali opravlja transakcije s potrdili o izvoru.

(6) Posamezni imetnik računa ima vpogled le v podatke, ki so v njegovem računu ali računih.

(7) Agencija s splošnim aktom podrobneje določi način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja upravičencev do potrdil o proizvodnji električne energije.

372. člen

(podpora za električno energijo iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom)

(1) Če stroški proizvodnje električne energije, vključno z normalnim tržnim donosom na vložena sredstva, v napravah z veljavno deklaracijo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ter s soproizvodnjo z visokim izkoristkom presegajo ceno električne energije, ki jo je za tovrstno električno energijo mogoče doseči na trgu, se proizvajalcem za to električno energijo lahko dodelijo podpore.

(2) Podpore se namenjajo za proizvodne naprave na obnovljive vire energije, ki ne presegajo 10 MW nazivne električne moči, razen za proizvodne naprave za izrabo vetrne energije, kjer je ta meja 50 MW, ter za proizvodne naprave s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki ne presegajo 20 MW nazivne električne moči in ki so bile izbrane na podlagi odprtega javnega poziva agencije za energijo iz 373. člena tega zakona.

(3) Vrste energetskih tehnologij za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in proizvodne naprave za soproizvodnjo, ki so lahko ob upoštevanju prejšnjega odstavka upravičene do podpor, določi vlada z uredbo.

(4) Če tako določi vlada, so lahko do podpor upravičene tudi proizvodne naprave iz tehnologij, ki niso zajete v uredbi iz prejšnjega odstavka, če izkoriščajo energetske vire, ki ustrezajo opredelitvi obnovljivih virov energije, ali energetske tehnologije in njihove kombinacije, ki ustrezajo opredelitvi soproizvodnje z visokim izkoristkom. V tem primeru lahko vlada določi letne kvote za dodeljevanje teh podpor ali druge pogoje za pridobitev podpore.

(5) Podpora ne sme omogočati prejemniku, da so prihodki v zvezi z obratovanjem naprave za proizvodnjo električne energije, za katero prejema podporo, večji od stroškov iz prvega odstavka tega člena. Če prejemnik podpore prejme tudi drugo državno pomoč, se podpora električni energiji iz te naprave, v odvisnosti od zneska prejete pomoči, zmanjša.

(6) Podpora se izvaja kot:

- zagotovljen odkup proizvedene električne energije, dobavljene v javno omrežje električne energije, po ceni, ki jo določi vlada, za proizvodne naprave z nazivno električno močjo manjšo od 1 MW;
- finančna pomoč za tekoče poslovanje za ostale proizvajalce.

(7) Če proizvajalec iz prve alineje prejšnjega odstavka namesto zagotovljenega odkupa samostojno proda proizvedeno električno energijo, je upravičen do finančne pomoči za tekoče poslovanje. V tem primeru je za ureditev izravnave razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo odgovoren član bilančne sheme, ki mu proizvodna naprava pripada. Vlada določi največje število dovoljenih menjav glede načinov izvajanja podpor in minimalno trajanje. V primeru samostojne prodaje so stranke pogodbe o dobavi dolžne pogodbeno ceno samostojno prodane električne energije razkriti agenciji, ki pridobljene podatke uporablja za analizo podporne sheme ter jih lahko objavlja in posreduje centru za podpore v agregirani obliki, iz katere ni razvidna vrednost posamezne pogodbe.

(8) Podpora se lahko podeli obnovljenim proizvodnim napravam, pri katerih investicija predstavlja več kot 50 % investicije v enako novo napravo. Pri napravah za soproizvodnjo z visokim izkoristkom se podpora zagotavlja deset let po obnovi ter za proizvodne naprave na obnovljive vire energije 15 let po obnovi.

(9) Podporo je mogoče pridobiti le za proizvedeno električno energijo, za katero je predloženo veljavno potrdilo o izvoru.

(10) Posamezna podpora se lahko izvaja za:

- nove proizvodne naprave električne energije s soproizvodnjo z visokim izkoristkom deset let;
- nove proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov energije 15 let;
- za starejše naprave tudi za krajši čas, ki predstavlja razliko med dejansko starostjo proizvodne naprave, računano od začetka prvega obratovanja naprave, in zgoraj določenim najdaljšim rokom za izvajanje podpore. Trajanje zagotavljanja podpore se določi z odločbo o dodelitvi podpore.

(11) Vlada podrobneje predpiše vrste energetskih tehnologij, upravičenih do podpor, višino in trajanje posamezne vrste podpore, pogoje za pridobitev podpore, način pridobitve podpore, postopek za znižanje ali odvzem podpore in druga vprašanja podeljevanja in koriščenja podpore. Pri tem mora upoštevati naslednja merila:

- višino in trajanje potrebne pomoči glede na velikost in tehnologijo proizvodnje električne energije, upoštevajoč pri tem vse že pridobljene koristi;
- trajnostno naravo proizvodnje električne energije s poudarkom na trajnostnem načinu proizvodnje in rabe biomase;
- pozitivne učinke pri doseganju zastavljenih ciljev, zlasti pri zniževanju izpustov toplogrednih plinov pri proizvodnji električne energije;
- pogoje in omejitve za podpiranje novih proizvodnih naprav z vidika odobrenega obsega sredstev, potrebnih za izvajanje podporne sheme;
- skladnost s cilji okoljske, prostorske, kmetijske in drugih politik;
- velikost družbe, ki za proizvodno napravo prejema podporo, in tržni delež, ki ga ima na trgu z električno energijo oziroma ga bo imela.

(12) Vlada lahko določi, da so do obratovalne podpore upravičene tudi proizvodne naprave na lesno biomaso, ki zaradi starosti ne izpolnjujejo več pogojev za vstop v podporno shemo, če zaradi stroškov lesne biomase ni mogoče proizvajati električne energije po ceni, ki je nižja od cene, ki jo je za električno energijo iz teh proizvodnih naprav mogoče doseči na trgu. Obratovalna podpora mora biti v tem primeru določena po enakih principih, kot veljajo za določanje spremenljivega dela referenčnih stroškov za nove proizvodne naprave na lesno biomaso.

(13) Za proizvajalce električne energije v proizvodnih napravah na obnovljive vire energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom, ki imajo sklenjene pogodbe o zagotovljenem odkupu, se šteje, da imajo sklenjeno odprto pogodbo o dobavi s centrom za podpore.

(14) Proizvajalci električne energije iz proizvodnih naprav, katerih nazivna električna moč ne presega 1 MW, ki prejemajo potrdila o izvoru, vendar zaradi starosti proizvodnih naprav ne prejemajo podpor, lahko s centrom za podpore sklenejo odprto pogodbo o odkupu vse električne energije, ki je ne

porabijo sami. Cena se določi v pogodbi kot zmnožek referenčne cene električne energije, ki jo za posamezno leto določi agencija, in faktorja B za tip naprave, kot je določen v predpisih, ki urejajo podpore električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji s toploto z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije, zmanjšan za 3 %. Proizvajalci v napravah z nazivno močjo nad 50 kW, so dolžni na zahtevo centra za podpore posredovati urne napovedi proizvodnje. Potrdila o izvoru za električno energijo, ki jo center za podpore odkupi na podlagi tega odstavka, se prenesejo na center za podpore.

(15) Proizvajalci električne energije iz novih proizvodnih naprav z nazivno močjo do 1 MW, ki še niso samostojno sklenili odprte pogodbe za prodajo električne energije, lahko od začetka obratovanja nove proizvodne naprave do začetka zagotavljanja podpore na podlagi pogodbe o zagotovljenem odkupu, vendar ne dlje kot 12 mesecev, proizvedeno električno energijo na podlagi pogodbe prodajajo centru za podpore po referenčni tržni ceni, ki jo za posamezno leto določi agencija. Proizvajalci morajo pisno vlogo za odkup podati centru za podpore vsaj en mesec pred predvidenim začetkom proizvodnje. Proizvajalec, ki zahteva sklenitev take pogodbe, je dolžan za prvo izbiro vrste podpore izbrati zagotovljen odkup. Če center za podpore ugotovi, da je proizvajalec, ki je sklenil tako pogodbo, predhodno ali naknadno sklenil tržno odprto pogodbo za prodajo električne energije z dobaviteljem ali pridobil odločbo o dodelitvi podpore kot obratovalno podporo, to sporoči agenciji, ta pa mora razveljaviti odločbo o dodelitvi podpore.

(16) Agencija pripravi vsako leto do 31. oktobra napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo. Ta napoved se uporabi za določitev cene električne energije iz prvega odstavka tega člena in služi kot podlaga za določanje potrebne višine obratovalnih podpor v prihodnjem letu. Vlada podrobneje predpiše pravila za pripravo napovedi.

(17) Vlada lahko zaradi potrebe po ohranitvi vzdržnosti financiranja podporne sheme določi, da se omeji letna instalirana moč proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom po posamezni tehnologiji in viru energije, ki ji je lahko podeljena podpora, če delež tovrstnih instaliranih proizvodnih naprav presega za tisto leto načrtovani obseg instaliranih naprav v sprejetem akcijskem načrtu za obnovljivo energijo ali učinkovito rabo energije.

373. člen **(izbor projektov za vstop v podporno shemo)**

(1) Vsako leto do 1. oktobra agencija objavi javni poziv, ki mora biti odprt najmanj do 1. novembra ali do zapolnitve predvidenega povečanja obsega sredstev za izvajanje podporne sheme za električno energijo za naslednje leto, s katerim povabi investitorje k prijavi projektov za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se na razpisu potegujejo za prejem podpore v naslednjem letu. Prijavi za projekte z nazivno električno močjo nad 50 KW morajo investitorji priložiti investicijsko dokumentacijo pripravljeno skladno z uredbo, ki določa enotno metodologijo za pripravo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Agencija mora na svoji spletni strani voditi javno evidenco prejetih vlog za projekte urejeno po datumih prejema, izbrani tehnologiji in viru ter o predvideni električni moči proizvodnih naprav in predvidenem zaključku projektov.

(2) Agencija izbere projekte na podlagi naslednjih meril:

- dovoljenega povečanja obsega sredstev za podpore v naslednjem letu, ki ga je na podlagi 25. člena tega zakona predhodno določila vlada ob sprejemu letnih energetskega bilanc,
- skladnosti projekta z načrtom delovanja podporne sheme iz 25. člena tega zakona za doseganje ciljev iz akcijskega načrta za izrabo obnovljive energije in akcijskega načrta za energetske učinkovitost pri razvrščanju tehnologij,
- zagotovljenosti dela potrebnih sredstev iz razpisov za podeljevanje evropskih sredstev,
- ponujene cene za proizvedeno električno energijo.

(3) Agencija po opravljenem izbirnem postopku s sklepom odloči o potrditvi ali zavrnitvi projekta. Na svoji spletni strani javno objavi podatke o izbranih projektih z navedbo investitorja, izbrane tehnologije, moči proizvodne naprave in referenčne cene električne energije, ki jo je ponudil investitor in bo veljala v času, ko investitor pričakuje začetek obratovanja proizvodne naprave in vstop v podporno shemo.

(4) Investitor, ki je dobil sklep o potrditvi projekta, mora pridobiti deklaracijo za proizvodno napravo v treh letih od vročitve sklepa, v nasprotnem primeru ne bo upravičen do podpore za potrjen projekt. Za projekte, katerih objekti se po predpisih o graditvi objektov uvrščajo med zahtevne objekte, lahko investitor agencijo že v vlogi za razpis zaprosi za daljši rok, ki pa ne sme biti daljši od pet let. Investitor, ki je prejel sklep o zavrnitvi projekta, lahko z istim projektom ponovno kandidira v naslednjem letu.

413. člen (reševanje sporov)

(1) Če se spor nanaša na obveznosti, ki izvirajo iz uredbe Evropske unije, tega zakona ali na njegovi podlagi izdanega podzakonskega akta ali akta za izvrševanje javnih pooblastil, je agencija pristojna za odločanje v naslednjih sporih iz razmerij med uporabniki sistema elektrike iz 42. točke 36. člena tega zakona oziroma uporabniki sistema zemeljskega plina iz 56. točke 159. člena tega zakona in operaterji oziroma operaterjem trga z elektriko:

- o dostopu do sistema;
- v zvezi z obračunanim zneskom za uporabo sistema;
- v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil;
- v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo;
- za katere tako določa ta zakon.

(2) V primeru sporov iz prve alineje prejšnjega odstavka se za uporabnika sistema šteje tudi potencialni uporabnik, ki želi skladno s tem zakonom pridobiti dostop do sistema.

432. člen (odprava kršitev)

(1) Če agencija pri nadzoru ugotovi kršitve pri izvajanju določb tega zakona ali uredbe ter na njuni podlagi izdanih predpisov in drugih splošnih aktov, zavezanec za nadzor obvesti o ugotovljenih kršitvah z možnostjo pojasnitve ali odprave posledic kršitve v roku, ki ga določi agencija, in ki je lahko krajši od 30 dni, če gre za ponavljajoče se kršitve ali če se zavezanec za nadzor s tem strinja, razen če ni s tem zakonom ali uredbo Evropske unije drugače določeno.

(2) Če zavezanec za nadzor ne odpravi kršitev v postavljenem roku iz prejšnjega odstavka, pooblaščen oseba agencije z odločbo sprejme primerne in sorazmerne ukrepe iz prvega odstavka 431. člena tega zakona za zagotovitev odprave kršitve in njenih posledic v roku, ki ga sama določi.

(3) Če so za odpravo kršitev zakona ali drugih predpisov, ki jih nadzira agencija, ukrepi drugače določeni, pooblaščen oseba agencije lahko izreče ukrep po prejšnjem odstavku šele potem, ko s posebnimi ukrepi ni bilo mogoče odpraviti ugotovljene kršitve.

(4) Če zavezanec za nadzor v roku, ki ga določi agencija, ne odpravi ugotovljene kršitve, lahko pooblaščen oseba agencije z odločbo, če je to potrebno, do odprave kršitve oziroma dokler je to potrebno, prepove opravljanje dejavnosti oziroma zaseže predmete ali dokumentacijo, ki jih zavezanec za nadzor uporablja za kršitve ali so s kršitvami nastali. Pooblaščen oseba agencije ima pravico odrediti tudi druge ukrepe iz 35. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo), ki so povezani s prepovedjo opravljanja dejavnosti.

(5) Ne glede na prejšnje odstavke lahko pooblaščen oseba agencije v primeru neposredne in resne grožnje za javni red, javno varnost ali življenje in zdravje ljudi ali v primeru možnosti povzročitve resnih gospodarskih ali obratovalnih težav drugim izvajalcem energetske dejavnosti oziroma odjemalcem sprejme nujne začasne ukrepe iz prvega odstavka 431. člena tega zakona za odpravo tega stanja, vključno s prepovedjo opravljanja dejavnosti brez predhodne določitve roka za odpravo nepravilnosti.

434. člen (monitoring delovanja trga)

(1) Agencija po tem zakonu izvaja monitoring delovanja trgov na področju reguliranih in tržnih energetskih dejavnosti.

(2) Izvajanje monitoringa iz prejšnjega odstavka obsega spremljanje dejavnikov, ki vplivajo na učinkovito konkurenco na trgu elektrike in zemeljskega plina, zlasti pa na:

1. zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do omrežij, zagotavljanje predpisane razpoložljivosti in zanesljivosti omrežja, zagotavljanje učinkovitega izvajanja ključnih procesov za delovanje trga (priključevanje uporabnikov sistema, merjenje, obračunavanje, menjava dobavitelja, zagotavljanje univerzalnih storitev ipd.);
2. raven preglednosti upoštevne trga, vključno z veleprodajnimi cenami in cenami za končne odjemalce;
3. raven in učinkovitost odprtosti trga ter stopnjo konkurenčnosti na veleprodajni in maloprodajni ravni, vključno z borzami elektrike in borzami zemeljskega plina, deležev odklopov, deležev odjemalcev, ki zamenjajo dobavitelja, stroškov vzdrževanja in pritožb gospodinjskih odjemalcev;
4. zadovoljstvo in dobrobit odjemalcev iz vidika učinkov delovanja trga (zahteve, pritožbe, razpoložljivost in zadostnost informacij ipd.);
5. pojav omejevalnih pogodbenih praks, zlasti določb o ekskluzivnosti dobave, ki lahko velikim poslovnim odjemalcem preprečijo sklenitev pogodb z več kot enim dobaviteljem hkrati ali jih pri tem omejujejo;
6. spremljanje trgovanja z veleprodajnimi energetskimi proizvodi skladno z Uredbo (EU) št. 1227/2011 z namenom odkrivanja in preprečevanja trgovanja na podlagi notranjih informacij in tržnih manipulacij;
7. pojav drugih omejevalnih ravnanj udeležencev na trgu, ki preprečujejo, omejujejo ali izkrivljajo konkurenco na trgu, vključno z vidika ravnanja podjetij s prevladujočim položajem in vidika koncentracij;
8. spremljanje zanesljivosti oskrbe, od katere so odvisni ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem na nacionalnem trgu, raven predvidenega prihodnjega povpraševanja in predvidene dodatne zmogljivosti, ki se načrtujejo ali gradijo;
9. izdelavo in vzdrževanje primerjalnika cen rednih cenikov za gospodinjske in male poslovne odjemalce, s katerim je mogoče primerjati veljavne redne cenike ponudnikov elektrike in zemeljskega plina. Agencija ne vodi primerjalnika cen za akcijske oziroma paketne ponudbe;
10. preprečevanje navzkrižnega subvencioniranja med dejavnostmi prenosa, distribucije in proizvodnje.

(3) Agencija o izvajanju monitoringa sestavi poročilo, ki obsega oceno o stopnji preglednosti in konkurenčnosti na trgu elektrike in zemeljskega plina. Vsebina poročila je sestavni del letnega poročila o stanju na področju energetike iz 404. člena tega zakona.

451. člen (inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska inšpekcija) izvaja nadzor nad določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, razen tistih določb, nad katerimi v skladu s 421. členom tega zakona izvaja nadzor agencija oziroma pristojni inšpekciji iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.

(2) Inšpektorat, pristojen za nadzor trga, izvaja nadzor nad okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo iz 327. člena tega zakona ter energijskim označevanjem in oglaševanjem iz 328. člena tega zakona, na trgu.

(3) Inšpektorat, pristojen za graditev, izvaja inšpekcijski nadzor nad energetskimi izkaznicami.

(4) Organ, pristojen za javnopravne evidence in storitve, je pristojen za nadzor nad izvajanjem prvega in drugega odstavka 108. člena in 234. člena tega zakona.

460. člen (pooblastila inšpektorjev pri nadzoru nad proizvodi, povezanimi z energijo)

(1) Pri nadzoru izpolnjevanja zahtev okoljsko primerne zasnove in energijskega označevanja proizvodov, povezanih z energijo (v nadaljnjem besedilu: proizvod), imata energetska inšpektor in inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še naslednja pooblastila:

- izvesti ustrezne preglede in preskuse proizvodov glede skladnosti;
- v primeru dvoma o točnosti podatkov od dobavitelja ali distributerja zahtevati, da se zagotovijo dokazila o točnosti podatkov, ki jih vsebujejo nalepke in podatkovne kartice proizvodov;
- odrediti odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti;
- zahtevati potrebne informacije in vpogled v izdane listine o skladnosti ter tehnično dokumentacijo;
- brezplačno odvzemati vzorce proizvodov;
- prepovedati uporabo listin o skladnosti za neskladne proizvode;
- zahtevati, da so proizvodi pravilno označeni;
- odrediti odstranitev nedovoljenih oznak in prepovedati nedovoljeno rabo nalepke;
- do predložitve dokazil o skladnosti proizvoda ali izpolnjevanja zahtev iz prvega odstavka 327. člena ali prvega odstavka 328. člena tega zakona prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti njegovo dostopnost na trgu ali prepovedati njegovo uporabo;
- prepovedati prikazovanje neskladnega proizvoda, dokler se ne označi z vidno navedbo, da proizvod ne bo dan v promet ali uporabo, dokler se ne zagotovi njegova skladnost;
- odrediti odpravo ugotovljenih neskladnosti v primernem časovnem obdobju, če se neskladnost nadaljuje, pa prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti dostopnost proizvoda na trgu ali prepovedati uporabo proizvoda;
- zahtevati, da se proizvodi opremijo s predpisanimi nalepkami in podatki, odrediti odstranitev nedovoljenih nalepk, znakov, simbolov ali napisov;
- v času, ki je potreben za izvedbo pregledov in preskusov, začasno prepovedati dobavo, ponudbo dobave ali razstavljanje proizvodov, če obstaja utemeljen sum, da so ti proizvodi neskladni s predpisi.

(2) Pri nadzoru izpolnjevanja zahtev okoljsko primerne zasnove iz 327. člena tega zakona in energijskega označevanja proizvodov iz 328. člena tega zakona ima inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še pooblastilo za izrek prepovedi zavajajočega oglaševanja.

(3) Če pristojni inšpekcijski organ ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali opremo za odvzem in pregled ali preskus vzorca, za izvedbo teh dejanj določi strokovnjaka ali organizacijo, ki ima potrebno strokovno znanje. Šteje se, da ima akreditirana organizacija potrebno strokovno znanje.

(4) Kadar pristojni inšpekcijski organ sprejme odločitev o prepovedi ali omejitvi trgovanja ali uporabe proizvoda, ali odloči, da se proizvod umakne s trga, se prikladi zaščitna klavzula skladno s predpisom, ki določa način mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi. V obvestilu se navedejo razlogi za odločitev, in sicer:

- neizpolnjevanje zahtev izvedbenega predpisa;
- nepravilna uporaba harmoniziranih standardov;
- pomanjkljivosti v harmoniziranih standardih.

Te odločitve morajo biti dostopne javnosti.

(5) Ob prijavi fizične ali pravne osebe, v kateri je izkazana verjetnost, da je proizvod na trgu ali v uporabi neskladen, je inšpektor dolžan ukrepati skladno z ZIN.

464. člen **(izvajanje del na infrastrukturi v primeru izrednih dogodkov)**

(1) Če je zaradi nesreče, poškodbe ali drugega izrednega dogodka treba hitro izvedbo del in drugih ukrepov v zvezi z zavarovanjem ali zagotovitvijo obratovanja infrastrukture, pa za njihovo hitro in učinkovito izvedbo ni mogoče zagotoviti dostopa v okviru pridobljenih služnosti v javno korist in drugih pravic na nepremičninah, mora lastnik ali posestnik nepremičnine, preko katere je potreben nujen začasni dostop do infrastrukture oziroma na kateri se nahaja infrastruktura, proti pravični odškodnini dovoliti nujen začasni dostop do infrastrukture in izvajanje potrebnih del ter ukrepov. Nujno potreben

začasni dostop je glede na potrebe zavarovanja ali zagotovitve obratovanja infrastrukture treba izvesti na način, ki čim manj obremenjuje lastnika ali posestnika nepremičnine in povzroča najmanjšo škodo.

(2) Prejšnji odstavek ne daje investitorju v infrastrukturo pravice graditi na tuji nepremičnini v smislu predpisov, ki urejajo področje graditve objektov.

(3) Če lastnik ali posestnik ne dovoli začasnega dostopa po prvem odstavku, mu energetski inšpektor z odločbo naloži, naj začasni dostop dovoli, ter tudi določi trajanje, obseg in način izvedbe tega dostopa.

(4) Če se lastnik ali posestnik in investitor ne dogovorita o odškodnini, je investitor še pred odločitvijo o sporu dolžan lastniku ali posestniku plačati nesporni del odškodnine v višini, kot jo določi sodno zapriseženi cenilec.

471. člen **(subsidiarna uporaba zakona)**

Za vprašanja glede razlastitve in ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice v javno korist in določbe zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.

472. člen **(določitev javne koristi)**

(1) Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za prenos in distribucijo elektrike, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskimi plini, sta v javno korist in se zanju uporabljata prvi in tretji odstavek 93. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popravek, 58/03 – ZZK-1, 33/07 – ZPNačrt, 108/09 – ZGO-1C in 80/10 – ZUPUDPP, v nadaljnjem besedilu: ZUreP-1).

(2) Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za proizvodnjo elektrike, skladišča zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin ali transport tekočih goriv po vodih, sta v javno korist in se zanju uporablja četrti odstavek 93. člena ZUreP-1.

473. člen **(posebne določbe o razlastitvi in ustanovitvi služnosti v javno korist)**

(1) Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske pravice na nepremičninah iz prejšnjega člena te pogodbe ne uspe skleniti, vloži država oziroma lokalna skupnost oziroma operater, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe po tem zakonu, kot razlastitveni upravičenec na predlog investitorja nemudoma predlog za razlastitev. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

(2) Če je razlastitveni upravičenec operater, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe po tem zakonu, je pogodba o odsvojitvi, obremenitvi ali najemu razlaščene nepremičnine, ki je v nasprotju z namenom razlastitve, nična. Zaznamba te prepovedi se vpiše v zemljiško knjigo po uradni dolžnosti.

(3) Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist na nepremičninah iz tega člena te pogodbe ne uspe skleniti, lahko nemudoma vloži predlog za omejitev lastninske pravice. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

(4) Ne glede na določbe drugih zakonov se pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist sklepajo za čas obratovanja infrastrukture in v korist vsakokratnega operaterja posamezne infrastrukture ali v korist gospodujočega zemljišča, katerega lastnik je operater.

(5) Ne glede na 104. člen ZUreP-1, so postopki za omejitev lastninske pravice in za razlastitev po tem zakonu nujni, če je javna korist izkazana skladno s tretjim odstavkom 93. člena ZUreP-1 in če razlastitveni upravičenec pri sodišču da v hrambo znesek v višini ocenjene odškodnine za nepremičnino, ki je predmet postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice, in varščino v višini ene polovice ocenjene odškodnine za morebitno drugo škodo po predpisih o razlastitvi, s čimer se šteje, da je izpolnjen pogoj za prevzem posesti na razlašeni nepremičnini. Nujnosti postopkov ni treba posebej obrazložiti in utemeljiti.

(6) V notarskem zapisu ali zapisniku o prevzemu denarja v hrambo mora biti določen rok hrambe zneska iz prejšnjega odstavka do izpolnitve pogoja za izplačilo odškodnine ali najmanj 10 let, kar nastopi prej. Kot pogoj za izplačilo razlastitvenemu zavezancu ali drugi upravičeni osebi mora biti določena predložitev sporazuma o odškodnini ali pravnomočne odločbe o razlastitvi.

(7) Ne glede na tretji odstavek 92. člena ZUreP-1 se v postopku razlastitve ali omejitve lastninske pravice na nepremičninah na območju prostorskega akta za prostorske ureditve državnega pomena ne ugotavlja, ali država razpolaga z drugo ustrezno nepremičnino za dosego razlastitvenega namena ali namena omejitve lastninske pravice.

(8) Ne glede na 100. člena ZUreP-1 se postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice na nepremičninah, ki so potrebne za namene iz prvega ali drugega odstavka 472. člena tega zakona, ne uvede z odločbo, temveč po prejemu popolne zahteve za razlastitev ali omejitev lastninske pravice pristojni organ izda sklep o začetku razlastitvenega postopka. Zoper ta sklep ni pritožbe. Sklep o začetku postopka razlastitve se po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi.

(9) Za prenos lastninske pravice ali služnosti na razlašeni nepremičnini na investitorja se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo prodajo stvarnega premoženja države.

474. člen **(lastninska pravica ali služnost v javno korist po samem zakonu)**

(1) Z dnem uveljavitve občinskega podrobnega prostorskega načrta, državnega prostorskega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora, je na nepremičninah, katerih lastnik je Republika Slovenija ali lokalna skupnost in na katerih je za namen iz prvega odstavka 472. člena tega zakona predvidena omejitev lastninske pravice s služnostjo v javno korist, vzpostavljena brezplačna služnost v javno korist za namen iz prostorskega akta, razen za služnost na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, katere plačilo se določi skladno z zakonom, ki ureja vode in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Če pridobi lastninsko pravico na nepremičnini iz prejšnjega odstavka Republika Slovenija ali lokalna skupnost po uveljavitvi načrta iz prejšnjega odstavka, je služnost iz prejšnjega odstavka vzpostavljena z dnem pridobitve lastninske pravice.

(3) Služnost iz prvega odstavka tega člena je vzpostavljena za vode elektrike največ v širini varovalnega pasu za določeno vrsto voda elektrike, kot je določen z 468. členom tega zakona oziroma največ v obsegu območja sprejetega prostorskega akta. Za sisteme zemeljskega plina in distribucijske vode toplote ali drugega energetskega plina je služnost iz prvega odstavka tega člena vzpostavljena največ v naslednjem obsegu:

- za prenosni vod zemeljskega plina 5 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod zemeljskega plina 2,5 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod toplote ali drugega energetskega plina 1,5 m od osi voda na vsako stran.

(4) V času gradnje vodov iz prejšnjega odstavka je služnost iz prvega odstavka tega člena vzpostavljena v naslednjem obsegu:

- za vode elektrike največ v širini varovalnega pasu za določeno vrsto voda elektrike ter obligacijska pravica za gradnjo oziroma izvajanje del na takšni nepremičnini v širini delovnega pasu;
- za prenosni vod zemeljskega plina 12 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod zemeljskega plina 6 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod toplote ali drugega energetskega plina 5 m od osi voda na vsako stran.

(5) Upravljavec nepremičnine v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti in upravičenec služnosti v javno korist iz prvega odstavka tega člena sta dolžna skleniti pogodbo, s katero ugotovita obseg služnosti iz prvega odstavka na določeni nepremičnini oziroma nepremičninah, na vodnih in priobalnih zemljiščih pa tudi plačilo za služnost, najkasneje do poteka 6 mesecev od pravnomočnosti gradbenega dovoljenja za objekt infrastrukture, za katerega je služnost v javno korist vzpostavljena. Če v tem roku pogodba ni sklenjena, lahko upravljavec nepremičnine ali upravičenec služnosti zahteva, da sodišče s sodbo nadomesti pogodbo.

(6) Ne glede na šesti odstavek 3. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10 in 48/12), prvega odstavka 16.d člena Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo in 56/10 – ORZSKZ16) in četrtega odstavka 13. člena Zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 97/10 in 40/12 – ZUJF) se odškodnina za služnost v javno korist za namen iz prvega odstavka 472. člena tega zakona na zemljiščih v lasti države ali lokalne skupnosti ne plačuje.

(7) Investitor je dolžan vložiti predlog za vpis služnosti iz prvega odstavka tega člena v zemljiško knjigo najkasneje v 24 mesecih od uveljavitve načrta iz prvega odstavka tega člena ali od pridobitve lastninske pravice v smislu drugega odstavka tega člena. Vpis v zemljiško knjigo nima oblikovalnega učinka.

(8) Določbe tega zakona o obsegu ustanovitve služnosti v javno korist na zemljiščih v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti se uporabljajo ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki ta vprašanja za posamezne vrste zemljišč urejajo drugače.

(9) Ne glede na peti odstavek tega člena se pogodba, s katero se ugotovi obseg služnosti, ter določi znesek nadomestila za služnost na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, sklene neposredno po dokončnosti vodnega soglasja, po zakonu, ki ureja vode.

(10) Ne glede na sedmi odstavek tega člena in tretji odstavek 475. člena tega zakona je investor predlog za vpis služnosti na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, dolžan vložiti po sklenitvi pogodbe iz prejšnjega odstavka. Pravica graditi na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, je izkazana z vknjiženo služnostjo v javno korist v zemljiški knjigi oziroma s predložitvijo sklenjene in notarsko overjene pogodbe o služnosti ter kopije predloga za vpis pogodbe v zemljiško knjigo, s podatkom o zemljiškoknjižni plombi, pod katero se vodi predlog.

475. člen (gradnja infrastrukture)

(1) Kot dokazilo pravice graditi sisteme električne energije z nazivno napetostjo 110 kV in več ali prenosne sisteme zemeljskega plina se poleg dokazil po Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odločba US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odločba US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr in 110/13) štejejo tudi naslednje listine:

- notarsko overjena pogodba in zemljiškoknjižno dovolilo o pridobitvi lastninske ali kakšne druge stvarne pravice na določeni nepremičnini, in sicer največ do širine varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij iz drugega odstavka 468. člena tega zakona ali nepremičnini, ki je v območju državnega prostorskega načrta oziroma varnostnega pasu prenosnega sistema zemeljskega plina iz tretjega odstavka 469. člena tega zakona;
- potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki po Zakonu o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91, 56/92 – odločba US, 13/93 – odločba US, 31/93, 24/95 – odločba US, 20/97 – odločba US, 23/97 – odločba US, 65/98, 76/98 – odločba US, 66/00 – obvezna razlaga, 66/00, 11/01 – odločba US, 54/04 – ZDoh in 18/05 – odločba US);
- potrdilo pristojnega sodišča, da niso dokončani zapuščinski postopki po Zakonu o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76 in 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odločba US, 117/00 – odločba US, 67/01, 83/01 – OZ in 73/04 – ZN) oziroma po Zakonu o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 70/95 in 54/99 – odločba US);
- historični izpisek iz zemljiške knjige, da je bila nepremičnina vknjižena na agrarne skupnosti, oziroma potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki vračanja premoženja po Zakonu o

ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (Uradni list RS, št. 5/94, 38/94, 69/95, 22/97, 97/98 – odločba US, 56/99, 72/00 in 51/04 – odločba US), ali zemljiškoknjižni izpisek, da je nepremičnina v lasti agrarne skupnosti ali vaške skupnosti;

- potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki vračanja premoženja po Zakonu o zadrukah (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo);
- zemljiškoknjižni izpisek, da je nepremičnina vknjižena kot javno dobro;
- potrdilo pristojnega organa, da je vložen predlog za razglasitev lastnika nepremičnine za mrtvega ali da je začel postopek za dokazovanje smrti na podlagi predpisov, ki urejajo nepravdni postopek;
- sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena tega zakona o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začel postopek za pridobitev služnosti v javno korist.

(2) Po končanju vsakega izmed postopkov iz prejšnjega odstavka, izvede investitor infrastrukture z lastniki nepremičnin postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in s predpisi, ki urejajo razlastitev.

(3) V primerih iz prvega odstavka 474. člena tega zakona se v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja šteje, da je pravica graditi izkazana že s samo uveljavitvijo državnega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta, v primerih iz drugega odstavka 474. člena tega zakona pa z dnem pridobitve lastninske pravice države oziroma lokalne skupnosti.

490. člen **(prekrški za drugi del zakona)**

(1) Z globo do 10 % letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki je operator ali vertikalno integrirano podjetje, če:

- ravna v nasprotju z 61. členom tega zakona;
- ne ravna v skladu s 66. členom tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do prenosnega sistema elektrike pod nediskriminatornimi pogoji (8. točka drugega odstavka 54. člena tega zakona);
- ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 65. člena tega zakona;
- ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo agencije o odpravi kršitev iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona;
- za opravljanje dejavnosti, ki je po tem zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice njenega opravljanja (55., 81. in 99. člen tega zakona);
- distribucijskemu operaterju ne omogoči neposrednega in stalnega dostopa do vseh podatkov, ki jih uporablja in jih pridobiva za potrebe izvajanja prenesenih nalog, kot določa četrti odstavek 78. člena tega zakona;
- pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 109. členom tega zakona;
- nima sprejetih in objavljenih aktov v skladu s 144. členom tega zakona;
- ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 187. člena tega zakona.

(4) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(5) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz tretjega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(6) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne zagotovi zasilne dobave elektrike na zahtevo odjemalca v skladu z drugim odstavkom 44. člena tega zakona;
- ne posreduje podatkov o spremenjeni ceni v skladu z tretjim odstavkom 46. člena tega zakona;
- končnim odjemalcem elektrike ne pošlje energetskega kontrolnega seznama v skladu s predpisom iz drugega odstavka 47. člena tega zakona;

- sprejme splošne pogodbenne pogoje, katerih vsebina je v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom 48. člena tega zakona;
- na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogodbenih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjске odjemalce ter za male poslovne odjemalce v skladu s petim odstavkom 48. člena tega zakona;
- določi ali spremeni splošne pogodbenne pogoje o dobavi elektrike gospodinjским odjemalcem ali malim poslovnim odjemalcem v nasprotju s petim oziroma šestim odstavkom 48. člena tega zakona;
- zaračunava pavšalne stroške poslovanja dobavitelja v nasprotju z desetim odstavkom 48. člena tega zakona;
- ne zagotovi sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja postopka izvensodnega reševanja sporov s potrošniki v zvezi z dobavo elektrike gospodinjским odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, skladno z drugim, tretjim in četrtem odstavkom 50. člena tega zakona;
- ne sodeluje na izravnalnem trgu na način, kot je to določeno s predpisom iz druge alineje četrtega odstavka 97. člena tega zakona;
- ne predloži letnega poročila zaradi javne objave na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe (prvi in drugi odstavek 108. člena tega zakona);
- ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 108. člena tega zakona;
- energetski objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (145. člen tega zakona);
- brez soglasja operaterja na njegovo omrežje priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (147. člen tega zakona);
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 150. člena tega zakona);
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (drugi odstavek 154. člena tega zakona);
- ravna v nasprotju s prvim odstavkom 156. člena tega zakona;
- drugim udeležencem na trgu z elektriko skladno z drugim odstavkom 78. člena tega zakona ne da na razpolago podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 156. člena tega zakona.

(7) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(8) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz šestega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(9) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz šestnajste alineje šestega odstavka tega člena.

(10) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ob priključitvi na sistem ne obvesti odjemalca o njegovih pravicah iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona;
- ne omogoči končnemu odjemalcu elektrike, da zamenja dobavitelja v roku iz drugega odstavka 40. člena tega zakona;
- v roku ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu elektrike, ki je zamenjal dobavitelja (četrty odstavek 40. člena tega zakona);
- ne obvešča končnih odjemalcev elektrike periodično o njihovi porabi (prvi odstavek 41. člena tega zakona);
- dostop do podatkov o porabi elektrike zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 41. člena tega zakona;
- končnim odjemalcem elektrike ali drugim osebam, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi energije predložijo pooblastilo končnega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi v skladu z 41. členom tega zakona;
- na izdanih računih za dobavljeno elektriko končnim odjemalcem ne prikaže podatkov iz prvega odstavka 42. člena tega zakona;
- pogodba o dobavi elektrike ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 48. člena tega zakona.

(11) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(12) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ter odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz desetega odstavka tega člena.

491. člen **(prekrški za tretji del zakona)**

(1) Z globo do 10 % letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- ravna v nasprotju s 183. členom tega zakona;
- ne ravna v skladu s 188. členom tega zakona;
- ravna v nasprotju s 194. členom tega zakona;
- pri zagotavljanju dostopa do prenosnega sistema zemeljskega plina diskriminira v korist povezanega podjetja, v nasprotju s c) točko drugega odstavka 190. člena.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- za opravljanje dejavnosti, ki je po tem zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice opravljanja te dejavnosti (177., 216. člen tega zakona);
- pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 235. členom tega zakona;
- uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do prenosnega sistema zemeljskega plina pod objektivnimi in nediskriminatornimi pogoji (četrti odstavek 238. člena tega zakona).

(4) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(5) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz tretjega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(6) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- energetske objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (tretji in četrti odstavek 32. člena in 269. člen tega zakona);
- končnim odjemalcem zemeljskega plina ne pošlje energetskega kontrolnega seznama v skladu s predpisom iz drugega odstavka 165. člena tega zakona;
- ne posreduje podatkov za delovanje skupne kontaktne točke v skladu s tretjim odstavkom 171. člena tega zakona;
- sprejme splošne pogodbene pogoje, katerih vsebina je v nasprotju s tretjim ali četrtim odstavkom 172. člena tega zakona;
- na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjske odjemalce in za male poslovne odjemalce zemeljskega plina v skladu s petim odstavkom 172. člena tega zakona;
- določi ali spremeni splošne pogodbene pogoje o dobavi zemeljskega plina gospodinjskim odjemalcem oziroma malim poslovnim odjemalcem v nasprotju s petim oziroma šestim odstavkom 172. člena tega zakona;
- zaračunava pavšalne stroške poslovanja dobavitelja v nasprotju z desetim odstavkom 172. člena tega zakona;
- ne zagotovi sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja postopka izvensodnega reševanja sporov s potrošniki v zvezi z dobavo zemeljskega plina gospodinjskim odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, skladno z drugim, tretjim in četrtim odstavkom 175. člena tega zakona;

- ne predloži letnega poročila zaradi javne objave na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe (prvi in drugi odstavek 234. člena tega zakona);
- ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 234. člena tega zakona;
- nima sprejetih in objavljenih aktov v skladu z 268. členom tega zakona;
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 273. člena tega zakona);
- ne omogoči izdaje enotnega računa v skladu s prvim odstavkom 249. člena tega zakona;
- brez soglasja operaterja na njegovo omrežje priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (270. člen tega zakona);
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (četrti odstavek 276. člena tega zakona);
- ravna v nasprotju s prvim odstavkom 280. člena tega zakona;
- drugim udeležencem na trgu z zemeljskim plinom skladno z drugim odstavkom 216. člena tega zakona ne da na razpolago podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 280. člena tega zakona.

(7) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(8) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz šestega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(9) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz sedemnajste alineje sedmega odstavka tega člena.

(10) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne omogoči končnemu odjemalcu zemeljskega plina, da zamenja dobavitelja v roku iz tretjega odstavka 162. člena tega zakona;
- stroške za menjavo dobavitelja zemeljskega plina zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 162. člena tega zakona;
- v roku ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu, ki je zamenjal dobavitelja (šesti odstavek 162. člena tega zakona);
- ne obvešča odjemalcev periodično o njihovi porabi (prvi odstavek 163. člena tega zakona);
- ne obvesti končnega odjemalca o njegovi porabi in o značilnostih te porabe, če je odjemalec to zahteval (prvi odstavek 163. člena tega zakona);
- končnemu odjemalcu zemeljskega plina ali drugi osebi, ki zahteva za dostop do podatkov o porabi energije predloži soglasje tega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi (drugi odstavek 163. člena tega zakona);
- stroške obvestila o porabi zemeljskega plina in o značilnostih te porabe zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 163. člena tega zakona;
- pogodba o dobavi zemeljskega plina ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 172. člena tega zakona.

(11) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(12) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz desetega odstavka tega člena.

493. člen **(prekrški za peti del zakona)**

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- ne zbira sredstev in jih ne nakazuje Eko skladu skladno s 317. in 323. členom tega zakona;
- ne dosega prihrankov energije pri končnih odjemalcih skladno s 318. členom tega zakona;
- ne da na trg biogoriv ali drugih obnovljivih virov energije skladno s 380. členom tega zakona.

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne poroča agenciji skladno s 321. členom tega zakona;
- izdeluje energetske preglede, ki niso skladni z metodologijo iz drugega odstavka 354. člena tega zakona;
- ne izvede energetskega pregleda skladno s tretjim odstavkom 354. člena tega zakona;
- ne meri in obračunava energije skladno s 355. členom tega zakona;
- ne obvešča končnih odjemalcev skladno s 358. členom tega zakona;
- na prodajnem mestu ne označi goriva skladno s 381. členom tega zakona;
- ne obvesti agencije o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije (peti odstavek 365. člena tega zakona);
- pri pripravi razvojnega načrta ne upošteva prednostno potrebne krepitve omrežja, da bi bilo mogoče izvesti priključek proizvodne naprave na obnovljive vire ali priključek, ki proizvaja električno energijo v soproizvodnji z visokim izkoristkom prej kot v petih letih od prve investitorjeve vloge za soglasje za priključitev (369. člen tega zakona);
- investitorjem v proizvodne naprave za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se želijo vključiti v omrežje, ne priskrbi zahtevane celovite in potrebne informacije (prvi odstavek 371. člena tega zakona).

(5) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(6) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(7) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz druge ali sedme alineje četrtega odstavka tega člena.

(8) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne namesti energetske izkaznice na vidno mesto skladno s prvim odstavkom 336. člena tega zakona;
- ne zagotovi rednega pregleda klimatskega sistema (337. člen tega zakona);
- ne zagotovi rednega pregleda ogrevalnega sistema (338. člen tega zakona).

(9) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(10) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz osmega odstavka tega člena.

(11) Z globo v višini 1.000 eurov se za prekršek kaznuje izdajatelj, ki ravna v nasprotju s 340. členom tega zakona.

(12) Z globo v višini 300 eurov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če pri njeni prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe ne predloži originala ali kopije veljavne energetske izkaznice stavbe ali njenega posameznega dela skladno s 334. členom tega zakona.

(13) Z globo v višini 1.000 eurov se za prekršek kaznuje upravljavec stavbe ali posameznega dela stavbe, če v stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, ne namesti veljavne energetske izkaznice na vidno mesto skladno s 336. členom tega zakona.

(14) Z globo v višini 300 eurov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- v stavbi ali delu stavbe, v katerem je vgrajen klimatski sistem z izhodno močjo nad 12 kW, ne zagotovi rednih pregledov klimatskih sistemov skladno s 337. členom tega zakona;
- v stavbi ali delu stavbe, v katerem je vgrajen ogrevalni sistem z določeno močjo, ki jo je predpisal minister, ne zagotovi rednih pregledov ogrevalnih sistemov skladno s 338. členom tega zakona.

(15) Z globo v višini 250 eurov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če pri prodajanju in oddajanju stavbe ali posameznega dela stavbe v najem ne zagotovi, da se pri oglaševanju navedejo energijski kazalniki energetske učinkovitosti stavbe ali posameznega dela stavbe iz energetske izkaznice skladno s 334. členom tega zakona.

(16) Z globo 200 eurov se kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, ki ne zagotovi merjenja porabe toplote posamezne stavb (prvi odstavek 356. člena tega zakona).

(17) Z globo 1.200 eurov se kaznuje za prekršek dobavitelj toplote iz omrežja ali upravljavec skupne kotlovnice, če:

- stroškov za porabo toplote posamezne stavbe ne obračunava na podlagi meritev porabe toplote posameznih stavb (tretji odstavek 357. člena tega zakona);
- v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli ne obračunava stroškov toplote po dejanski porabi za vsak njen posamezni del skladno s predpisom iz tretjega odstavka 357. člena tega zakona.

(18) Z globo 1.200 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec delitve stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ravna v nasprotju s predpisom iz tretjega odstavka 357. člena tega zakona.

(19) Z globo 1.200 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ravna v nasprotju s predpisom iz tretjega odstavka 357. člena tega zakona.

(20) Z globo 100 do 500 eurov se za prekršek iz šestnajstega do devetnajstega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(21) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek lastnik posameznega dela stavbe, če ne vgradi merilnih naprav v skladu s prvim odstavkom 357. člena tega zakona.

494. člen **(prekrški za peti del zakona, s področja energijskih nalepk in okoljsko primerne zasnove proizvodov)**

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 3.000 do 10.000 eurov pa se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj dal na trg oziroma začel uporabljati proizvod, povezan z energijo, in:

- proizvod ni skladen s predpisanimi tehničnimi zahtevami za okoljsko primerno zasnovo proizvodov (prva alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona);
- ne naredi ocene skladnosti proizvoda (druga alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona);
- ne izda izjave Evropske unije o skladnosti (tretja alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona);
- ne izdela oziroma ne hrani tehnične dokumentacije na predpisan način (četrta alineja prvega odstavka in drugi odstavek 327. člena tega zakona);
- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (šesta alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 327. člena tega zakona);
- označi proizvod z znakom, ki uporabnike zaveja glede skladnosti (peti odstavek 327. člena tega zakona).

(2) Z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj ne označi proizvoda z znakom skladnosti CE (peta alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona).

(3) Z globo od 250 do 500 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj stori prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 2.000 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 3.000 eurov pa se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik proizvoda:

- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (šesta alineja prvega odstavka 327. člena tega zakona);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 327. člena tega zakona).

(5) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(6) Z globo od 3.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 2.000 do 5.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj dal na trg oziroma začel uporabljati proizvod in:

- ne zagotovi izvedbe merilnih postopkov (prva alineja prvega odstavka 328. člena tega zakona);
- ne opremi proizvodov z nalepko in podatkovno kartico (druga alineja prvega odstavka 328. člena tega zakona);
- ne zagotovi pravilne oblike in vsebine nalepke ter podatkovne kartice proizvoda (drugi odstavek 328. člena tega zakona);
- ne izdela ali ne hrani tehnične dokumentacije, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda (tretja alineja prvega odstavka in tretji odstavek 328. člena tega zakona).

(7) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj oziroma distributer:

- trgovcem brezplačno ne zagotovi potrebne nalepke in podatkov s podatkovne kartice proizvoda (četrti odstavek 328. člena tega zakona);
- na poziv nadzornega organa ne priskrbi potrebne dokumentacije, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda (peti odstavek 328. člena tega zakona).

(8) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj oziroma distributer stori prekršek iz šestega ali sedmega odstavka tega člena.

(9) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 800 do 1.500 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec:

- pri prodaji, razstavljanju ali dajanju proizvoda v najem končnemu uporabniku ne zagotovi nalepke ali podatkov, navedenih na nalepki in podatkovni kartici proizvoda, v slovenskem jeziku (drugi in šesti odstavek 328. člena tega zakona);
- oglašuje proizvode brez navajanja predpisanih podatkov ali podatke navaja na neustrezen način (sedmi odstavek 328. člena tega zakona);
- pri oglaševanju navaja netočne podatke glede energijske učinkovitosti oziroma skuša prikriti bistvene podatke (deveti odstavek 328. člena tega zakona);

- proizvode opremi z drugimi nalepkami, znaki, simboli ali napisi, ki niso skladni, če tako prikazovanje lahko zmede končne uporabnike v zvezi s porabo energije ali drugih bistvenih virov med uporabo (osmi odstavek 328. člena tega zakona).

(10) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

495. člen **(prekrški za šesti del zakona)**

(1) Z globo do 1 % letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ne ravna v skladu z drugim odstavkom 432. člena tega zakona.

(2) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če ravna v nasprotju s 444. členom tega zakona.

(3) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

500. člen **(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) št. 994/2010)**

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno z (b), (c) in (d) točko prvega odstavka 5. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 nalaga veljavni nacionalni ali skupni preventivni načrt ukrepov;

- v roku ne izpolni obveznosti iz petega odstavka 6. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;

- v nasprotju s prvim odstavkom 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ne pošlje v roku agenciji predloga oziroma zahteve iz a) oziroma b) točke prvega odstavka 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;

- ne zagotovi standarda oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenim odjemalcem skladno s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ali ravna v nasprotju z drugim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;

- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno z 10. členom Uredbe (EU) št. 994/2010 nalaga Načrt za izredne razmere, sprejet na podlagi Uredbe (EU) 994/2010, ali v rokih in po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih tem podjetjem naloži pristojni organ ali drugo pristojno podjetje skladno s pooblastili iz Načrta za izredne razmere;

- v izrednih razmerah pristojnemu organu dnevno ne zagotavljajo vsaj informacij, v skladu z drugim odstavkom 13. člena Uredbe (EU) št. 994/10, o:

- a) dnevni napovedi povpraševanja in ponudbe zemeljskega plina za naslednje tri dni;

- b) dnevnem pretoku plina na vseh čezmejnih vstopnih in izstopnih točkah ter na vseh točkah, ki omrežje povezujejo s proizvodnim obratom, skladiščem ali terminalom za UZP;

- c) obdobju, izraženem v dnevih, ko se predvideva, da je mogoče zagotoviti oskrbo s plinom zaščitenim odjemalcem.

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

501. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) št. 1227/2011)

(1) Z globo od 25.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost če:

- uporabi notranje informacije o veleprodajnem energetskega proizvodu v nasprotju z a) točko prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- razkrije notranje informacije kateri koli drugi osebi v nasprotju z b) točko prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- na podlagi notranje informacije kateri koli drugi osebi priporoči sklenitev posla v nasprotju s c) točko prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali jo k temu napelje;
- ne objavi notranjih informacij, ki se nanašajo nanj ali na z njim povezane osebe v skladu s 4. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- sklepa kakršen koli posel ali izdaja kakršna koli naročila za trgovanje ali razširja informacije na način, ki pomeni ali bi lahko pomenil tržno manipulacijo v nasprotju s 5. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- ACER ne predloži evidence o transakcijah, povezanih z veleprodajnimi energetskimi trgi, v skladu s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- pred sklepanjem transakcij, o katerih mora poročati, transakcij ne prijavi agenciji v skladu z 9. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali nemudoma ne obvesti agencije o spremembah podatkov, ki jih vsebuje prijava za vpis v register udeležencev iz sedmega odstavka 435. člena tega zakona.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 500 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje fizična oseba, ki stori prekršek iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena.

512. člen

(prenos 110 kilovoltnega operaterja)

Gospodarske družbe, ki imajo v lasti visokonapetostno 110 kilovoltno prenosno omrežje, so dolžne v treh letih od uveljavitve tega zakona s pogodbo odplačno prenesti lastnino in druge obligacijske ali stvarne pravice na omrežju, določenem z uredbo iz četrtega odstavka 35. člena tega zakona.

554. člen

(razveljavitev predpisov in začasna uporaba)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Energetski zakon (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 – odločba US, 10/12 in 94/12 – ZDoh-2L).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se uporabljajo do uveljavitve novih podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi tega zakona:

- Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Uradni list RS, št. 114/09 in 75/11);
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 2/09, 49/10, 61/13 in 64/13);
- Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 8/09, 22/10 – EZ-D in 45/12);
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12 in 90/12);
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10 in 81/10);
- Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo (Uradni list RS, št. 83/09 in 94/11);

- Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Uradni list RS, št. 37/09);
- Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore (Uradni list RS, št. 21/09, 33/10 in 45/12);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe organiziranje trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 8/09);
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95, 64/95 in 22/10 – EZ-D);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 114/4, 52/06, 31/07 in 37/11 – odločba US);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije in gospodarske javne službe dobava električne energije tarifnim odjemalcem (Uradni list RS, št. 117/04 in 23/07);
- Uredba o koncesiji gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 39/07);
- Uredba o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo (Uradni list RS, št. 50/12);
- Uredba o energetski infrastrukturi (Uradni list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11);
- Uredba o vzdrževalnih delih v javno korist na področju energetike (Uradni list RS, št. 125/04, 71/09 in 22/10 – EZ-D);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 97/04 in 8/05);
- Uredba o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 109/04, 73/08, 111/08);
- Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07);
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12);
- Uredba o delovanju trga z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 95/07);
- Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 50/12 in 69/13);
- Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Uradni list RS, št. 4/10 in 62/13);
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za inštalaterje naprav na obnovljive vire energije (Uradni list RS, št. 20/13);
- Pravilnik o spodbujanju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 89/08, 25/09 in 58/12);
- Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (Uradni list RS, št. 7/10);
- Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Uradni list RS, št. 35/08);
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za redne preglede klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 6/10);
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic (Uradni list RS, št. 6/10 in 23/13);
- Pravilnik o rednih pregledih klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 26/08);
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 77/09 in 93/12);
- Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskih konceptov (Uradni list RS, št. 74/09 in 3/11);
- Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/12);
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Uradni list RS, št. 41/09, 49/10 in 3/11);
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom nad 16 barov ter o pogojih za posege v območjih njihovih varovalnih pasov (Uradni list RS, št. 12/10 in 45/11);
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov (Uradni list RS, št. 26/02 in 54/02);

- Pravilnik o utekočinjenem naftnem plinu (Uradni list RS, št. 22/91 in 114/04);
- Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi (Uradni list RS, št. 114/04);
- Pravilnik o tehničnih normativih za postavitve, nadzor in obratovanje parnih kotlov in naprav (Uradni list RS, št. 114/04);
- Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Uradni list RS, št. 101/10).

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi:

- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/01 in 100/06);
- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/01 in 100/06);
- Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/04);
- Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/03);
- Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/01);
- Pravilnik o zahtevanih izkoristkih za nove toplovodne ogrevalne kotle na tekoče in plinasto gorivo (Uradni list RS, št. 107/01, 20/02 in 63/07).

(4) Predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do uveljavitve uredb Evropske komisije, ki urejajo energijsko označevanje in okoljsko primerno zasnovo za posamezne skupine proizvodov.

(5) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Uredba o določitvi prekrškov in sankcij zanje za kršitve določb Uredbe 1228/2003/ES (Uradni list RS, št. 105/07);
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevka za zagotavljanje zanesljive oskrbe z električno energijo z uporabo domačih virov primarne energije (Uradni list RS, št. 8/09);
- Uredba o izvedbi javnega razpisa za zagotavljanje zanesljive oskrbe z električno energijo z uporabo domačih virov primarne energije (Uradni list RS, št. 19/09 in 49/09).

(6) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil, ki pa se uporabljajo do uveljavitve novih splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, izdanih na podlagi tega zakona:

- Akt o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo (Uradni list RS, št. 73/12);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in metodologiji za obračunavanje omrežnine (Uradni list RS, št. 81/12 in 47/13);
- Akt o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in načinu njihovega prikazovanja (Uradni list RS, št. 76/13);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 59/10, 109/10, 7/11 in 47/13);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 47/13);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12 in 64/12);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 66/13);
- Akt o določitvi metodologije za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 87/05 in 102/05);
- Akt o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 87/05 in 102/05);
- Akt o določitvi metodologije za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 74/05 in 42/11);
- Akt o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 74/05);
- Akt o uporabi registra potrdil o izvoru električne energije in načinu sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije (Uradni list RS, št. 33/09).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih aktov
- korelacijska tabela
- izjava o skladnosti